Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

14 СНЕЖНЯ 2017 г. ЧАЦВЕР №241 (28605)

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

6 парад ад паспяховага бізнесмена

СТАР. 4

Сямейная газета

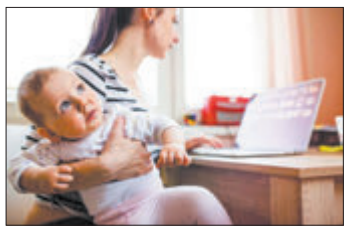

Калі інтэрнэт даражэйшы за дзіця...

Стаматолаг пра карыес, жуйкі ды адбельванне

ЦЫТАТА ДНЯ

Міхаіл МЯСНІКОВІЧ, старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу:

«Вялікі рэзерв інавацыйнага развіцця застаецца ў кантэксце Саюзнай дзяржавы. У сваёй парламенцкай дзейнасці мы пастаянна звяртаем увагу інтэграцыйных структур на тое, што трэба глядзець на перспектыву, на будучыню. А для гэтага можна аб'яднаць інтэлектуальны, вытворчы, сыравінны патэнцыял і ствараць магутныя кампаніі, развіваць віды дзейнасці сумесна з Расіяй ці ў рамках ЕАЭС. Пакуль гэты патэнцыял задзейнічаны не поўнасцю. Адна з прычын — бюракратычныя бар'еры. Некаторыя вучоныя адмаўляюцца ініцыяваць перспектыўныя праекты і праграмы, бо за час узгаднення яны могуць страціць сваю актуальнасць».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 14.12.2017 г.

Долар ЗША		2,0378 ▲
Еўра		2,3937 ▲
Рас. руб.		0,0344 ▼
Укр. грыўня		0,0747 ▲

ISSN 1990 - 763X

ЯК БУДЗЕМ РАЗВІВАЦЬ ІНТЭЛЕКТ ДЗЯРЖАВЫ

Кіраўнік краіны абазначыў прыярытэты айчыннай навукі

У першую чаргу з'езд — своеасаблівы мазгавы штурм, мабілізацыя інтэлектуальнай эліты нашага грамадства на рашэнне найбольш перспектыўных і актуальных праблем. На гэтым зрабіў акцэнт у сваім выступленні на II З'ездзе вучоных Беларусі Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка. Ён назваў як поспехі айчыннай навукі, так і праблемныя моманты, а таксама агучыў кірункі развіцця на далейшыя гады.

Першы з'езд вучоных праходзіў дзесяць гадоў таму, і тады магістральным кірункам быў вызначаны прыкладны характар айчыннай навукі. За мінулыя гады зроблена нямала, што не дзіўна: у Беларусі працуюць вучоныя з сусветнымі імёнамі. Ды і па шэрагу навуковых даследаванняў атрыманы рэзультаты, прызнаныя ў свеце. Так, нашы машынабудаўнікі разам з навукоўцамі стварылі самы вялікі кар'ерны самазвал БелАЗ грузападымальнасцю 450 тон. Распрацаваны і ўжо выпускаецца айчынны электробус з хуткай зарадкай.

Звярнуў кіраўнік дзяржавы ўвагу і на той факт, што дзякуючы пераважна айчынным тэхналогіям была вырашана праблема харчовай бяспекі. Мы не проста сталі ў гэтым плане самадастатковымі, але і экспартаарыентаванымі: доля экспарту сельскагаспадарчай прадукцыі і прадуктаў харчавання ў аб'ёме экспарту тавараў па выніках мінулага года склала амаль 18%!

Ганарыцца дзяржава распрацоўкамі айчынных фармацэўтаў, медыкаў. А будаўніцтва атамнай станцыі ўвогуле сфарміравала новую навукаёмістую галіну нашай эканомікі:

— Усе вы ведаеце, якое раўнівае стаўленне ў некаторых нашых суседзяў да будаўніцтва і гарантавання бяспекі беларускай АЭС. Пераканаўчым навуковым адказам апанентам у гэтым пытанні з'яўляецца распрацоўка сусветнага ўзроўню — аўтаматызаваная сістэма кантролю радыяцыйнай абстаноўкі вакол аб'екта.

Звяртаючыся да гэтай тэмы, Прэзідэнт заявіў:

— Скажу адкрыта нашым суседзям, перш за ўсё тым, хто так перажывае за будаўніцтва станцыі. Па-першае, бяспека — гэта наш клопат. Мы перш за ўсё зацікаўлены ў бяспечнай станцыі. Па-другое, замест таго, каб тарпедаваць некаторыя пытанні будаўніцтва атамнай станцыі — мы ж усё роўна яе пабудуем... замест таго, каб весці размову аб спыненні будаўніцтва, закрыцці — я ўжо прапаноўваў суседзям: давайце разам падумаем, як яе эксплуатаваць, як атрымаць танную электрычную энергію і забяспечыць ёй не толькі Беларусь — а ў нас будзе прафіцыт гэтай энергіі, — але і суседзяў.

Беларуская навука годна прадстаўлена і ў касмічнай сферы, на сусветным рынку ваенных тэхналогій айчынная прадукцыя таксама карыстаецца попытам.

— Рэзультатыўнасць беларускай навукі адлюстроўваюць паказчыкі міжнародных рэйтынгаў, — аргументаваў Аляксандр Лукашэнка. — Так, па індэксе ведаў Беларусь займае 45-е месца сярод амаль 200 краін і палепшыла гэты паказчык за апошнія пяць гадоў на 14 пунктаў.

У красавіку бягучага года Прэзідэнт даручаў кіраўніцтву Нацыянальнай акадэміі навук і ўраду максімальна вырашыць праблемныя пытанні навуковай дзейнасці. Цяпер настаў час удакладніць прыярытэты, канкрэтызаваць пастаноўку навуковых задач. На думку беларускага лідара, трэба больш актыўна практыкаваць стварэнне і ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы заводскіх даследчыцкіх лабараторый, цэнтраў і доследных вытворчасцяў. Акрамя гэтага, Аляксандр Лукашэнка назваў непрымальнай сітуацыю з тэрмінамі падрыхтоўкі і ўкаранення навукова-даследчых і доследна-канструктарскіх работ — калі на гэта сыходзяць гады.

СТАР. 2

Фота БЕЛТА.

Ідэя+

Сумесны праект з камітэтам эканомікі Магілёўскага аблвыканкама

ЧАЛАВЕК, ЯКІ ПАБУДАВАЎ ЗАВОД

Дырэктар магілёўскага прадпрыемства «Тэхналіт» Аляксандр Бадзяка пра тое, чаму інавацыі цяжка прыжываюцца на прадпрыемствах і навошта трэба перачытваць Пушкіна

Навука і эканоміка — паняцці супастаўныя. Узровень развіцця краіны цалкам залежыць ад таго, наколькі актыўна прадпрыемствы выкарыстоўваюць інавацыі. На жаль, не заўсёды навуковыя распрацоўкі адразу ж знаходзяць сабе прымяненне на практыцы. Але ёсць такія апантаныя людзі, якія ідуць на неверагодныя ўчынкі, каб толькі рэалізаваць сваю ідэю. Бо бачаць на паўкроку наперад, чым іншыя. Адзін з іх Аляксандр Міхайлавіч БАДЗЯКА — кандыдат тэхнічных навук, кіраўнік унікальнага прадпрыемства па вытворчасці камплектуючых і запасных частак для аўтатрактарнай, дарожнай, чыгуначнай, сельскагаспадарчай, будаўнічай і спецыяльнай тэхнікі. Ён жа — «Чалавек года», лаўрэат Дзяржаўнай прэміі ў галіне навукі і тэхнікі, уладальнік медаля Францыска Скарыны. Завод, які ён стварыў 20 гадоў таму, і зараз лічыцца адным з перадавых у свеце. Над працоўным сталом Аляксандра Бадзякі лунае бусел з поршневым кальцом у дзюбе. Гэта таварны знак прадпрыемства, сімвал таго, што такую прадукцыю ў Беларусі яшчэ ніхто дагэтуль не рабіў. У такіх пытаннях Бадзяка наогул педант. Для яго вельмі важна, каб нішто не скажала сэнс — ні ў сімвалах, ні ў словах. Яшчэ ў школе яму, зусім яшчэ малому хлопцу, цікавасць да пазнання навакольнага свету прывілі два чалавекі — матэматык і настаўнік рускай літаратуры, які падараваў трэцякласніку трохтомнік Аляксандра Пушкіна. У выніку атрымаўся «паэт» з тэхнічным ухілам. Не дзіўна, што суразмоўца не аднойчы падмацоўваў свае думкі вершаванымі цытатамі. І гэта пры тым, што размова ішла выключна пра навуку і прамысловасць.

СТАР. 4

ЗВЯЗДА Да чытача з любоўю!

ПАДПІШЫСЯ — І ВЫЙГРАЙ ГАЗАВУЮ ПЛІТУ ЦІ МІКРАХВАЛЁЎКУ!

Працягваецца падпіска на «Звязду» на I квартал і I паўгоддзе 2018 года!

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

ЯК БУДЗЕМ РАЗВІВАЦЬ ІНТЭЛЕКТ ДЗЯРЖАВЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Кіраўнік дзяржавы акцэнтаваў увагу ўдзельнікаў з'езда на шэрагу кірункаў удасканалення і далейшага развіцця айчыннай навукі.

...Па вытворчасці

— Трэба сумесна вырашыць асноўныя праблемы машынабудавання, прамысловасці ў цэлым. Бо менавіта ў прамысловасці — ядро ўсіх інавацый. Няма краін з моцнай навукай і слабай прамысловасцю — і наадварот, — заявіў Прэзідэнт.

Прамысловасць разам з навукай павінны вызначыць кірункі дыверсіфікацыі і мадэрнізацыі вытворчасцяў, забяспечыць сістэматычную работу па ацэнцы надзейнасці і якасці прадукцыі, павысіць высокатэхналагічнасць вытворчасці. Асобнае даручэнне Аляксандра Лукашэнкі датычылася распрацоўкі праграмы развіцця электратранспарту. Сярод іншага яна павінна ўключаць стварэнне і выпуск айчынных элементаў электрапрывада і акумулятараў.

...Па сельскай гаспадарцы

— Вучоным неабходна распрацаваць, а Мінсельгасхарчу — рэалізаваць комплекс мер па павышэнні ўзроўню рэнтабельнасці сельгаспрадпрыемстваў, — даручыў кіраўнік краіны. Ён звярнуў увагу навукоўцаў Аляксандр Лукашэнка. — Робатызацыя ахоплівае прамысловасць і сяло. IT-платформы выціскаюць традыцыйны гандаль, блокчэйн — фінансы. Штучны інтэлект усё часцей замяняе чалавека ў прывычных сферах жыцця. І ў нас інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі трэба накіроўваць на стварэнне інтэлектуальных сістэм апрацоўкі звышвялікіх аб'ёмаў даных, падтрымкі прыняцця рашэнняў для органаў дзяржаўнага кіравання, «воблачных» і іншыхтэхналогій.

...Па стварэнні навукова-тэхнічных паркаў

У прыватнасці, у сферах бія- і нанатэхналогій, фармацыі і прыладабудавання.

— Вы прапануеце, каб платформай для паскарэння работ па даследаваннях і стварэнні айчыннай фармацэўтычнай, бія- і нанатэхналагічнай прадукцыі стаў Нацыянальны навукова-тэхналагічны парк «БелБіяград». Я шмат над гэтым думаў. Трэба разумець, што калі паглядзець на сутнасць вашых прапаноў, то вы хочаце нейкія прадпрыемствы, групы навукоўцаў, нейкія кірункі зняць з навукі і змясціць у нейкі «град». Не ведаю, калі без гэтага не могуць развівацца кірункі ў галіне бія- і нанатэхналогій, прыладабудавання, — ну давайце

Фота БЕЛТА.

увагу, што ў нашай аграрнай сферы захоўваецца шэраг унутраных праблем эканамічнага, сацыяльнага характару, вырашаць якія неабходна з апорай на навуку.

...Па IT-тэхналогіях

Літаральна днямі кіраўнік дзяржавы праводзіў нараду па праекце дэкрэта «Аб развіцці лічбавай эканомікі ў краіне». Тады ж Прэзідэнт адзначыў: лічбавая трансфармацыя эканомікі з'яўляецца адным з ключавых прыярытэтаў.

— Паглядзіце, што зараз адбываецца, — акцэнтаваў іх змесцім у нейкі «град» накшталт Беларуска-кітайскага парка «Вялікі камень», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Але, адзначыў Прэзідэнт, калі мы можам працаваць зыходзячы з таго, як зараз развіваюцца ў нас гэтыя кірункі, даваць рэзультат — то навошта ламаць сістэму? І траціць на гэта вялікія грошы — а лішніх у нас, як вядома, няма.

...Па гуманітарных навуках

У іх свая функцыя, не менш важная. На думку Аляксандра Лукашэнкі, «найважнейшым прадуктам гуманітарных ведаў з'яўляюцца сацыяльныя тэхналогіі»:

— Сёння ствараюцца рэцэпты кіравання свядомасцю людзей. Гэтыя тэхналогіі дзейнічаюць і за межамі краіны — праз СМІ, інтэрнэт і не заўсёды на карысць Беларусі. Трэба навучыцца супрацьдзейнічаць негатыўным тэндэнцыям у гэтай сферы. Трэба распрацоўваць уласныя сацыяльныя тэхналогіі, выкарыстоўваючы іх для кансалідацыі грамадства, выхавання патрыятызму, стымулявання творчай ініцыятывы людзей на ўсіх узроўнях.

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што сёння і ў сродках масавай інфармацыі, і ў інтэрнэце шмат меркаванняў розных «псеўдааналітыкаў, якія імкнуцца разбурыць стабільнасць і спакой у нашым грамадстве — і не толькі ў нашым». Трэба, упэўнены кіраўнік краіны, каб у адказ гучаў голас аўтарытэтных навукоўцаў-дзяржаўнікаў.

...Па фінансаванні навукі

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на эфектыўнасць выкарыстання навукай капіталаўкладанняў у яе. Павінна быць аддача:

— Ад усіх арганізацый і галін мы патрабуем галоўнага — рэзультату. Я паўтару: не будзе рэзультату — не будзе грошай. Навука ад выканання гэтага патрабавання не павінна заставацца ўбаку.

Ёсць і іншы бок медаля — не выкарыстоўваюцца ўсе сродкі з інавацыйных фондаў — і гэта таксама недапушчальна.

— У нас велізарныя грошы пры ўсіх скаргах вучоных штогод не асвойваюцца! За 11 месяцаў гэтага года рэспубліканскі і мясцовыя інавацыйныя фонды выкананы: рэспубліканскі — на 41%, мясцовы — на 24% ад гадавога плана. Якіх вам яшчэ грошай не хапае? Яны ж ляжаць, вазьміце іх! — заклікаў Прэзідэнт. У гэтай сувязі ён нагадаў пра 15-мільярдны льготны крэдыт для Беларусі ад КНР, які таксама асвойваецца даволі марудна.

...Па навуковых кадрах

Прэзідэнт параіў закладваць інтарэс да навукі яшчэ ў школе. Важна, каб не перарывалася сувязь паміж школай і ўніверсітэтамі, а то часта ва ўстановах вышэйшай адукацыі не ведаюць, колькі адораных выпускнікоў школ сталі іх студэнтамі. Для таго каб не было кадравага голаду ў навуцы, створана многае: напрыклад, ёсць фонды таленавітай і адоранай моладзі.

— Мы можам па праве ганарыцца дасягненнямі нашых школьнікаў, студэнтаў на міжнародных алімпіядах. Найбольш адораныя атрымліваюць падтрымку спецыяльнага фонду Прэзідэнта Беларусі. Надышоў час вывесці работу з такой моладдзю на якасна новы ўзровень: аб'яднаць рэсурсы найбольш таленавітых вучоных і педагогаў у рабоце з падрастаючым пакаленнем на высокатэхналагічных навуковых пляцоўках, — упэўнены Аляксандр Лукашэнка.

Звярнуўся кіраўнік краіны і да тэмы прэстыжу навукі, прафесіі вучонага — зараз гэты прэстыж паступова вяртаецца, і дзяржава, у сваю чаргу, прыкладае шэраг намаганняў. Гэта і павышэнне заработнай платы ў сферы, і вырашэнне жыллёвай праблемы маладых навукоўцаў... Усё для таго, каб краіна развівалася і была сапраўды інтэлектуальнай. Прынамсі, менавіта так — «Беларусь інтэлектуальная» — вызначана будучая мадэль нашай краіны ў праекце стратэгіі «Навука і тэхналогіі: 2018—2040», які разгледзеў і ўхваліў з'езд вучоных.

Надзея ЮШКЕВІЧ.
yushkevich@zviazda.by

■ Абмеркаванне

ПЛАН НА 20 ГАДОЎ

На II З'ездзе вучоных ухвалілі стратэгію «Навука і тэхналогіі: 2018—2040». У Палацы Рэспублікі сабраліся больш за 2500 прадстаўнікоў навукі (і айчыннай, і замежнай), каб падвесці вынікі года і скласці планы на будучыню. На выстаўцы ў фае паказалі сённяшнія дасягненні: ад сучасных касмічных тэхналогій да археалагічных знаходак IV—III тысячагоддзяў да нашай эры. Падчас мерапрыемства быў заслуханы шэраг дакладаў. Наш карэспандэнт занатаваў асноўныя моманты.

Уладзімір ГУСАКОЎ, старшыня Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, звярнуў увагу, што толькі сёлета было распрацавана каля 40 нарматыўна-прававых актаў, накіраваных на ўдасканаленне навуковай, навукова-тэхнічнай і інавацыйнай дзейнасці. Цяпер стаіць задача павысіць навукаёмістасць ВУП да 1% да 2020-га і далей паэтапна да 3% — гэта сусветны ўзровень.

Сярод дасягненняў бягучага года Уладзімір Гусакоў адзначыў распрацоўку партатыўнага суперкамп'ютара, мацнейшага за СКІФ у 2,5 раза, і станцыю ў Антарктыдзе, якая будзе дзейнічаць круглы год. Ён адзначыў, што «зараз мы імкнёмся дабівацца поўнага асваення распрацовак, атрыманых па ўсіх праграмах навуковых даследаванняў». Да таго ж пастаўлена задача, каб пры кожным інстытуце была свая навукаёмістая вытворчасць або гаспадарчаразліковае камерцыйнае падраздзяленне. За два апошнія гады стварылі 18 такіх аб'ектаў.

Старшыня Прэзідыума НАН таксама растлумачыў, што стратэгія да 2040-га будзе рэалізавана ў тры этапы. Першы — да 2020-га — будзе прысвечаны актуалізацыі зачынаў, якія ёсць, з улікам сусветных дасягненняў. Другі — да 2030-га — завяршэнню лічбавай мадэрнізацыі традыцыйных галін эканомікі і фарміраванню комплексу ключавых канкурэнтных пераваг. Трэці — да 2040-га — нарошчванню кампетэнцый мэтавых сегментаў інтэлектуальнай эканомікі і выхаду на лідзіруючыя пазіцыі па асобных навукова-тэхнічных напрамках.

Далейшае развіццё навукі немагчыма без моцнай падрыхтоўкі кадраў. Зараз ідзе распрацоўка стандартаў адукацыі пакалення «3+», якія ўключаюць у тым ліку развіццё прадпрымальніцкіх здольнасцяў. **Рэктар БДЭУ Уладзімір ШЫМАЎ** звярнуў увагу на пэўныя праблемы навукова-адукацыйнага комплексу. Аляксандр Лукашэнка па выніках даклада прапанаваў распрацаваць у наступным годзе ў рамках ВНУ сістэму матывацыі вучоных.

Пра супрацоўніцтва беларускай і расійскай навукі гаварыў **Аляксандр СЯРГЕЕЎ, прэзідэнт Расійскай акадэміі навук.** Ён прапанаваў ажыццяўляць новыя праекты па сельскай гаспадарцы, напрыклад па дакладным земляробстве, разумнай сельскай гаспадарцы, робатызацыі гэтай галіны, па глыбокай перапрацоўцы, якая мае вялікі экспартны патэнцыял. Таксама перспектыўна выглядае кааперацыя ў медыцыне, напрыклад у прамянёвай тэрапіі. Але беларуская і расійская акадэміі навук адрозніваюцца па структуры і ў падыходах да свайго развіцця. Кіраўнік нашай дзяржавы адзначыў, што будзе ў найбліжэйшы час сустракацца з прэзідэнтам Расіі і ўзніме пытанне аб павышэнні статусу Расійскай акадэміі навук. Навукоўцы працуюць у адным напрамку, і інтэграцыя ў гэтым плане дапаможа хутчэй рухацца наперад.

Пра развіццё міжнароднага супрацоўніцтва ў навуцы выказаўся і **старшыня Выканаўчага камітэта — выканаўчы сакратар Садружнасці Незалежных Дзяржаў Сяргей ЛЕБЕДЗЕЎ.** Дарэчы, у наступным годзе пройдзе II Форум вучоных СНД у Ерэване. На ім плануецца вызначыцца з практычнымі сродкамі ўзмацнення інтэграцыйнага працэсу ў навуковай сферы. Разам з тым праблемным пытаннем застаецца стварэнне міждзяржаўнага фонду навуковых даследаванняў. З аднаго боку, ёсць зацікаўленасць вучоных, з другога — фінансавы складнік патрабуе абгрунтавання і ўзгаднення на экспертным узроўні, што зараз і адбываецца. Сёння ў рамках СНД рэалізуецца дзесяць пілотных інавацыйных праектаў, у дзевяці з якіх задзейнічаны беларускія вучоныя.

Надзея АНІСОВІЧ. *anisovich@zviazda.by*

■

■ У ліку найлепшых

Ушануюць маладых аграрыяў

Сёння найлепшым маладзёжным экіпажам і маладым кіроўцам Міншчыны па выніках уборачнай кампаніі — 2017 уручаць грашовыя прэміі.

Урачыстая цырымонія ўшанавання пераможцаў маладзёжнага конкурсу «Моладзь Міншчыны — за ўраджай», у якім сёлета спаборнічалі 247 маладзёжных экіпажаў і 195 маладых кіроўцаў вобласці, пройдзе ў боўлінг-цэнтры Madison.

Мінская вобласць з'яўляецца лідарам сярод аграрыяў краіны. Сваю лепту ў агульны каравай унеслі і маладзёжныя экіпажы, якія намалацілі 188 047,685 тоны збожжа (маладыя кіроўцы — перавезлі 183 682,5 тоны).

У мерапрыемстве прымуць удзел больш за паўсотні маладых перадавікоў уборачнай. Акрамя ўрачыстай цырымоніі, для іх традыцыйна будзе арганізаваны абласны турнір па боўлінгу: 22 каманды лідараў уборачнай Міншчыны будуць змагацца за тытул самай «прасунутай» каманды не толькі ў прафесіі, але і ў спорце.

Сяргей РАСОЛЬКА. *rs@zviazda.by*

■

■ Камунальныя стасункі

У ЖЭСы набяруць псіхолагаў?

Падзел функцый заказчыка і падрадчыка, стварэнне адзінага цэнтра для зваротаў грамадзян «115» дазволілі больш аператыўна рэагаваць на заўвагі спажыўца і павысіць якасць паслуг за кошт незалежнага кантролю і павышэння канкурэнтнасці асяроддзя.

Начальнік аддзела па рабоце са зваротамі грамадзян і сродкамі масавай інфармацыі Мінжылкамгаса Генадзь АКСЦІЛОВІЧ адзначыў, што станоўчыя вынікі сталі найлепшым доказам правільнасці абранай стратэгіі і эфектыўнасці структурных пераўтварэнняў. Тым не менш для павышэння якасці работы з насельніцтвам застаецца яшчэ нямала рэзерваў. Працу на прадпрыемствах трэба арганізаваць такім чынам, каб ні адзін зварот не застаўся без увагі. Для гэтага мэтазгодна разгледзець магчымасць стварэння ў кожнай службе ЖКГ сталіцы аддзелаў па рабоце з кліентамі. Для такіх падраздзяленняў трэба падабраць спецыялістаў адпаведнай кваліфікацыі, якія не толькі разбіраюцца ў вытворчых пытаннях, але і валодаюць пэўнымі ведамі ў сферы псіхалогіі.

«Спажывец павінен бачыць у службе заказчыка непасрэднага абаронцу сваіх інтарэсаў і давяраць ёй,— лічыць Генадзь Аксціловіч. — Толькі так можна наладзіць бездакорную зваротную сувязь, якая дапаможа своечасова выяўляць існуючыя праблемы і прымаць меры па іх ліквідацыі. Вопыт Мінска паказаў, што вынік работы залежыць не толькі ад укаранення сучасных тэхналогій, але і ад умення размаўляць з людзьмі, ад здольнасці пачуць спажыўца і знайсці з ім паразуменне».

Сяргей КУРКАЧ.
kurkach@zviazda.by

■

Падтрымка талентаў дзеля вялікіх перамог

У Нацыянальным алімпійскім камітэце адбылася цырымонія ўручэння імянных пасведчанняў перспектыўным спартсменам і трэнерам

На гэты раз рэкордная колькасць маладых атлетаў стане стыпендыятамі рэспубліканскага дзяржаўна-грамадскага аб'яднання «Прэзідэнцкі спартыўны клуб». З 210 атлетаў, якія ўвайшлі ў спіс, 178 былі пераможцамі і прызёрамі чэмпіянатаў свету і Еўропы, Кубкаў свету і Еўропы ў 2017 годзе.

Найбольш значных поспехаў дабіліся Хрысціна Стараселец і Таццяна Клімовіч (веславанне акадэмічнае), якія перамаглі на чэмпіянаце свету і Еўропы сярод моладзі. Адзначым, што ўпершыню ў лік стыпендыятаў увайшла зборная Беларусі па валейболе да 18 гадоў, якая заняла 3-е месца на чэмпіянаце Еўропы ў Нідэрландах. Дзюдаіст Данііэль Мукеце стаў найлепшым на кантынентальным першынстве, агульны залік Кубка свету ў трэкавай дысцыпліне скрэтч выйграў веласіпедыст Яўген Каралёк.

У ліку стыпендыятаў таксама прадстаўнікі біятлона, канькабежнага спорту, фрыстайлу, што сімвалічна напярэдадні зімовай Алімпіяды. Дарэчы, упершыню ў спісе стыпендыятаў прадстаўлены і снаўборд.

— Да зімовай Алімпіяды ў Рэспубліцы Карэя застаецца менш за два месяцы. Авангард беларускага спартыўнага руху выходзіць на фінішную прамую падрыхтоўкі да галоўных стартаў чатырохгоддзя, а мы будзем рыхтаваць вядучым атлетам годную змену, — адзначыў **старшыня цэнтральнага савета Прэзідэнцкага спартыўнага клуба Дзмітрый ЛУКАШЭНКА.** *— Большасць прысутных атлетаў з'яўляецца пераможцамі або прызёрамі розных буйных міжнародных спаборніцтваў. Гэта новая вышыня, якая сведчыць не толькі аб колькасці, але і аб якасці падрыхтоўкі маладых спартсменаў.*

Дзмітрый Лукашэнка пажадаў маладым атлетам максімальна выкарыстоўваць свой талент і адзначыў, што стыпендыі Прэзідэнцкага спартыўнага клуба — гэта не вынік, а толькі адна з прыступак на цяжкім і доўгім шляху ў вялікі спорт. У цырымоніі ўручэння імянных стыпендый таксама прынялі ўдзел першы віцэ-прэзідэнт НАК Андрэй Асташэвіч і намеснік міністра спорту і турызму Міхаіл Партной. Сярэдні памер стыпендыі атлетам складзе BYN7143 у год, трэнерам — BYN7600 у год, фінансавая падтрымка будзе ажыццяўляцца на працягу ўсяго 2018 года.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. *lobazhevich@zviazda.by*

Лямус: ад склепа да музея

У самым старажытным на Беларусі драўляным будынку размесціцца выставачная экспазіцыя

Унікальны помнік архітэктуры знаходзіцца ў дворыку былога Брыгіцкага манастыра і датуецца другой паловай XVIII стагоддзя. Зараз тут вядуцца работы па яго кансервацыі. Пасля цэлага комплексу аднаўленчых мерапрыемстваў старажытны лямус будзе даступны для гараджан і турыстаў.

Можна сказаць, што работы пачаліся своечасова, бо фундамент прасеў і двухпавярховы драўляны будынак пачаў нахіляцца набок. Таму ў першую чаргу заняліся гэтай праблемай. Было яшчэ некалькі абцяжваючых абставін, кажа **навуковы кіраўнік аб'екта, архітэктар інстытута «Гроднаграмадзянпраект» Алена ШЧАСНАЯ.** Напярэдадні разабралі цагляныя коміны, унутраныя перагародкі і пашкоджаныя бэлькі перакрыцця, якія надавалі будынку прасторавую жорсткасць. Да таго ж і некаторыя кроквы на вуглах былі падгнілыя.

— Трэба было выраўняць лямус так, каб ён не абваліўся, — кажа Алена Шчасная, — улічваць яшчэ і вугал страхі, а яна па вышыні амаль 5 метраў. Таму задзейнічалі адразу шэсць дамкратаў, адзін з якіх не вытрымаў цяжару і зламаўся. Будынак практычна вісеў у паветры, але гэта было патрэбна для выканання бутавага падмурка і замены ніжняга шэрагу брусоў, пашкоджаных гніллю і спарахнелых на вуглах.

Пасля таго, як падвялі падмурак, заняліся сценамі. Каркас з абодвух бакоў замацавалі вертыкальнымі брусамі, каб выцягнуць яго і выраўняць. Такі страхавы пояс засцерагае сцяну ад нераўнамернага ўсаджвання. Ён часовы — праз некаторы тэрмін яго здымуць. Замененыя брусы з часам набудуць такі жа серабрыста-шэры колер, як і ўвесь будынак. Шчыліны на наступны год будуць замазаны смалой з апілкамі. Лямус нядрэнна захаваўся, хоць і прастаяў больш за 200 гадоў, — лічаць архітэктары.

Цікава, што драўляныя лямусы будаваліся без металічных матэрыялаў. Праўда, на працягу існавання будынка яго ўзмацнялі цвікамі і скобамі. Калі яны з'явіліся — невядома. Рэстаўрацыя таксама без гэтага не абыдзецца, бо сцены трэба замацаваць як след. Потым лішнія цвікі прыбяруць. А вось металічныя пруты пад падлогай і паміж паверхамі застануцца, але іх не будзе відаць.

— Прыходзіцца ратаваць будынак усімі магчымымі спосабамі, — прызнаецца Алена Шчасная, — прымяняць сучасныя тэхналогіі, дзе патрэбна. Раней такіх не было, можа і не спадзяваліся тыя будаўнікі, што звычайная гаспадарчая пабудова прастаіць некалькі стагоддзяў...

Такі вялікі драўляны лямус у Гродне — адзіны ў краіне, адзначае **загадчык кафедры архітэктуры жылых і грамадскіх будынкаў БНТУ, прафесар Сяргей СЕРГАЧОЎ.** Хоць некалі іх было шмат у Заходняй Беларусі, асабліва на Піншчыне. Існаваў прыгожы лямус у Ашмянскім раёне. Яшчэ адзін захаваўся на былой сядзібе Міцкевічаў у Баранавічах. Слова «лямус» нямецкага паходжання і перакладаецца як «домік з гліны». Пабудова мела гаспадарчае прызначэнне, там захоўваліся прадукты, прылады працы, збожжа, а на другім паверсе маглі жыць работнікі. Будаваліся лямусы на панскіх альбо манастырскіх сядзібах, звычайна ў паркавай зоне, таму мелі прыгожае аздабленне балюстрадамі, галерэямі, аркамі, лоджыямі, калонамі. У драўляных канструкцыях ёсць свая логіка і прыгажосць, падкрэслівае Сяргей Сергачоў.

Лямус у Гродне стаяў запусцелы каля 30 гадоў. Нейкі час ён быў прыстасаваны пад жытло, аб чым сведчыць печ. Верагодна, яе дабудавалі пасля адыходу адсюль манахінь у 50-я гады.

Налета плануецца завяршыць рамонтныя работы. Новы выгляд дэталяў будзе максімальна набліжаны да арыгінала — вокны, дзверы, падлога. Гэта будзе карпатлівая праца, і ўжо ёсць дамоўленасць з майстрам, які гэта зробіць. Нават дах заменяць такой жа дранкай, якая была раней. Праект рэканструкцыі вядзецца ў рамках пагаднення паміж міністэрствамі культуры Беларусі і Польшчы. Сродкі выдзяляюцца польскім Міністэрствам культуры і нацыянальнай спадчыны і гродзенскай каталіцкай дыяцэзіяй. Работы вядуць беларускія будаўнікі сумесна з польскімі спецыялістамі.

— Гэта складаны аб'ект, — адзначае Алена Шчасная, — бо ён такі адзін на ўсю Беларусь. Гэта будынак-экспанат. Да таго ж мы павінны даць яму новае прызначэнне і захаваць былую веліч.

Як паведаміў **ксёндз Гродзенскай каталіцкай епархіі Аляксандр САСНОЎСКІ,** у лямусе будзе размешчана музейная экспазіцыя гісторыі Гродзенскай епархіі з розных касцёлаў — кнігі, службовае адзенне святароў, начынне храмаў.

Паступова манастырскаму корпусу будзе вернуты былы выгляд. Прадоўжыцца аднаўленне мураванай агароджы з вежамі па вуглах. Дзве аналагічныя вежы захаваліся на вуглах комплексу па вуліцы Карла Маркса. А вось адзін з будынкаў, прыбудаваны да манастырскай агароджы ў XX стагоддзі, плануецца разабраць. На яго месцы зробяць уезд і ўваход. Сюды змогуць пад'ехаць аўтобусы з турыстамі. Запусцелы ландшафт двара зменіць манастырскі сад. Наведванне музея і тэрыторыі манастыра — праект не камерцыйны, запэўніў ксёндз. І выставы, і лямус будуць даступныя кожнаму наведвальніку.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
margo@zviazda.by

У тэму

Брыгіцкі манастыр пабудаваны ў стылі барока ў XVII стагоддзі. Доўгі час насельніцамі яго былі сёстры ордэна шведскай святой Брыгіты. У пачатку XX стагоддзя комплекс перадалі манахіням-назарацянкам. Многія гродзенцы атаясамліваюць будынак манастыра з клінікай для душэўнахворых, якая тут месцілася больш за 40 гадоў. Толькі ў 90-я комплекс вярнулі Гродзенскай дыяцэзіі, пасля чаго апошняя ўзялася за рамонт памяшканняў былой клінікі. Хоць манастырскія памяшканні апусцелі, брыгіцкі касцёл не спыняў сваёй дзейнасці. Дарэчы, гэта адзіны храм у Гродне, дзе службы вядуцца на беларускай, літоўскай, польскай і англійскай мовах. Таксама ёсць служба для глуханямых. Галоўнай святыняй касцёла з'яўляюцца мошчы святога Клімента, рымскага салдата, які загінуў у IV стагоддзі. Доўгі час гараджане лічылі яго нябесным апекуном Гродна.

Радкі смутку — радкі славы

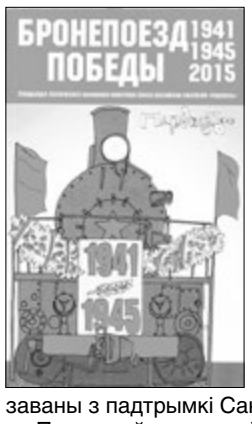

У адным паэтычным альманаху сустрэліся паэты Расіі і Беларусі з вершамі пра Вялікую Айчынную вайну.

У Маскве пабачыў свет спецыяльны выпуск паэтычнага альманаха-навігатара «Паровозъ» — «Бронецягнік Перамогі». Укладальнікі сабралі разам пранізлівыя, шчырыя вершы пра вялікую вайну. Адметна, што сярод іншых твораў — і паэтычныя споведзі творцаў, чый лёс у 1941—1945 гадах быў звязаны з чужбінай. Ёсць і вершы дзяцей вайны. Унікальны кніжны праект рэалізаваны з падтрымкі Саюза расійскіх пісьменнікаў.

Пад адной вокладкай — вершы Іосіфа Уткіна, Ілы Эрэнбурга, Арсенія Таркоўскага, Міхаіла Матусоўскага, Мікалая Грыбачова, Цэзара Саладара, Сямёна Ліпкіна, Васіля Субоціна... Шмат хто з аўтараў ваяваў з фашысцкімі захопнікамі на тэрыторыі Беларусі. У кнізе — і вершы паэтаў, якія нарадзіліся і жылі ў Беларусі: Анатоля Сафронава, Аляксандра Валодзіна, Дзмітрыя Кавалёва, Уладзіслава Арцёмава, Пятра Кошаля, Міхаіла Шэлехава. Такі «Бронецягнік...» — добры мастацкі падарунак юбілею Вялікай Перамогі ў 2020 годзе. Ёсць яшчэ час і для стварэння беларускай паэтычнай анталогіі ў знак памяці пра пакаленне пераможцаў, пакаленне пакутнікаў і ахвяр. Радкі, створаныя беларускімі паэтамі-франтавікамі Аркадзем Куляшовым, Піменам Панчанкам, Алесем Бачылам, Максімам Танкам, Аляксеем Пысіным, — радкі для вечнасці.

Сяргей ШЫЧКО.

■ Ну і ну!

Мінчанін нападпітку пашкодзіў пяць аўто

Позна ўвечары ў сталічную міліцыю паступіла паведамленне, што на вуліцах Ландэра і Казінца невядомы пашкоджвае аўтамабілі. Праваахоўнікі неўзабаве ўстанавілі асобу зламысніка. Гэта быў 24-гадовы раней судзімы жыхар горада.

Па інфармацыі Кастрычніцкага РУУС г. Мінска, у маладога чалавека, які знаходзіўся ў стане алкагольнага ап'янення, узнік канфлікт з невядомымі яму людзьмі каля крамы. Падчас высвятлення стасункаў хлопец зняў з сябе заплечнік і кінуў яго ў дзверы гандлёвага аб'екта, разбіўшы шкло. Пасля гэтага ён збег на дваровую тэрыторыю. Менавіта там ён пашкодзіў некалькі аўтамабіляў. Матывы свайго ўчынку малады чалавек растлумачыць не змог. Заведзена крымінальная справа за хуліганства.

Сяргей РАСОЛЬКА. *rs@zviazda.by*

■

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ХАМАС аб'явіў аб пачатку інтыфады з-за рашэння Трампа па Іерусаліме

Палесцінскі рух ХАМАС абвясціў аб пачатку трэцяй інтыфады, паведаміў прэс-сакратар руху Абдулатыў Алкану.

«Мы абвясцілі аб пачатку трэцяй інтыфады, каб пратэсты працягваліся і каб зрабіць ціск на ЗША, каб яны адмянілі сваё рашэнне. У сектары Газа акцыі пратэсту растуць у рамках пачатку інтыфады. Гэта трэцяя інтыфада», — заявіў Алкану РІА «Навіны». Акрамя таго, адзначаецца, што рух чакае паўтарэння «дня гневу».

Аб поўным спыненні мірнага працэсу на Блізкім Усходзе ХАМАС заявіў пасля таго, як прэзідэнт ЗША Дональд Трамп распарадзіўся аб пераносе пасольства Злучаных Штатаў з Тэль-Авіва ў Іерусалім і прызнаў гэты горад сталіцай яўрэйскай дзяржавы. Лідар руху Ісмаіл Ханія заклікаў палесцінцаў да паўстання.

У Палесціне ўспыхнулі масавыя хваляванні і сутычкі арабскага насельніцтва з ізраільскімі сілавікамі. Пацярпелі сотні людзей. Пачасціліся і выпадкі ракетнага абстрэлу бакамі.

Інтыфада — арабскі баявы рух, накіраваны на захоп тэрыторыі Палесціны. Першая палесцінская інтыфада — паўстанне палесцінцаў у перыяд з 1987-га па 1991 год, мэтай якога была абвешчана барацьба супраць ізраільскай акупацыі тэрыторый, заваяваных у ходзе Шасцідзённай вайны 1967 года. Нагодай для пачатку другой інтыфады стала наведванне прэм'ерам Ізраіля Арыэлем Шаронам і групай ягоных паплечнікаў Храмавай гары ў 2000 годзе.

У Польшчы зацверджаны новы ўрад

Сейм Польшчы прагаласаваў за зацвярджэнне новага ўрада краіны на чале з прэм'ер-міністрам Матэвушам Маравецкім.

На мінулым тыдні прэзідэнт Польшчы Анджэй Дуда прыняў адстаўку прэм'ера Беаты Шыдла разам з усім урадам, які працаваў з восені 2015 года пасля перамогі кіруючай у краіне партыі «Закон і справядлівасць» на парламенцкіх выбарах.

Матэвуш Маравецкі ў сваёй праграмнай прамове заявіў, што яго кабінет будзе працягваць сацыяльна арыентаваную праграму партыі і зробіць стаўку на эканамічнае развіццё. Галоўнымі саюзнікамі Польшчы на міжнароднай арэне ён назваў ЗША і НАТА, выступіўшы за пашырэнне супрацоўніцтва з Вышаградскай групай, а таксама Украінай, Грузіяй і Літвой, «калі яны таксама зробяць крокі для выбудоўвання двухбаковых адносін».

У Японіі назвалі іерогліф — сімвал адыходзячага года

Іерогліф са значэннем «поўнач» стаў сімвалам 2017 года ў Японіі. Інфармацыя была агучаная ў эфіры тэлеканала NHK. Адзначаецца, што гэты выбар звязаны з ракетнымі выпрабаваннямі КНДР, якія выклікалі вялікую занепакоенасць у японцаў. У 2016-м сімвалам стаў іерогліф са значэннем «грошы». Іерогліф «танны» быў сімвалам 2015 года. Сімвалам 2014-га стаў іерогліф «падатак». У 2013-м сімвалам года назвалі іерогліф «кольцы» ў сувязі з тым, што Токіа атрымаў права прыняць Алімпійскія гульні 2020 года.

Іерогліф, які адлюстроўвае найважнейшыя падзеі адыходзячага года, у Японіі называюць з 1995 года.

ЧАЛАВЕК, ЯКІ ПАБУДАВАЎ ЗАВОД

Аляксандр БАДЗЯКА звяртае ўвагу, што бусел «Тэхналіта» абляцеў увесь усход і ляціць на захад — прадукцыя магілёўскага прадпрыемства запатрабавана і там.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Напэўна, таму вы так лёгка з супрацоўніка Інстытута тэхналогіі металаў НАН Беларусі пераквалі-фікаваліся ў прамыслоўца?

— Тыя веды, якія я напрацаваў за гады работы ў сістэме Акадэміі навук, дапамаглі і дапамагаюць усё маё вытворчае жыццё. Чаму пайшоў з навукі, пытанне вельмі складанае. Не столькі таму, што ў пачатку «нулявых» было цяжка грошы зарабіць, проста шмат чаго стала ператварацца ў фармальнасць. Акадэмічная навука павінна цалкам фінансавацца з бюджэту, а ў той час на яе выдзялялася толькі 25—30% неабходных на ўтрыманне лабараторыі і персаналу грошай. Астатнія прыходзілася зарабляць на гаспадарча-дагаворных работах. У такіх умовах нельга развіваць акадэмічную навуку. Розум толькі тады ў стане генерыраваць думкі, калі ён вольны ад гаспадарчай руціны. Навуковец — гэта мысліцель. Ён не павінен залежаць ад заробку, нейкіх інструкцый, пастаноў. Большая частка думак, якія мне пашчасціла матэрыялізаваць, наогул прыходзіла пад раніцу, калі мозг адпачыў ад руціны.

Што датычыцца завода, то тэхналогія ліцця чыгуну метадам намарожвання была распрацаваная яшчэ да мяне, я падключыўся на стадыі, калі яе спрабавалі ўкараняць у прамысловасць. Яна праходзіла выпрабаванні на розных прадпрыемствах, і не толькі магілёўскіх, але была настолькі радыкальна новай, што яе проста не разумелі. Ніхто не ведаў, як апрацаваць адліўку, бо гэта быў новы прынцып крышталізацыі. Мне стала шкада ўсё проста так кінуць, і я сам узяўся за гэтую справу. Было так цяжка, што словамі не перадаць. Прыйшлося ўзяць 8 ліцэнзій Праматамнагляду для таго, каб справа зварухнулася з месца. Ніхто не хацеў брацца праектаваць, будаваць, манціраваць новую прамысловасць. Цяпер сам здзіўляюся, як я ўсё гэта змог зрабіць. Без грошай, без сувязяў. Прэзідэнт летась спытаўся, чаму мы так доўга развіваліся? Што мне было на гэта сказаць? Тое, што ў ідэі грошы ніхто не ўкладае? А без грошай і маёмасці ніводны банк не дае крэдыт.

— Але ж ваш, можна сказаць, грамадзянскі подзвіг быў адзначаны высокай узнагародай.

— Так. Менавіта за гэтую распрацоўку і ўкараненне яе на «Тэхналіце» я і яшчэ два супрацоўнікі Інстытута тэхналогіі металаў НАН Беларусі — акадэмік Яўген Мануковіч і кандыдат тэхнічных навук Уладзімір Беўза — у 2010 годзе атрымалі дзяржпрэмію ў галіне навукі і тэхнікі. Уся наша прадукцыя імпартазамяшчальная. Дэталі з чыгуну, атрыманага метадам намарожвання, у 30 разоў трывалейшыя за аналагі з больш дарагіх сплаваў. На іх зрабілі стаўку ўсе машынабудаўнічыя заводы Беларусі і Расіі. Для БелАЗа вырабляем камплектуючыя, дзе замянілі нашымі чыгунамі сталь і бронзу, атрымаўшы каласальны эканамічны і тэхнічны эфект. Працуем з МАЗам, Барысаўскім заводам агрэгатаў, Мінскім трактарным заводам і іншымі. Робім шмат камплектуючых для рухавікоў спецыяльнай тэхнікі, для марскіх суднаў, лакаматываў для чыгункі. На постсавецкай прасторы мы адзіны пастаўшчык кольцаў для турбакампрэсараў, якія рабіліся спецыялізаванымі заводамі. Мы ўсіх іх з рынку выціснулі.

— Ад чаго залежыць формула паспяховасці? І адкуль наогул бяруцца ўнікальныя ідэі?

— Адзін з самых эфектыўных, калі не самы эфектыўны метад пазнання, гэта тое, што ты пачуў ад больш дасведчанага спецыяліста. А вось электронныя сродкі інфармацыі, якімі зараз так актыўна ўсе карыстаюцца, гэта не што іншае як адурманьванне мас. Лепшай крыніцы, чым кніга або часопіс, няма. Але сёння ўжо ніхто ў даведнікі не заглядвае. Людзі лічаць, што гэта ім не патрэбна. Але, што можна зразумець, пачытаўшы інфармацыю ў інтэрнэце? Калі мы карысталіся літаратурай, я ішоў у бібліятэку, канспектаваў, гэта надоўга адкладвалася ў галаве. Трэба столькі загнаць рознай інфармацыі, каб мозг пачаў яе абагульняць. І, абагульняючы, выдаваў новыя творчыя ідэі. І тады адбываецца тое самае, пра што так добра сказаў Пушкін: *«О, сколько нам открытий чудных / Готовят просвященья дух / И опыт, сын ошибок трудных, / И гений, парадоксов друг, / И случай, Бог изобретатель»*. Які ж ён разумнік гэты Пушкін, як тонка ўсё заўважыў. Менавіта выпадак — Бог вынаходнік. Гэта тое, пра што я казаў: спачатку веды ўкласці, а потым выпадак і — адкрыццё. Ты нешта ўбачыў — і прарвала. Вось яно вынаходніцтва.

— Кіраўнікі вядучых прамысловых прадпрыемстваў часта скардзяцца, што не хапае тэхнічна дасведчаных кадраў.

— Я даўно разумеў, што іх табе ніхто не дасць, таму вырасціў сам. З трэцяга курса бяром на практыку студэнтаў. Яны пішуць курсавыя, дыпломы. Прэстыж ісці ў навуку прапаў. Я тут кардынальна ўсё перайначыў бы. У тэхніцы замест дысертацыі павінен быць навуковы даклад па выніках нейкай тваёй распрацоўкі. Проста ідэю ў кагосьці злізаў, дадумаў, зрабіў. Што такое навука? Гэта новыя веды. Дапоўніў, дапрацаваў — важны вынік. Столькі фармальнасцяў, апускаюцца рукі.

— Раней кузняй высокакваліфікаваных кадраў для тэхнічнай прамысловасці быў Магілёўскі машынабудаўнічы інстытут, цяпер БРУ (Беларуска-Расійскі ўніверсітэт). Узровень той падрыхтоўкі застаўся?

— Не кажыце пры мне гэтую непрыстойную абрэвіятуру — БРУ. Гэта чарговае глупства. Пра што гэты ўніверсітэт? Тэхнічны? Педагагічны? Дзе гэта бачна? Гучала прыгожа — машынабудаўнічы інстытут. Калі працаваў у навуковым інстытуце і шмат ездзіў па розных навуковых установах і прадпрыемствах Савецкага Саюза, мой дыплом аб заканчэнні гэтага машынабудаўнічага інстытута заўсёды каціраваўся вельмі высока. Гэта была шырока прызнаная навукова-будаўнічая школа. Зараз нават назву яго дэвальвавалі. У навуцы нельга грэбаваць імем. Як вы лодку назавяце, так яна і паплыве.

Розум толькі тады ў стане генерыраваць думкі, калі ён вольны ад гаспадарчай руціны.

— А што трэба, каб навуку падняць на вышэйшы ўзровень?

— Нехта з амерыканскіх прэзідэнтаў сказаў: мы так шчодра фінансуем навуку не таму, што багатыя, мы багатыя таму, што так шчодра фінансуем навуку. Гэта вельмі важна. Паглядзіце на гісторыю той жа японскай станкабудаўнічай кампаніі Mazak. Яе гаспадар расказваў, што пасля Другой сусветнай вайны, калі востра стаяла неабходнасць аднавіць эканоміку краіны, ён дабіўся прыёму ў прэм'ер-міністра і сказаў яму, што ведае як рабіць станкі і можа арганізаваць іх вытворчасць. У яго было невялікае рамеснае прадпрыемства, але яму паверылі. І — дапамаглі. Сёння на такіх кампаніях, як Mazak, трымаецца ўвесь бюджэт Японіі. І ніхто не баіцца, што яна прыватная, а не дзяржаўная. Галоўнае, што ты робіш і наколькі гэта запатрабавана.

— Ці шмат у Магілёве прадпрыемстваў, якія робяць стаўку на навуку?

— Супрацоўнічаем з ліфтабудаўнічым заводам. Разам аналізуем, як можна прымяніць нашы распрацоўкі. На БелАЗе вельмі моцная канструктарская школа. Завод будаваўся з нуля, як той казаў, у чыстым полі. Там сфарміравалася каманда тых, хто сам імкнуўся наперад. Такой канструктарскай школы, як на гэтым прадпрыемстве, няма нідзе. Я імі захапляюся. З ідэі нарадзілася прадпрыемства па вытворчасці шкла «Кува». Мы з яго кіраўніком працавалі ў суседніх інстытутах, прайшлі амаль аднолькавую сцежку, пачыналі з нуля і працавалі на голым энтузіязме. Але такіх прадпрыемстваў, на жаль, у нас няшмат.

— Лібералізацыя бізнесу ў эканоміцы Беларусі, пра якую зараз так шмат гавораць, неяк дапаможа становішчу?

— За маю багатую вытворчую дзейнасць наглядзеўся ўсякіх лібералізацый. Напрыклад, у ліцейнай вытворчасці выдаваліся ліцэнзіі на 5 гадоў. Цяпер іх адмянілі, і працаваць стала нашмат горш. Нарматыўную базу адмянілі разам з ліцэнзіяй, і зараз мы нават не ведаем, за што адказваем. Была ліцэнзія, усё было распісана, я нешта парушыў — у мяне яе забралі. Цяпер увялі Дэкларацыю прамысловай бяспекі. Крытэрыі дзе? Кажуць, у свеце. Дзе ў свеце? А як быць тым, у каго, як у нас, аналагаў вытворчасці няма? Таму, калі я чую пра чарговую лібералізацыю, асабіста не чакаю нічога добрага. Па вопыце ведаю, абрасце іншымі інструкцыямі.

— Але ж вы ўсё адно працягваеце працаваць на карысць менавіта беларускай эканомікі. Хоць, напэўна, былі прапановы рэалізавацца дзесьці ў іншых краінах.

— Не буду ўтойваць, мяне запрашалі ў Еўропу, яшчэ часцей у Расію. Магчыма, гэта прагучыць пафасна, але чалавек павінен тварыць там, дзе нарадзіўся. Мае дзеці са мной засталіся. Наконт малодшага Канстанціна нават сваркі з жонкай былі. Але я настаяў на тым, што ён павінен вучыцца і працаваць тут. Старэйшы Андрэй наогул мог зрабіць кар'еру артыста. Музыку пісаў, голас прыгожы. Жонка перыядычна наракае, што я не даў яму рэалізаваць яго задаткі. Але ён сам сёння мне за гэта ўдзячны. Займаецца сур'ёзнай справай, кантралюе на «Тэхналіце» ўвесь тэхнічны працэс. А спяваць працягвае ў сваё задавальненне. Затое, калі на нейкіх прадстаўнічых форумах здараецца бліснуць сваім талентам, усе ў захапленні. Не часта такое можна ўбачыць, каб тэхнар яшчэ і спяваў.

Нэлі ЗІГУЛЯ. *zigulya@zviazda.by*

КЛІЕНТ ЗАЎСЁДЫ ДОЙДЗЕ ДА ЗДЗЕЛКІ — З ВАМІ ЦІ БЕЗ

Некалькі парад прадпрымальнікам ад вядомага расійскага практыка

Не так даўно перад беларускай аўдыторыяй выступіў паспяховы расійскі бізнесмен Вадзім ДАЗОРЦАЎ — стваральнік і саўладальнік кансалтынгавай кампаніі і аўтар збытавай тэхналогіі. Спікер падзяліўся сакрэтамі пошуку новых кліентаў, а таксама расказаў пра тое, як укараняць змены ў кампаніі. Вось некаторыя цікавыя моманты з яго выступу.

Як прымусіць карыстальніка зрабіць наступны крок

Кожны кліент праходзіць некалькі этапаў на шляху да згоды на здзелку: цікавасць, жаданне, вывучэнне, параўнанне і непасрэдна дзеянне — само заключэнне. Вялікую частку ў гэтым ланцужку займае стварэнне кампаніяй кантэнту, які прыцягвае новых кліентаў.

— Рэклама «ў лоб» ужо нікому не цікавая. Сёння кампаніі збольшага ператвараюцца ў медыя, у іх фарміруецца нейкая рэдакцыя па стварэнні кантэнту, які распаўсюджваецца ў розных каналах — СМІ, блогах, сацыяльных сетках, на афлайн-мерапрыемствах. Але ёсць два важныя нюансы. Першы — кантэнт павінен быць цікавым, а ваша кампанія павінна стаць маленькім Галівудам. Другі нюанс — кантэнт павінен быць рэгулярным. Выконваць гэтыя два правілы могуць сабе дазволіць далёка не ўсе кампаніі.

Не трэба нервавацца

— Кліент дойдзе да здзелкі заўсёды — з вамі ці без вас. Пры гэтым яго «падарожжа» можа быць складаным і ірацыянальным. Многія з вас заўважалі, што на нейкім этапе ўзаемадзеянне з кліентам спачатку спыняецца, а потым — і зусім адкочваецца назад. Трэба проста ўзяць і перастаць з гэтай нагоды нервавацца.

Прывяду прыклад. У 2013 годзе мы дамовіліся з уладальнікам адной расійска-нямецкай кампаніі аб тым, што ў нас з імі будзе праект. Справа адбывалася ў канцы года, перад каляднымі святамі, і ён запэўніў нас, што мы можам рыхтаваць усе дакументы, ён вернецца з адпачынку і ўсё падпіша. Прайшло два тыдні, тэлефануем — яго няма, потым нас пачалі перакідваць ад аднаго супрацоўніка да іншага, у выніку — мы так нічога і не дамагліся. Увогуле кліент «знік».

Праз два гады ўладальнік гэтай кампаніі прыйшоў да нас на бізнес-сняданак, падышоў да маёй памочніцы і сказаў: «Я гатовы, робім праект». Мы ўсё падпісалі за тры дні, і праз тыдзень стартавалі. Цяпер — гэта адзін з найлепшых нашых кліентаў. Дзе ён быў два гады — мы нават не спрабавалі высвятляць.

Ці можна застрахаваць сябе ад рызык, звязаных з такімі дзіўнымі паводзінамі кліента? Так. У вас заўсёды павінен быць спіс альтэрнатыў.

Боль і мара

— Цяпер модна казаць: «Мы ведаем «боль» кліента і рэагуем на яго». Але не ўсе ж кліенты «хварэюць». Ёсць кліенты, якія... мараць.

У чым розніца паміж «болем» і «марай»? Калі кліент прыходзіць да вас з «болем», то з ім не трэба весці доўгія размовы, высвятляць прычыны. Калі ў яго «боль» — ён трызніць. Прывяду прыклад.

Прыходзіць да нас кліент і кажа: «У мяне праблема, дрэнная матывацыя персаналу. Трэба выправіць матывацыйную схему ўзнагароджання». Мы сталі тлумачыць, што матывацыя — гэта элемент кіравання, які завязаны на планаванні, кантролі... І гэтак далей. Уявіце, да доктара прыйшоў чалавек з адкрытым пераломам, а яму прапануюць супакоіцца, памераць ціск, здаць усе аналізы, зрабіць МРТ...

У выніку кліент ад нас пайшоў. Выснова: «боль» трэба суняць, і рабіць гэта хутка.

Людзей не зменіш за два тыдні

— Нельга нахрапам за тыдзень усё змяніць, вы працуеце не з праграмай — а з людзьмі, іх звычкамі і натурай. Таму да змен трэба рыхтавацца, гэта доўгая гісторыя.

Прывяду прыклад. Зараз вельмі модна — у добрым сэнсе — дзяліць ролі па працэсе. Патрабаванні да прадаўца моцна ўзрастаюць: кліенты сталі вельмі прасунутымі, прадукты складанымі. Дамагчыся ўніверсальнасці ад прадаўца калі і можна, то вельмі дорага.

Таму ў многіх кампаніях прадаўцоў сталі дзяліць на «паляўнічых» і «фермераў». «Паляўнічыя» здабываюць новых кліентаў, «фермеры» — развіваюць дзеючых. І часта такі падзел праводзіцца ў кампаніі без належнай падрыхтоўкі. Прыходзіць начальнік у аддзел продажаў і кажа: «З панядзелка вы — «фермеры», а вы — «паляўнічыя». Мяняйцеся кліентамі». У лепшым выпадку ён можа спытаць, хто кім хоча быць.

І вось сітуацыя. «Паляўнічы» крывёю і потам за паўгода атрымлівае важнага кліента. Дабіваецца яго і думае: «А вось аддам цяпер кліента «фермеру» — і ён яго страціць. Пакіну я яго пакуль сабе». Аднаго пакідае, другога, трэцяга. У гэты час «фермер» недаатрымлівае кліентаў і, адпаведна, бонусаў. І пачынае таемна выходзіць на «паляванне».

Як можна было б пазбегнуць такой сітуацыі? Правесці падрыхтоўку і распрацаваць для «паляўнічых» такую сістэму матывацыі, пры якой яны аддаюць кліента і атрымліваюць бонусы за яго яшчэ, скажам, паўгода. Заўсёды прыемна атрымліваць заахвочванні і ні за што не адказваць.

Супрацоўнікаў трэба вучыць

— Кіраўнік павінен разумець, што зменам людзей трэба навучыць. Не варта спадзявацца, што яны самі разбяруцца, прымуць іх. Калі вы хочаце ад супрацоўнікаў справаздач у CRM-сістэме, іх трэба навучыць рабіць гэтыя справаздачы.

Прыклад з практыкі. Кампанія — паліграфічны комплекс. Камерцыйны дырэктар сам вельмі класны прадавец, у падначаленні ў яго 14 супрацоўнікаў. Але яго пазіцыя такая, што супрацоўнікі павінны самі вучыцца. «І наогул — хай падносяць мне снарады, а я буду рабіць здзелкі». Снарады яны падносяць, здзелкі ён заключае, толькі вось магутнасці кампаніі загружаныя на 45 працэнтаў. А 14 чалавек так нікуды і не растуць.

Не спяшайцеся з ідэямі

— У кіраўнікоў вельмі хуткае мысленне. І часта бывае так: толькі-толькі паставілі калектыў на новыя рэйкі, а ў начальніка ўжо з'явілася чарговая ідэя. Але змены — гэта стрэс. Супрацоўнікам трэба даць час папрацаваць у спакойным рэжыме. Таму новую ідэю проста запішыце ў нататнік і на якісьці час адкладзіце ў стол.

Сяргей КУРКАЧ. *kurkach@zviazda.by*

Сямейная газета

Выпуск №23 (90)

ТЭЛЕФОННАЯ ДЫЕТА

Хадзілі з мужам у Купалаўскі тэатр на «Школу пададаткаплацельшчыкаў». За пяць хвілін да заканчэння антракту вярнуліся на свае месцы на балконе. Зірнулі ўніз — а там свецяцца сотні экранаў мабільных тэлефонаў. Калі шчыра, у тэатры я такога ўбачыць не чакала. На спектаклі ж практычна ўсе прыходзяць парамі. Антракт — самы час абмеркаваць убачанае. Але людзі штосьці старанна шукалі ў сваіх тэлефонах. Забываліся на галоўнае: усё, што важна, адбываецца побач з намі.

— Мам, так немагчыма гуляць! Ты быццам бы са мной, але раптам камусьці па тэлефоне адказала, зараз ты Ані па ўроках штосьці сказала. Так нельга ў гульні!

— Чаму?! Гэта ж жыццёва. Гульня ж сапраўдная, як у жыцці.

— Не!!! Калі гуляеш, ты нічога не заўважаеш, ты проста гуляеш і н-а-с-а-л-о-д-ж-в-а-е-ш-с-я!!!

А нядаўна ў Фэйсбуку з'явілася чыстасардэчнае прызнанне маёй аднагрупніцы. «Злы вірус, практычна на тыдзень выпала з жыцця. Краем вока (левым, бо правае запаленае і чырвонае) ад няма чаго рабіць назіраю, як паралельна вакол бурліць віртуальнае жыццё. І ў мяне проста перадоз ад чужых фотаздымкаў, ад патоку ўваходных паведамленняў. Хачу ўзяць сабе за правіла адкрываць сацсеткі толькі ў вызначаны час. А што прайшло незаўважаным — значыць няважна. Усё, з сённяшняга дня тэлефонная дыета! Мне не падабаецца, што гэта прамавугольная штука захоплівае вялізны кавалак майго рэальнага жыцця». А ў якасці напаміну сабе і астатнім Алеся прымацавала кранальны ролік. Яго, на маю думку, абавязана паглядзець не толькі кожная сучасная мама, але і тата.

Пачынаецца той ролік з таго, што маладая жанчына перад навагоднім ранішнікам прасуе сукенку для дачушкі і пры гэтым размаўляе па тэлефоне. Дзяўчынка ў гэты час сядзіць побач на канапе і сумуе. За абедам мама замест таго каб паўтарыць вершык з малой, не адрывае вачэй ад манітора ноўтбука. Пакуль едуць на ранішнік, таксама штосьці чытае ў мабільным...

«А зараз верш прачытае Машачка Іванова». Мама падрыхтавалася запісваць выступленне дачушкі на мабільны тэлефон. Дзяўчынка пачынае чытаць завучаныя радкі пра зіму... «Вольга Пятроўна, — раптам звяртаецца да выхавальніцы, — можна я іншы вершык раскажу».

«Мама дома, мамы нет, мама вышла в интернет. / Мама смотрит в интернете, как дела на белом свете. / Кофе пьет, глазами водит, что там в мире происходит. / Мама, я тебе скажу: в мире я происхожу!!!»

Гэты ролік паглядзела ўжо шмат маіх знаёмых. Адна з іх кажа, што яе муж цяпер жартуе: «Даша дома, Даши нет, Даша вышла в интернет». Смех смехам, але мне чамусьці ўспомнілася гісторыя двухгадовай даўнасці. Памятаеце, як жыхарку Баранавіч пазбавілі бацькоўскіх правоў з-за празмернага захаплення камп'ютарам. Не, яна не злоўжывала алкаголем, як гэта часта бывае. Проста дні і ночы напралёт сядзела ў сацыяльных сетках. Пры гэтым зусім не клапацілася пра сына. Магла нават забыцца разбудзіць яго ў школу. Зімой хлопчык мог прыйсці на ўрокі ў лёгкай кофце без майкі, абутак не заўсёды быў па сезоне. І ўсё гэта — з-за інтэрнэт-залежнасці... Калі шчыра, у галаве не ўкладваецца, як інтэрнэт можа быць даражэйшы за ўласнае дзіця...

— Мама, я хачу піць. — Пачакай, я занятая.

— Мамачка, давай пагуляем. — Пагуляй сам, мне няма калі.

— Мамачка, паглядзі. — Не замінай, не да цябе цяпер. Будзеш ныць, без падарунка застанешся...

На носе Каляды і Новы год. Клапатлівыя бацькі старанна рыхтуюць сваім дзецям падаруначкі пад ёлку. Гэта несумненна цудоўна. Але не варта забывацца за ўсёй перадсвяточнай мішурой, што самы каштоўны падарунак — час, праведзены з тымі, хто побач.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
nadzieja@zviazda.by

■ Тыя, хто побач

«АПОШНІ РАЗ СВАРЫЛІСЯ ЯШЧЭ ДА ВЯСЕЛЛЯ»

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Ва ўтульнай кватэры Надзі і Гены Букаў, акрамя двух сыноў Жэні ды Яна, жыве Піглас. Прычым не адзін. Іх шмат — на шпалерах, карцінах, мальберце і нават у Надзі на спіне ў якасці татуіроўкі. Мастачка выдумала гэтага казачнага героя ў выглядзе вока з крыламі ўжо даўно (спачатку Піглас з'явіўся на карцінах Надзі. Пасля яна напісала пра яго дзіцячую кнігу «Бася і Піглас». — Аўт.). Кажа, што ён не толькі дарыць натхненне, але і аберагае закаханыя пары. Калі тыя сварацца, пранікае ў галаву да віноўніка разладу і пачынае лёгенька яго дзяўбсці. «Мы думаем — гэта згрызоты сумлення, а вось і не — Піглас», — смяецца Надзя, якая называе сябе каралевай Пігласаў.

(Заканчэнне на 4-й стар. «СГ».)

■ У кабінеце стаматолага

ЗУБ ДАЮ,

або Уся праўда пра карыес, жуйкі ды адбельванне

Звычайна зубны боль пачынаецца ў самы нязручны момант: падчас важнай паездкі ці 31 снежня, незадоўга да бою курантаў. Што рабіць, калі магчымасці звярнуцца да доктара ў гэты момант няма? Наогул колькі часу ў суткі трэба прысвячаць сваім зубам? І чаму маладым бацькам так важна сур'ёзна ставіцца да першага паходу з дзіцем да стаматолага? Пра гэта і не толькі размаўляем з чалавекам, які штодзень заляпляе дуплы ды наводзіць масты, старшым выкладчыкам Віцебскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта па сумяшальніцтве Аляксандрам ФІСЮНОВЫМ.

«Трэба выбіраць не месца, а доктара»

— Пачну інтэрв'ю з анекдота: «— Як знайсці добрага стаматолага? — Шляхам спроб, але запомні: у цябе толькі 32 спробы». Аляксандр, цяпер багаты выбар як дзяржаўных, так і прыватных стаматалагічных клінік. Як не памыліцца з выбарам?

— Трэба выбіраць не месца, а спецыяліста. Бо ў раённай паліклініцы можа аказацца стаматолаг з залатымі рукамі. А ў дарагім прыватным кабінеце — доктар, у якога з гэтымі рукамі вялікія праблемы. Не варта спакушацца на рэкламу «ў нас самае сучаснае абсталяванне і прывабныя цэны». Лепш кіруйцеся «сарафанным радыё» — не прагадаеце.

(Заканчэнне на 3-й стар. «СГ».)

■ Дыскусія

ЧАГО ХОЧА КАНТРАЛЁР?

Спрэчныя моманты апекі дзяцей

«Я прыходзіла з работы, падала на канапу і раўла. Не ад болю — ад бяссілля». Гэта словы маці, дзіця якой жыве ў прытулку, бо камісія палічыла, што сям'я знаходзіцца ў сацыяльна небяспечным становішчы. Гісторыя жанчыны стала асновай для дакументальнага фільма, які ўбачылі ўдзельнікі круглага стала «Гіперахова праблемных сем'яў. Як пазбегнуць канфліктаў паміж чыноўнікамі і бацькамі?» Безумоўна, практыка правяраць сем'і, якія выклікаюць трывогу, арганізавана з добрых памкненняў. Існуюць сітуацыі, калі малому насамрэч лепш трапіць у прытулак. Гэта шанц для яго апынуцца ў прымальных умовах, калі вакол няма п'яных сварак і пастаяннай нястачы. У той жа час і для гора-бацькоў адыманне дзіцяці з'яўляецца апошняй перасцярогай, каб задумацца і выправіць становішча. Аднак не ўсе бацькі вядуць антысацыяльны лад жыцця. Цяжкія абставіны, хвароба ці пошук работы могуць прывесці да сітуацыі, якую іначай, чым «не пашчасціла», не ахарактарызуеш. Дзе праходзіць мяжа паміж жаданнем бацькоў захаваць сям'ю і імкненнем чыноўнікаў абараніць дзяцей ад неспрыяльных умоў?

КАЛЯ РАЗМЫТЫХ БЕРАГОЎ

Адзін са спрэчных момантаў датычыцца акта па выніках праверкі ўмоў жыцця. Гэта дакумент, дзе камісія ацэньвае бытавыя і псіхалагічныя ўмовы, у якіх выхоўваецца непаўналетні.

— Уся бяда ў тым, што крытэрыі, каб прылічыць сям'ю да сацыяльна небяспечнага становішча, размытыя, і калі прыдзірліва ставіцца да кожнай дробязі, то многія «беспраблемныя» сем'і раптам могуць трапіць на ўлік, — разважае **кіраўнік рабочай падгрупы па правах сям'і і дзяцей Форуму грамадзянскай супольнасці Усходняга партнёрства Леанід СКАРАБАГАТЫ.**

Абследаванне сям'і можа адбывацца не толькі па запыце суда, міліцыі, паліклінікі, разлікова-даведачнага цэнтра, але, напрыклад, і пасля сігналу — паведамлення ад пабочнай асобы. Абмежаванняў па колькасці праверак няма. Умоўна кажучы, у адзін дзень да сям'і могуць завітаць прадстаўнікі навучальнай установы, назаўтра — спецыялісты аддзела адукацыі, а яшчэ праз суткі — камісія з медыцынскай установы. Подпіс асоб, дом якіх наведвала камісія, у акце праверкі не прадугледжаны. Адсюль — можна не паказваць дакумент бацькам, і апошнія ніколі не даведаюцца, што там напісана. Як вынік, яны не змогуць выправіць вынайдзеныя парушэнні або аспрэчыць рашэнне камісіі. Першапачаткова акт праверкі лічыўся службовым, ад таго недаступным для прагляду. Цяпер статус дакумента змяніўся на «да запатрабавання». Такім чынам, бацькі могуць напісаць запыт і азнаёміцца з вывадамі правяраючых асоб.

— Праблема большасці бацькоў — нізкая юрыдычная дасведчанасць, — лічыць **юрыст і прыёмная маці Алена КАШЫНА.** — Я рэкамендавала б усім шматдзетным сем'ям або сем'ям, якія стаяць на ўліку сацыяльна небяспечнага становішча (далей — СНС), штомесячна рабіць запыт на копію акта праверкі і потым захоўваць адказы, каб абараніць сябе ад магчымых непрыемнасцяў.

МЫ ПРЫЙШЛІ ВАС ПАСАРАМАЦІЦЬ

Па словах Леаніда Скарабагатага, пік адбіранняў дзяцей прыйшоўся на 2012—2013 гады, у 2016 годзе гэты паказчык зменшыўся на 1200 дзяцей, у 2017 годзе пакуль што зафіксаваны адзіночныя выпадкі. Існуе тлумачэнне Міністэрства адукацыі, якое забараняе праводзіць нечаканыя праверкі. Такім чынам, бацькі атрымалі магчымасць дамаўляцца на зручны час, і прыход камісіі перастаў быць шокам. Але, са слоў **шматдзетнай маці Наталлі ЯНУШКЕВІЧ,** непрыемныя выпадкі здараюцца:

— У праверках камісій шмат суб'ектывізму. Дэкрэт №18 ствараўся, каб дапамагаць шматдзетным бацькам і сем'ям з прыёмнымі дзецьмі, але чамусьці некаторыя правяраючыя ператвараюць гэты працэс у пошук абвінавачванняў. У жылым доме, тым больш з дзецьмі, не бывае ідэальнага быту. І калі пасля агляду з пазіцыі «вы нам павінны» члены камісіі сарамацяць маці за пыл на люстры або раскіданыя рэчы, прычым робяць гэта на вачах у дзяцей, то ўявіце, які гэта ўдар па бацькоўскім аўтарытэце і негатыўны вопыт самога маленькага чалавека! У дзіцяці замацоўваецца разуменне, што ў любы момант чужыя дзядзі і цёці могуць зазірнуць да яго ў пакой і насварыцца за цацкі на падлозе.

Наогул, агляд дома, дзе жыве сям'я, чужымі людзьмі — далікатнае пытанне. Камісія зазірае ў пакоі, шафы, халадзільнік, пералічвае адзенне і рэчы... Часам гэта адбываецца на вачах дзяцей, у тым ліку падлеткаў, якія наогул хваравіта адносяцца да заходаў на «іх тэрыторыю».

Ці ёсць варыянт больш ашчаднага для дзіцячай псіхікі метаду кантролю? Алена Кашына лічыць, што так. Той жа настаўнік рэгулярна бачыць школьніка на занятках. Калі дзіця выглядае стомленым, замкнутым, калі ў яго неахайнае адзенне і недагледжаны знешні выгляд, нізкая сацыялізацыя ці пастаянныя канфлікты з аднакласнікамі — гэта трывожныя званочкі небяспечнага становішча.

ЦІ СТАНЕ ЗАЦІКАЎЛЕНАСЦЬ ВЫЙСЦЕМ?

Да пытання па абароне дзяцей ад неспрыяльных умоў нельга падыходзіць адназначна, лічыць **дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, член Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Алена АНІСІМ.**

Не толькі дзіця са шматдзетнай сям'і можа трапіць у небяспечнае становішча. Галоўная бяда — у адносінах бацькоў да сваіх абавязкаў. Для прыкладу, дзве сітуацыі. З аднаго боку, сям'я, дзе тата і мама заняты на працы з нізкай аплатай і таму церпяць нястачу. З другога — асацыяльны лад жыцця старэйшых родзічаў, якія нават не ўспомняць, ці кармілі яны сёння дзіця. Пры знешне агульным параметры малазабяспечанасці паміж гэтымі двума выпадкамі вялікая розніца. Было б слушна ў выяўленні праблемных сем'яў рабіць акцэнт на прафілактыку і падтрымку. Асабліва гэта актуальна для вёскі, дзе суседзі ведаюць, што маці часта ўжывае алкаголь, але адначасова любіць сваё дзіця. У вачах аднавяскоўцаў гэты факт быццам бы «выбачае» слабасць маці. Але такая любоў можа прывесці да бяды, бо жанчына не ў стане кіраваць нават уласным жыццём, спускаючы сродкі на спіртное.

— Апошнім часам з Міністэрства адукацыі была агучана інфармацыя пра падрыхтоўку змен у адно з палажэнняў. Магчыма, яны дазволяць згладзіць спрэчныя моманты з пастановай сем'яў на ўлік, — кажа Алена Анісім. — Аднак, на мой погляд, важна стварыць у грамадстве інфармацыйны трэнд, які б рабіў упор на імкненне да лепшага жыцця. Чалавеку дадзена шмат магчымасцяў, хай толькі вырашыць, чаго ён хоча, што ўмее і на што прэтэндуе. Сёння дзяржава зацікаўлена ў працаўладкаванні людзей. Калі яшчэ звярнуць увагу на тэхналагічнасць некаторых работ і дастатковую аплату, то некаторыя праблемныя пытанні знікнуць самі сабой: людзям стане нецікава, нявыгадна сядзець на месцы, для іх адкрыецца перспектыва.

ЗАМЕСТА ПУДЗІЛА — ВЫРАТАВАЛЬНЫ КРУГ

— Мы не гаворым, што законы знарок ускладняюць жыццё сем'ям. Законы, наадварот, прызначаныя, каб выявіць праблему як мага раней і дапамагчы не трапіць у складанае становішча, — кажа Алена Кашына. Але пры гэтым дапаўняе, што сам падыход да правядзення праверак павінен змяніцца.

На думку юрыста, найперш трэба пазбавіцца ад стэрэатыпу, што дзяцей адбіраюць толькі ў амаральных бацькоў, маўляў, самі ў гэтым вінаватыя.

Другая мера, якая б магла палепшыць узаемаадносіны кантрольных службаў і бацькоў, — змены ў заканадаўстве, больш дакладныя фармулёўкі крытэрыяў праверкі. Напрыклад, несправядлівая сітуацыя, калі мама баіцца прасіць матэрыяльную дапамогу для дзіцяці, бо адзін з магчымых крытэрыяў пастаноўкі на ўлік СНС якраз звязаны з яе частымі запытамі. Пры гэтым нідзе не прапісана, што трэба разумець пад словам «частыя». Або яшчэ прыклад — пра сямейную тыранію. Калі хтонебудзь з бацькоў праяўляе гвалт у адносінах да родных, то пакараюць не толькі агрэсара, але і ахвяру, прымусова адабраўшы дзіця ў прытулак.

Было б слушна ў выяўленні праблемных сем'яў рабіць акцэнт на прафілактыку і падтрымку.

Трэцяя змена, якую б хацелі бачыць удзельнікі абмеркавання, — строгае рэгламентаванне дзеянняў унутры кантрольных устаноў. «Устаўшчына» ў гэтым выпадку дазволіць бацькам абараняць свае правы ў выпадку несправядлівых рэзалюцый камісіі альбо парушэнняў з яе боку.

— Калі бацькі недасведчаныя ў юрыдычных тонкасцях, раю ім звяртацца да спецыялістаў, — кажа Алена Кашына. — Кансультацыю цяпер можна атрымаць па тэлефоне ці праз інтэрнэт. У любым выпадку, бацькі павінны ўсведамляць, што яны змагаюцца за сваё дзіця.

Як бачна, пытанне па праблемных сем'ях не мае адназначнага вырашэння. З аднаго боку, патрэбна ўдакладненне законаў, якія рэгулююць нормы дабрабыту малога. З другога — бацькам таксама неабходна падтрымка. У любым выпадку, галоўную ролю адыгрывае індывідуальны падыход да кожнага выпадку і вечны прынцып урачоў: «Не нашкодзь».

Рагнеда ЮРГЕЛЬ.
yurgel@zviazda.by

■ Урокі жыцця

КРЫЎДА

Кожны раз, калі Марыйка рабіла чарговую ўборку ў кватэры, яна заўсёды натыкалася на гэтую рэч... І нейкая крыўда тады ўзнікала. Балючая і непрыемная. Адразу ўспаміналася адна гісторыя, пра якую ніхто не ведаў. Нават родныя... А было гэта так.

Марыйка тады працавала журналістам у адной гарадской газеце. Вядома ж, даводзілася шмат шчыраваць не толькі за рабочым сталом, але і дома. Камп'ютараў тады ў продажы не было. А калі дзесьці і з'яўляліся — кошт быў недасягальным...

Вось і марыла дзяўчына купіць сабе пішучую машынку, таму рэгулярна глядзела розныя аб'явесткі. Неяк у газеце ўбачыла тое, што так даўно шукала. Узрадавалася! І цана не надта высокая. Дый і першы заробак учора атрымала.

Хуценька патэлефанавала па патрэбным нумары. Відаць, у гарадской кватэры цярпліва чакалі гэты званок. Адразу пачула жаночы голас. Павіталася. Высветлілася, што пішучая машынка «Рамонак». І працуе добра. Вера, так назвала сябе жанчына, старанна прадыктавала хатні адрас. Маўляў, заўтра вас чакаем! Абавязкова прыязджайце.

Назаўтра адразу пасля работы Марыйка завітала да прадавачкі. Сустрэлі яе ветліва. І прадэманстравалі машынку.

— Працуе толькі ад электрычнасці! — з нейкім пафасным гонарам папярэдзіла Вера. — І не трэба біць пальцамі, вылупіўшы вочы, па клавіятуры, мазалі наганяць. Вось так, лёгка націснулі на патрэбную клавішу, і з'яўляюцца на паперы літаркі. Упэўнена: будзеце вельмі задаволеная.

Зірнуўшы ў бок мажнога мужчыны, які сядзеў у прасторнай вітальні каля музычнага цэнтра, прадавачка прашаптала:

— Ведаеце, мой муж нечакана страціў зрок. Цукровы дыябет у яго. Нічога ўжо не бачыць. Зусім. А грошы патрэбныя на лекі. Вось таму вырашылі машынку прадаць. А мне гэтая рэч непатрэбная, бо працую прыбіральшчыцай на заводзе.

Марыйка, пільна зірнуўшы на чорную стужку, пацікавілася:

— Бачу, што ўжо амаль адслужыла сваё. Ці будзе друкаваць? У запасе ёсць такая ж, ці не?

— Няма, — адказала Вера. — Але ж вы, калі ласка, не хвалюйцеся. У краме можна набыць. Там, дзе прадаюцца алоўкі, сшыткі... А пакуль — добра намачыце чорным чарнілам. І ўсё будзе цудоўна.

Пра тое, што яе абвялі вакол пальца, Марыйка даведалася толькі дома. Доўгачаканая і жаданая пішучая машынка не пажадала друкаваць тэксты. Таму зноўку давялося рыхтаваць матэрыялы «ад рукі». Але супакоіла сябе тым, што заўтра зазірне ў краму, купіць гэтую неабходную стужку.

Але ж, як высветлілася, у крамах даўно не прадаюць такія рэчы. Спагадлівыя прадавачкі

параілі звярнуцца па дапамогу да майстра, які займаецца рамонтам такой тэхнікі. Давялося зноўку глядзець аб'явы... Знайшла, патэлефанавала. Мужчына толькі паспачуваў...

...Літаральна праз месяц Марыйка нечакана сустрэла гаспадароў гэтай пішучай машынкі ў адной краме. Пачуўшы вясёлы і гучны смех, азірнулася. І ўбачыла, што Вера і яе «сляпы» муж нешта ўважліва разглядалі за шкляным прылаўкам. Абураная, зрабіўшы адзін крок да гэтых ліхадзеяў, на момант прыпынілася. Вырашыла, што не будзе ўздымаць лямант. Сумна ўсміхнулася і ціхенька прашаптала пра сябе: «Бумеранг вернецца. Абавязкова!»

Ганна АТРОШЧАНКА, *г. Гомель.*

ЗУБ ДАЮ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— А вы каму даўраеце свае зубы?

— Свайму былому студэнту, зараз ён мой калега. За апошнія пяць гадоў я пяць разоў быў на прафілактычным аглядзе. І толькі аднойчы штосьці невялічкае давялося рабіць з зубам. Мы ж, стаматолагі, ведаем, што вельмі складана выправіць тое, што запушчана. Лепш лячыць карыес на пачатковай стадыі. Гэта і для стаматолага прасцей, і пацыента не так б'е па кішэні. Бо невялічкі карыес вылечыць значна танней, чым пульпіт, а потым яшчэ паставіць на гэты зуб каронку.

— Але ж большасць людзей цягне да апошняга: запісваецца на прыём толькі калі трываць боль ужо немагчыма...

— З кожным годам я бачу ўсё менш і менш запушчаных выпадкаў. Людзі, нарэшце, пачынаюць сябе любіць. Звычайна мужоў прыводзяць жонкі, рэдка калі жонак прыводзяць мужчыны. Жанчыны больш клапоцяцца пра сваё здароўе.

— Што рабіць, калі забалеў зуб, а магчымасці тэрмінова звярнуцца да стаматолага няма?

— Галоўнае, не нашкодзіць сабе. Не трэба грэць месца, якое баліць, звонку. Не прыкладвайце да шчакі цёплы ці гарачы кампрэсы, грэлку. Нельга спаць на гэтай шчацэ, бо рызыкуеце нарасціць за ноч трэць твару. Грэцца трэба знутры. Але не моцнымі напоямі, як шмат хто любіць, а адварам зёлак — падыдзе рамонак, шалфей, каляндула, нават звычайны чай. Бераце кубачак у адну руку, тазік — у другую, уключаеце любімы фільм, і на працягу гадзінкі-дзвюх грэецеся: набіраеце гарбатку за шчаку, трымаеце, пакуль не астыне, і выплёўваеце. Чым часцей, тым лепш. Гэта здымае боль і крыху запаленне.

«Нікому не раю адбельваючыя зубныя пасты»

— Ад чаго залежыць здароўе зубоў — ад ежы, генетыкі, гігіены?

— Ад першага, другога і трэцяга. Але асноўныя прычыны стаматалагічных хвароб — гэта карыесагенныя мікробы. Таму вельмі важна рэгулярна выконваць гігіену поласці рота. І нават калі ў вашых бацькоў дрэнныя зубы, ці вы не ўяўляеце свайго жыцця без палачкі «Твікс», вы можаце захаваць «здаровую ўсмешку» на ўсё жыццё. Зразумела, есць выпадкі, калі без прафілактычнай дапамогі стаматолага не абысціся (спытайце свайго доктара, што такое «закрытая фісура»). Але ўсё (дакладней усе яны, зубы) у вашых руках.

Цудоўная альтэрнатыва жуйцы — звычайныя яблык ці морква.

Некаторыя пацыенты абураюцца: «Я чышчу зубы па 10 хвілін тры разы на дзень. Чаму ў мяне з'яўляецца карыес?» Многія памылкова думаюць, што чым больш па часе яны чысцяць зубы, тым лепш. Але ж галоўнае — тэхніка чысткі. Раю схадзіць да свайго стаматолага, ён з вялікай радасцю замест таго, каб свідраваць зубы, пакажа, як іх правільна чысціць. Ёсць яшчэ адмысловая вадкасць (і нават таблеткі) для афарбоўвання зубнога налёту. Дастаткова прапаласкаць ёй рот — і вы ўбачыце тыя вобласці, якія не дачысцілі. Такім чынам, пасля таго, як усміхнуліся сабе ў люстэрка, можна ўзяць шчотку ці зубную нітку і скарэктаваць тэхніку чысткі.

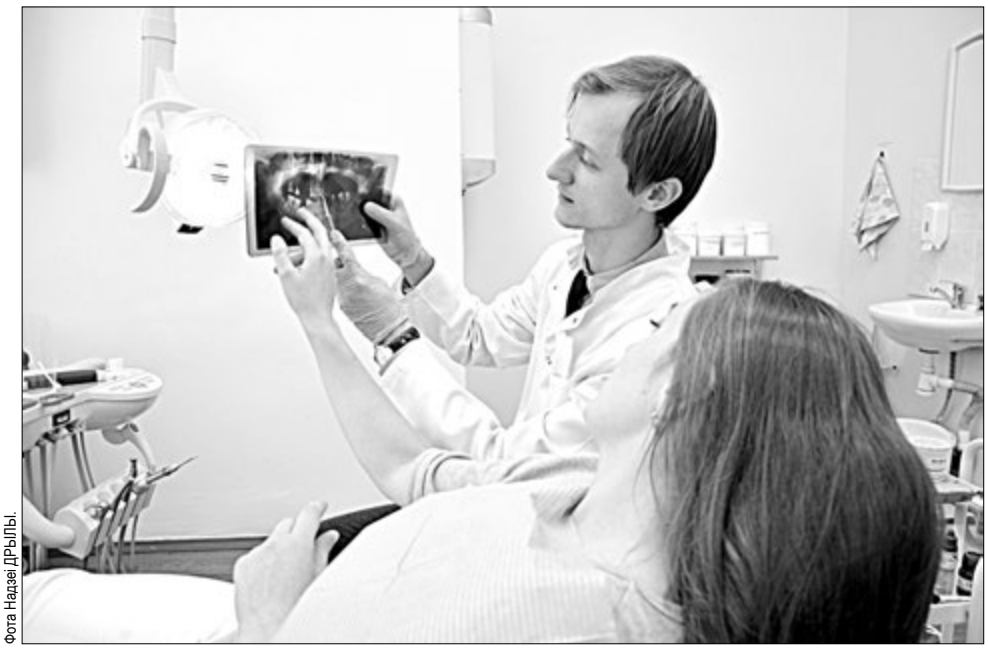

Фота Надзеі ДРЫЛЫ.

— Колькі часу ў суткі трэба прысвяціць сваім зубам?

— Раніцай тры хвіліны, вечарам столькі ж. Многія дапускаюць памылку: ледзь прачнуліся, адразу бягуць чысціць зубы. Пасля шчаслівыя размазваюць па іх свой ранішні бутэрброд. І, думаючы, што ў іх чыстыя зубы, ідуць на работу. А зубы былі чыстыя роўна 15 хвілін, пакуль яны гатавалі свой бутэрброд.

— Чаму так важна карыстацца зубной ніткай?

— Кантактныя паверхні паміж зубоў эфектыўна чысцяцца толькі з дапамогай зубных нітак. Я раю сваім пацыентам тыя, якія пад уздзеяннем сліны становяцца больш аб'ёмнымі, тым самым запаўняюць міжзубны прамежак і больш чагосьці могуць з яго дастаць. Некаторыя так актыўна арудуюць зубной ніткай, што раняць дзясны. Папрасіце свайго стаматолага паказаць, як правільна ёй карыстацца, каб не выклікаць больш дрэнных наступстваў.

— Большасць вытворцаў сучасных зубных пастаў абяцаюць пакупнікам беласнежную ўсмешку. Ці эфектыўнае такое адбельванне?

— Адбельваючыя пасты ў параўнанні са звычайнымі ўтрымліваюць большую колькасць абразіваў. І пры няправільнай тэхніцы чысткі вельмі лёгка нашкодзіць сабе (зарабіць клінавідныя дэфекты, якія часта праяўляюцца большай адчувальнасцю зубоў). Таму я нікому не раю адбельваючыя пасты. Наогул яны першапачаткова ствараліся, каб падтрымаць эфект адбельвання, якога дасягнулі ў кабінеце стаматолага.

— Вы б самі сабе адбельвалі зубы?

— Я для сябе не адчуваю такой неабходнасці. Звычайна зубы пачынаюць выглядаць больш прывабна пасля той жа працэдуры прафгігіены поласці рота, загару, або выкарыстання больш цёмнай памады ў дзяўчат. Таму, перш чым ісці на адбельванне, раю паспрабаваць штосьці з гэтага.

Да працэдуры адбельвання я стаўлюся вельмі асцярожна, бо тут, як у любой справе, існуюць свае паказанні і супрацьпаказанні. Нельга рабіць усё, што кажа пацыент. Напрыклад, ён можа мець штучныя пратэзы ці пломбы на пярэдніх зубах, і калі ты пачынаеш адбельваць, адбельваюцца толькі свае зубы...

— Як выбраць зубную пасту?

— У пасце для дарослых абавязкова павінен быць фтор, сярэдняя колькасць — 1450 ppm. У астатнім кіруйцеся сваімі адчуваннямі. Калі я праз пяць гадзін адчуваю, што мае зубы чыстыя, гладкія — гэта добрая паста. Ёсць жа такія пасты, што ўжо праз гадзіну разумееш — не ўсё так добра, як магло б быць.

— А зубную шчотку?

— Шчоткі бываюць звычайныя мануальныя і электрычныя. Апошнія распрацоўваліся для людзей з абмежаванымі магчымасцямі. Я гадоў пяць таму меў электрычную шчотку, але адчуў, што звычайнай можна пачысціць не горш. Шчоткі адрозніваюцца па жорсткасці. Тым, у каго адчувальныя зубы ды краваточаць дзясны, пажадана мець мяккія. Людзям, якія кураць, п'юць моцную каву і чай раю больш жорсткія, яны найлепш прыбіраюць пігментаваны налёт. Не забывайцеся мяняць зубную шчотку кожныя тры месяцы. Бо яна, як і рызіна ў аўтамабілі, зношваецца. Дарэчы, не варта забывацца, што гігіена поласці рота ўключае ў сябе таксама чыстку языка...

— А як выбраць апалосквальнік для поласці рота?

— Галоўнае, каб ён не ўтрымліваў спірту.

— У рэкламе часам сцвярджаюць, што жуйка папярэджвае ўзнікненне карыесу?

— Гэта рэкламны ход. Жуйка ачышчае толькі адну з пяці паверхняў зубоў — жавальную. Больш за тое, яе можна жаваць не больш за дзесяць хвілін і толькі пасля прыёму ежы. У іншым выпадку рызыкуеце зарабіць гастрыт. Цудоўная альтэрнатыва жуйцы — звычайныя яблык ці морква. Яны не толькі ачысцяць жавальную паверхню зубоў ды прастымулююць выпрацоўку страўнікавага соку, але і падараць вашаму арганізму карысныя вітаміны.

«Першы паход да стаматолага — справа сур'ёзная»

— Ці праўда, што калі ў аднаго з бацькоў дрэнныя зубы, тады і дзеці будуць пастаяннымі кліентамі стаматолага?

— Не абавязкова. Дзіця нараджаецца са стэрыльнай поласцю рота. Потым з цягам часу «гадуе» сваю мікрафлору. І шмат залежыць ад таго, якія мікробы будуць дамінаваць... Аднойчы назіраў такую сітуацыю: маці гуляе па парку са сваім дзіцем. Малеча трымае ў роце соску. Соска падае, жанчына абцерла яе і паклала спачатку сабе ў рот, а потым — дзіцяці. Тым самым падарыла малечы свае мікробы...

— Я не бачыла яшчэ ніводнае дзіця, якое любіла б чысціць зубы...

— Усё залежыць ад бацькоў. У мяне калега-стаматолаг змалку даглядае за поласцю рота разам з сынам. Ён расказваў, што ў малога істэрыка пачынаецца, калі перад сном не пачысціць зубы.

Вельмі важна закладваць пазітыў у адносінах да сваіх зубоў. Гэта датычыцца і першых паходаў з дзіцем да стаматолагаў. Нельга настройваць малечу і казаць нешта накшталт: «Цябе толькі паглядзяць, не бойся, не будзе балюча». Лепш за ўсё першы раз зладзіць азнаямляльны паход, калі дзіця пакатаюць на крэсле, пакажуць мульцік пра злыя мікробы, падараць зубную шчотку. Другі раз яно з радасцю пойдзе да стаматолага.

— Што можаце параіць людзям, якія з дзяцінства баяцца зубнога доктара?

— Каб пераадолець страх, трэба пазітыўны досвед. Шукайце таго спецыяліста, з якім будзе перш за ўсё ўтульна эмацыянальна. Я сам у дзяцінстве баяўся стаматолага. Ніколі не забудуся на крыкі, якія даносіліся з яго кабінета. Так не павінна быць. Цудоўна, калі мамы расказваюць сваім дзецям пра зубных фей, якія кладуць пад падушку падарункі. Я, дарэчы, нядаўна разбіраў рэчы, і знайшоў свае малочныя зубы. Мама захавала. Цяпер прадаюцца нават адмысловыя драўляныя скрыначкі для малочных зубоў. Я набываў такія ў падарунак сваім сябрам, у якіх маленькія дзеці.

Лепш лячыць карыес на пачатковай стадыі. Гэта і для стаматолага прасцей, і пацыента не так б'е па кішэні.

— Ці важна захоўваць зубы мудрасці?

— Усё залежыць ад таго, у якім яны стане. Існуюць паказанні для выдалення. Я, як артапед, часта выкарыстоўваю зубы мудрасці для апоры розных канструкцый. Калі б іх не было, чалавек выйшаў бы на варыянт здымнага пратэза. А так можна зрабіць мостападобны пратэз і аднавіць цэласнасць зубнога раду. Я ніколі не спяшаюся нічога выдаляць, змагаюся за кожны зуб. Свая натуральная апора з пункту гледжання далейшага функцыянавання ўсё ж такі лепшая за штучную.

— Што вы можаце параіць сваім цяперашнім і будучым пацыентам?

— Заўсёды імкнуся зрабіць сваю работу якасна. Але ёсць выпадкі, калі праз паўгода пацыент завітвае да мяне зноў. Гляджу, той зуб, які я лячыў, стаіць, але ён увесь у налёце і суседнія зубы, якія паўгода таму былі здаровыя, ужо з карыесам у стадыі плямы. Ведаеш, чым адрозніваецца праца стаматолага ад працы, напрыклад, рамесніка? Апошні вырабіў нейкую цікавую статуэтку. Чалавек набыў, паставіў на паліцу, і яна радуе яго шмат гадоў у адным і тым жа выглядзе. Зубы ж кожны дзень працуюць. Таму калі вы хочаце, каб яны былі здаровыя, тады павінны штодзень клапаціцца пра іх: старанна чысціць, карэктаваць сваю чыстку. Супрацоўнічайце са сваім стаматолагам, бо ў адваротным выпадку нічога талковага, нават за вялікія грошы, не атрымаецца.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
nadzieja@zviazda.by

Мінск—Віцебск.

Пастарнак — корань даўгалецця!

Сярод гародніны, якую мы вырошчваем на сваім лецішчы, пачэснае месца займае пастарнак! А ўсё таму, што яго корань валодае шырокім дыяпазонам гаючых якасцяў.

У прыватнасці, ён паляпшае страваванне, умацоўвае сценкі сасудаў, прымяняецца пры нервовых захворваннях, неўрозах, а таксама стымулюе работу нашага мозга.

У ежу мы з жонкай выкарыстоўваем караняплоды (у якасці гарніру да другіх страў) і маладое лісце пастарнаку (у якасці прыправы да супоў, а таксама да многіх салатаў). Незаменны ён і пры саленні ды марынаванні гародніны.

Гэтая расліна марозаўстойлівая, любіць святло, патрабавальная да добрай вільготнасці глебы. Высейваем мы яе пад зіму, як і моркву, дзесьці ў канцы кастрычніка або пачатку лістапада! Глыбіня пасеву — 2—2,5 см на нашай суглінкавай і ўрадлівай глебе (на лёгкіх пясчаных або тарфяных глебах — да 3,5 см). Градку для пастарнаку трэба выбіраць крыху вышэй, каб не было доступу да залягання грунтавых водаў.

Яўген САЛАНОВІЧ, дачнік са шматгадовым вопытам.

«АПОШНІ РАЗ СВАРЫЛІСЯ ЯШЧЭ ДА ВЯСЕЛЛЯ»

Надзя завяршае маляваць ілюстрацыі да кнігі пра дзяўчынку і кракадзіла.

Пра Ганну Сілівончык, лятаючую елку ды аплатку

— А самі, калі сварыцеся з мужам, успамінаеце пра Пігласа?

Надзя: Піглас — абярэг нашай сям'і. Я нават не памятаю, калі мы апошні раз сварыліся... Напэўна, яшчэ да вяселля. А жанатыя мы ўжо 14 гадоў.

— Як думаеце, чым ваша сям'я адрозніваецца ад іншых?

Надзя: У нас, напэўна, карцін у кватэры больш, чым у іншых сем'яў, бо я мастачка. Мне падабаецца жыць у акружэнні сваіх работ. Праўда, нам яшчэ далёка да Ані Сілівончык і Васіля Пешкуна.

Гена: Мы сябруем сем'ямі.

Надзя: У іх кватэры карціны вісяць не толькі на сценах, там нават дзверы і шафы размаляваныя. Мы тут жывём не так даўно, яшчэ ўсё наперадзе. У мяне ў найбліжэйшых планах размаляваць сцяну ў спальні.

Інтэр'ер у нас, як вы заўважылі, у скандынаўскім стылі. Белыя сцены ды падлога, ніякай лішняй мэблі. Дарэчы, на пачатку гэтага месяца, на мой дзень нараджэння, Гена завёз мяне на радзіму далёкіх продкаў — у Швецыю. Там я на свае вочы пераканалася, што шведы цэняць выяўленчае мастацтва, у іх кватэрах вельмі шмат графікі, жывапісу. Менавіта адсюль такая любоў да белых сцен...

— Неўзабаве Новы год. Як вы да яго рыхтуецеся? Можа, замест сняжынак выразаеце з паперы ажурныя буцінанкі (аўтарская тэхніка Надзі Букі, якая адрозніваецца ад традыцыйнай выцінанкі адсутнасцю сіметрыі ды сюррэалістычным сюжэтам. — Аўт.)?

а раней — у ноч перад Калядамі. Звычайна збіраемся сям'ёй за святочным сталом вігілійным вечарам, дзелімся аплаткай.

— За што хацелі б сказаць дзякуй адно аднаму?

Гена: У мяне ажно трое дзяцей: жонка і двое сыноў *(смяецца)*. Я ўдзячны ім за тое, што яны ёсць у маім жыцці. Робяць яго больш шчаслівым і вясёлым. Надаюць сэнс кожнаму дню. Мужчыну абавязкова трэба пра некага клапаціцца.

Надзя: А я ўдзячная Гену за яго дабрыню. Не ведаю больш добрых людзей, чым муж. Яго можна параўнаць хіба што з Дзедам Марозам *(смяецца)*. Дзецям жа ўдзячная за натхненне, яны мае Пігласы. Жэня з Янам з'яўляюцца прататыпамі герояў маіх карцін, казак.

Пра сняданкі ад мужа, металюгу ды залаты ланцужок

— Калі я правільна заўважыла, вы з мужам вельмі розныя, але пры гэтым цудоўна дапаўняеце адно аднаго...

Надзя: Так, мы абсалютна розныя па характары. Гена сур'ёзны, а я вясёлая. Ён моцна стаіць нагамі на зямлі, а я пастаянна дзесьці «лётаю», гэта характэрна для творчых людзей. Неяк намалявала аўтапартрэт нашай пары. Карціна называецца «Без межаў». Я на звязцы з Пігласаў падымаюся ўверх, а Гена трымае мяне за руку, не дае цалкам зляцець. Гэта добра, бо своечасова спыніцца вельмі важна. Фінансы ў нашай сям'і вядзе Гена, ён жа па адукацыі эканаміст... У мяне лепш атрымліваецца траціць грошы.

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Надзя: Памятаеш, Гена, у нас на вокнах была лятаючая елка, вялікая такая, з крыламі. Нават рэпартаж пра яе рабілі. Сёлета не паспею, напэўна, зрабіць штосьці маштабнае. Для мяне важней у перыяд Адвенту прэзентаваць сваю кнігу пра Басю і Пігласа хворым дзеткам, паўдзельнічаць у дабрачынных сустрэчах.

Гена: На днях мы будзем усе разам упрыгожваць ёлку. Падарункі пад ёй дзеці знаходзяць не на Новы год, гадзін дзвюх ночы малюю. Таму ранкам мяне можа разбудзіць толькі пах свежазаваранай кавы.

Гена: А я ўстаю рана. Жэньку ў школу трэба адправіць, Надзю разбудзіць, каб яна адвяла Яна ў садзік *(смяецца)*.

— Цікава, дзе пазнаёміліся мастачка і эканаміст?

Надзя: *(спявае)* Музыка на-а-а-с звязала... Мы з Генам бачыліся на рок-канцэртах у Маладзечне, абое адтуль родам. Я скакала і трэсла галавой, як сапраўдны металюга. Тады ў мяне былі доўгія валасы...

Гена: З ног да галавы была ланцугамі абвешаная.

Гена: Куды Жэня толькі не хадзіў: і ў футбольны клуб, і гандболам займаўся ў школе Алімпійскага рэзерву. А ў адзін цудоўны дзень прыйшоў дадому з трэніроўкі і сказаў, што не хоча больш займацца спортам. Іншыя б абурыліся: «Ты што, столькі ж сіл і часу ўклалі». Мы таксама вазілі сына на трэніроўкі, плацілі немалыя грошы. Тым не менш даволі спакойна да гэтага паставіліся.

Надзя: Не настойвалі, бо самі былі дзецьмі. Ведаем, што перш, чым знайсці сябе, трэба пераспрабаваць вельмі шмат. Жэня марыць у будучыні стаць трэнерам па хіп-хопе. Калі яго жаданне не зменіцца, я не буду перашкаджаць. Бацькам трэба падтрымліваць дзіця, дапамагаць знайсці сваё прызванне. Бо чалавек шчаслівы толькі тады, калі адчувае сябе на сваім месцы.

«Я вельмі рада, што ў дзяцей вялікая розніца ва ўзросце. Жэня можа прыгледзець за Янам, пачытаць яму ўслых».

(У гэты час Жэня якраз трэніруецца ў сваім пакоі ў навушніках, праз 20 хвілін ён павінен быць на занятку па хіп-хопу).

— Дык вось чаму Жэня перад трэніроўкай надзеў ланцужок на шыю...

Надзя: Толькі ў яго залаты па хіп-хопе. Мы, дарэчы, тады не паважалі гэты кірунак музыкі.

Гена: Мне і зараз не падабаецца гэта музыка. Але я не забараняю сыну яе слухаць. Больш за тое, каб быць бліжэй да Жэні, сам пачаў цікавіцца хіп-хопам. Прачытаю што-небудзь пра выканаўцаў і пачынаю яму расказваць.

Надзя: Мы з Генам імкнёмся быць сябрамі для сваіх дзяцей.

— Хто захацеў, каб Жэня хадзіў на танцы?

Надзя: Сам папрасіўся. Нядаўна яны з Генам вярнуліся з чэмпіянату свету, які праходзіў у Чэхіі. Жэня класна танцуе, выступаў у намінацыі «сола», увайшоў у 1/8 фіналу. Гэта добры вынік, бо ён займаецца хіп-хопам менш як год.

— Некаторыя бацькі яшчэ да нараджэння дзіцяці плануюць яго будучыню...

Надзя: Гэта адназначна не наш варыянт. Мы не дыктуем сыну, на якія гурткі яму хадзіць. Я магу накіраваць, падказаць. Але катэгарычна супраць таго, каб прымушаць.

Пра мыльныя бурбалкі, Уладзіміра Познера ды ліміт на Сплендэрмена

— Надзя, тое, што вы верыце ў Пігласа, не выклікае сумненняў. А вось ці вераць у яго вашы дзеці?

Надзя: Канешне. Ян расказваў у дзіцячым садку, што Піглас размаўляе мыльнымі бурбалкамі і харчуецца драўлянымі прышчэпкамі. Старэйшы сын наогул быў маім першым рэдактарам, менавіта яму я чытала чарнавікі кнігі. Часам ён рабіў слушныя заўвагі. Дарэчы, працяг казачнай гісторыі я ўжо напісала. Новая кніга будзе называцца «Бася і яе чароўны свет». Там, акрамя Пігласа, будзе шмат незвычайных герояў, якія таксама ўжо даўно жывуць на маіх карцінах. Засталося толькі намаляваць ілюстрацыі. Дарэчы, літаральна перад вашым прыходам я дамалявала вокладку для дзіцячай кнігі пра дзяўчынку і кракадзіла Паўла Гушынца *(паказвае)*. Яна, дарэчы, выйдзе ў Выдавецкім доме «Звязда».

— Казку пра Пігласа напісалі па-беларуску. Якое месца беларускасць займае ў выхаванні вашых дзетак?

Надзя: Дома мы размаўляем па-руску. Але калі чытаем кнігі на беларускай мове, абмяркоўваем іх па-беларуску. У старэйшага сына больш гадзін роднай мовы, чым у яго аднакласнікаў, бо ён ходзіць у маю мастацкую студыю. Па вечарах я бясплатна выкладаю пры касцёле, там усё па-беларуску.

Гена: У касцёле мы заўсёды размаўляем па-беларуску. Кожную нядзелю ўсёй сям'ёй едзем туды на ранішнюю службу.

Надзя: У выдавецтве мяне папярэдзілі, што кнігу на рускай мове будуць набываць лепш. Але для мяне было прынцыпова, каб яна выйшла на роднай мове. Хочацца, каб дзеці больш чыталі па-беларуску.

— Надзя падчас аднаго з інтэрв'ю сказала: «Лепш няхай дзеці вераць у Пігласа, чым у Сплендэрмена з камп'ютарнай гульні. Мяне гэтыя сучасныя камп'ютарныя героі не радуюць, у іх заўсёды прысутнічае элемент жорсткасці». Адной з бед сучаснасці з'яўляюцца камп'ютарныя гульні. Вашу сям'ю яна закранула?

Гена: Жэня — не анёл, таксама гуляе ў камп'ютарныя гульні. Але ў нас ёсць ліміт. Гадзіна ў дзень. Але калі падчас гульні сыну патэлефануе сябар, ён з радасцю пойдзе з ім на вуліцу.

Надзя: Калі ж дзеці сапраўды зацыкленыя на камп'ютары, то гэта праблема не столькі іх, колькі іх бацькоў. Значыць, бацькам зручна, каб іх дзіця сядзела перад маніторам і не замінала. Тое ж самае і з мульцікамі. Трэба паказваць дзецям, што ў свеце існуе шмат усяго цікавага.

Гена: «Ян, не будзь букам, пакажы, як ты ўмееш маляваць».

Надзя: Мы так часта жартуем адно з аднаго.

.— Заўважыла, што Гена — клапатлівы тата. Пакуль мы размаўляем, ён паспеў і з Янам пагуляць, і супам яго накарміць...

Надзя: Так, я хацела б сабе такога тату, як Гена. Ён вельмі шмат часу бавіць з дзецьмі.

— Як часта вы гаворыце адно аднаму «я цябе люблю»?

Надзя: Па некалькі разоў на дзень. «Я цябе люблю» *(Надзя прытуліла да сябе Янчыка, які якраз у гэты момант падбег да мамы)*.

Дарэчы, я часта пытаюся ў сваіх 30-гадовых сябровак: «Як часта ты кажаш сваёй маме, што ты яе любіш?». — «Ды я ніколі не казала ёй гэтага», — чую звычайна ў адказ. Нашы бацькі выраслі ў такі час, калі не прынята было праяўляць свае пачуцці на словах. Але і іх можна перавыхаваць *(усміхаецца)*. Паспрабуйце штодзень казаць сваім бацькам, што вы іх любіце — і ўбачыце, як здарыцца цуд. Яны спачатку будуць усміхацца, а потым і самі пачнуць казаць вам цёплыя словы ў адказ. Вельмі важна як мага часцей агучваць свае пачуцці, каб потым не шкадаваць, што не паспелі сказаць чалавеку, што яго любім. Бо ніхто ж не ведае, колькі кожнаму з нас адмерана.

— Калі б былі на маім месцы, якое апошняе пытанне задалі б сабе?

Надзя: Я вельмі часта задаю сабе кароннае пытанне аднаго з маіх любімых інтэрв'юераў Уладзіміра Познера. «Што скажаце Богу, калі сустрэнецеся з Ім?»

— І што вы яму скажаце?

Надзя: Я папрасіла б яго праз некалькі гадоў хоць на дзень спусціцца нябачнай на зямлю і паглядзець, што робяць мае сваякі, як яны жывуць.

Гена: Ці будуць твае карціны прадавацца на аўкцыёнах за мільён долараў?

Надзя: Ну так, яшчэ я спытала б, ці стану я папулярным мастаком пасля смерці? Бо, на жаль, звычайна так і адбываецца: толькі пасля смерці мастакі атрымліваюць прызнанне.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
nadzieja@zviazda.by

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

З БОГАМ САМ-НАСАМ

Ад запланаванага да неспадзяванага — толькі крок

Гісторыя пра тое, як можна выправіцца ў нейкае дакладнае месца, а з'явіцца ў выніку ў зусім іншым, вядомая чытачу здаўна і без гэтага тэксту. А ўсё ж паміж яго аўтарам і Калумбам розніца ёсць: калі спадар Хрыстафор «прамазаў» на паўпланеты, то пагрэшнасць апісанага тут падарожжа вымяраецца толькі крокамі.

Звычайна бывае як? Збіраючыся ў вандроўку, вывучаеш наваколле выбранага аб'екта ў радыусе бяскрыўднай даступнасці — каб не было пасля прыкра ўсведамляць, што з-за нечага аднаго прапушчана нешта іншае, не менш, а мо і больш вартае, што было літаральна «пад носам».

Вёску Лаўрышава (у якую мы выбраліся, каб стаць сведкамі самых сапраўдных археалагічных раскопак) ад вёскі Шчорсы з палацам Храптовічаў (у які мы з-за гэтых раскопак не трапілі) аддзяляе сем кіламетраў. Але няхай Храптовічы выбачаюць, бо блукаць па іх закінутай бібліятэцы, у якой некалі можна было пагартаць і хронікі Стрыйкоўскага, і біблію Астрожскую, і творы Каханоўскага ды Гурніцкага, і розныя брашуры часу чатырохгадовага сойма, — хадзіць па гэтым будынку з пустымі вачніцамі — не вельмі цікавы занятак. І гэта не дзіва, бо яшчэ Аляксандр Ельскі, гісторык, этнограф, краязнавец, пісьменнік, перакладчык і публіцыст, знайшоў тыя кніжкі «у вялікім хаосе»: з-за працякання столі яны былі «знесены ў бяспечнае ад вільгаці месца і складзены ў стосы». Так паведамляе нам Раман Афтаназы пра справы 1880 года. Гэта, спадарства, пра тое, што не ўсе гістарычныя помнікі знішчыла, як прывыклася думаць, гаротнае XX стагоддзе, што хапала знішчальнікаў і раней, і што не варта асабліва купляцца на прозвішчы тых, каго, маўляў, павінны памятаць легендарныя сцены, калі яны іх па

У гэтай бібліятэцы праседжвалі за каштоўнымі выданнямі Адам Міцкевіч і Іахім Лялевель, Антоні Эдвард Адынец і Ян Чачот. Апошні — у якасці бібліятэкара.

факце ніяк не памятаюць. Хоць памятаць, безумоўна, маглі б: некалі тут, у Шчорсах, у сядзібе Храптовічаў і наваколлі была створана такая ўнікальная сістэма вядзення спраў і кіравання гаспадаркай, што хлопы з іншых фальваркаў беглі сюды як у рай, а ў тутэйшай бібліятэцы праседжвалі Адам Міцкевіч і Іахім Лялевель, Ігнат Даніловіч і Іосіф Ярашэвіч, Антоні Эдвард Адынец і Ян Чачот, прычым апошні — у якасці бібліятэкара, набыўшы гэтае працоўнае месца ў 1846-м па вяртанні з выгнання. Бібліятэкар ён быў сапраўдны: не толькі вельмі талкова ўпарадкаваў кнігі, але і падтрымліваў тут «інтэлектуальную атмасферу».

Але мы прыехалі на раскопкі. Каб, што называецца, капнуць яшчэ глыбей. У суседнім са Шчорсамі Лаўрышаве сонечным ліпеньскім днём вяліся пошукі слядоў старадаўняй капліцы — часткі легендарнай Лаўрышаўскай абіцелі, заснаванай яшчэ ў XIII стагоддзі. У адным манускрыпце (калі можна так сказаць пра дакумент, пісаны ад рукі, але ў эпоху друку) дакладна пазначана, што «за вёскай, Лаўрышавам званай, недалёка ёсць капліца з могілкамі, на якіх пахаваны памерлыя манахі і людзі той жа вёскі», што «капліца тая поглядам ад манастыра мае сваё размяшчэнне на поўнач, непадалёк каля могілак, абсаджаных вербамі», што яна «з дрэва брусаванага, гонтай крытая, двума глаўкамі з крыжамі жалезнымі аздоблена, акон у ёй тры», што «звон адзін у глаўцы, дзверы простыя на завесах з клямкамі для замка навяснога» і што «алтар у ёй сталярскай работы, маляваны на оптыку ў ім абраз укрыжаванага Збавіцеля, з дрэва выразаны», а «ўверсе абраз св. Варвары, на палатне маляваны, за шклом» і «сцены аздоблены папяровымі шпалерамі, падлога і столь з дошак».

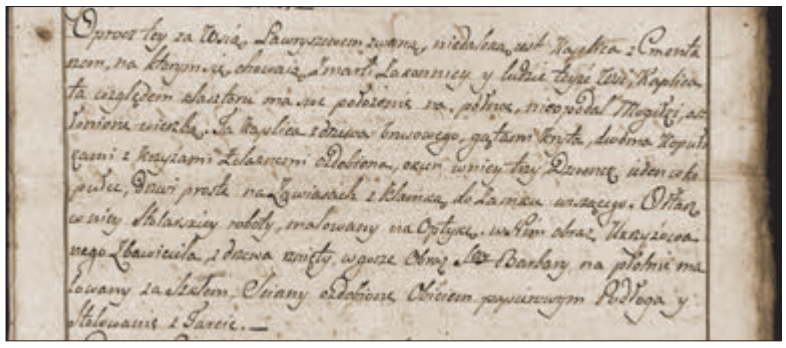

У гэтым дакументе пазначана, што за вёскай Лаўрышава ёсць капліца.

Перад вачыма, якія такое чытаюць, паўстае між радкамі капліца — адзін у адзін як апісаная. На самай жа справе яе трэба шукаць у зямлі. І ці знойдзецца?

Было так: валанцёры гісторыка-пошукавага летніка, арганізаванага пры сучасным Лаўрышаўскім манастыры, з благаслаўлення ігумена, айца Яўсевія, і пад кіраўніцтвам археолага Тэльмана Маслюкова з калегамі запланавалі на гэты сезон раскопак (якія тут вядуцца не адзін год) пашукаць на могілках сляды той капліцы, спадзеючыся знайсці ад яе хоць бы камень. Спадзяванне абярнулася знаходкай цэлага падмурка, у якім, цяпер ужо расчышчаным, выразна выяўляюцца ганак, прытвор, асноўная і алтарная часткі, і які мы ў той дзень на свае вочы ўбачылі. Падмурак каменны, без слядоў цэглы, бо яна тады тут не выкарыстоўвалася, а над ім... Над ім пяць стагоддзяў, цэлая вечнасць, эквівалентная... таўшчыні падэшвы красовак. Што ёй да палаца Храптовічаў?.. Гэтыя камяні не помняць Елісея Лаўрышаўскага, памерлага ў 1250-м, бо яны былі сюды пакладзены праз трыста гадоў пасля гэтай даты, але што з таго? Ім я адназначна веру: праз іх можна звярнуцца і да яго. Таму прыкладаю далонь і моўчкі чытаю малітву. А валанцёры працягваюць працаваць на расчыстцы гэтага самага сапраўднага помніка.

Уладзіміру Набокаву належыць думка пра тое, што да Бога прыходзяць не ў складзе экскурсіі з экскурсаводам, а ў якасці адзінокіх вандроўнікаў. Мяркую, што ў такіх месцах нават у складзе экскурсіі можна адчуваць сябе з Богам самнасам. Я люблю такія вандроўкі яшчэ і за тое, што яны пацвярджаюць іншую нечую думку: ніхто не ўсведамляе харство падарожжа, пакуль не трапіць дадому і не пакладзе сваю галаву на старую знаёмую падушку. Эмацыянальнае паслядзеянне ад вандроўкі ў Лаўрышаўскую абіцель трымалася, нарастаючы, а не спадаючы, некалькі шчаслівых плённых дзён. Пры гэтым радасна думалася пра тых, хто сюды яшчэ трапіць. Раней на пытанне: «Што можна тут убачыць з таго часу?» адказ быў пра самы стары (дагэтуль) аб'ект турыстычнай цікавасці — прыгожы драўляны храм XVIII стагоддзя. З гэтага лета адказ ужо відавочна іншы: каменны падмурак XVI стагоддзя.

«Час, бывае, ідзе чалавеку насустрач...» — праплыло, як помню, у вечар таго дня ў маёй галаве, ледзь яна паспела крануцца старой знаёмай падушкі.

Падарожнічала Святлана ВОЦІНАВА.

Між іншым

Не наведаныя намі Шчорсы ўмудрыліся адбіцца ў нашай памяці: недалёка ад дарогі пасярод лугавой зеляніны праглядваўся «казачны гарадок», як я яго пра сябе назвала. Гэтую «цацачную», калі глядзець здалёк, крэпасць з цаглянымі сценамі і круглымі вежамі, напаўразбураную, называюць мураванкай Храптовіча, або гаспадарчым дваром. Тут кіпела работа, вынікі якой уяўляюцца сёння ў выглядзе смакаты — той самай шынкі, якую потым даводзілі да кандыцыі ў вяндлярні, а таксама тварожных і цвёрдых сыроў. Вось пра што можна ў нашым жыцці шкадаваць: пра тое, што ніколі нам не паспытаць тых сыроў, якія адсюль разыходзіліся тады па Еўропе, каб быць нарэзанымі на парцэлянавых дошках.

Палац у Шчорсах, якім ён прадстаўлены на старонцы выдання «Tygodnik Ilustrowany» ў 1878 годзе. Дрэварыт.

Паслядоўнікам

Сённяшняя Лаўрышаўская абіцель — Свята-Елісееўскі мужчынскі манастыр — знаходзіцца ў Лаўрышаве толькі часткова. Прынамсі, там размешчаны манастырскі падворак з канцылярыяй, бібліятэкай, царкоўна-гістарычным музеем, пакоямі для валанцёраў і трапезнай. Асноўная ж частка сучаснага манастыра размешчана ў вёсцы Гнесічы. Там у канцы XX стагоддзя ўзведзена і новая царква святога Елісея Лаўрышаўскага. Святы гэты быў сынам князя, які займаў высокую пасаду пры дварэ Міндоўга. Лаўру ён заснаваў разам з адным манахам, якога сустрэў, калі, прыняўшы хрышчэнне, сышоў з дому ў пустынь. Пасля смерці Елісея мошчы яго тварылі некаторыя цуды, а гэта, як ведаем, падстава для кананізацыі. Елісей стаў святым праз трыста гадоў пасля смерці. Хто б што ні думаў, а я тут выкажуся так: прыклад трэба браць са святых айцоў тым з нас, хто пры жыцці сам сабе апранае вобраз гэткага дзеяча, заслугі якога апрыёры неаспрэчныя і недатыкальныя.

Рамантыкам

Сярод так званых фальваркавых пабудоў сядзібы Храптовічаў асаблівасцю вылучаецца невялікі круглы ў аснове «трохпавярховік» — знізу мураваны неатынкаваны, вышэй пакрыты гонтай, як стажок. Гэта была вяндлярня. Канечне, з яе даўно не даносіцца дух шынкі, іначай мы адназначна завярнулі б у яе бок адразу пасля наведвання месца раскопак.

ДАЛЁКА І БЛІЗКА

Святочны кірмаш у Нюрнбергу прадоўжыцца, як і шмат дзе ў Еўропе, да 24 снежня. Ён праводзіцца ў гонар маленькага Хрыста, таму называецца Крыскіндэлсмаркт. Адкрыў яго 1 снежня нюрнбергскі калядны анёл, ролю якога выконвае звычайна прыгажуня ў залацістай вопратцы. Галоўная справа анёла — раздаваць падарункі паслухмяным дзецям. А для дарослых на гэтым кірмашы гатуецца палаючы пунш «Вогненны зуб». Але галоўнае, што варта набыць у Нюрнбергу, — чалавечкі з сухафруктаў.

Да 7 студзеня доўжыцца кірмаш у Бруселі. Чым там можна паласавацца? Ласосем, запечаным на вуголлях, а з салодкага — вафлямі. І калі б вы ведалі, якія гэта вафлі! Мяккія, пухнатыя фігурныя аладкі — не іначай, — пасыпаныя, аблітыя, глазураваныя самымі рознымі пасыпкамі, паліўкамі і глазурамі. Каб пакаштаваць іх усе, давядзецца ў тым Бруселі затрымацца.

Новы год у Празе — гэта вельмі рамантычна. Тамтэйшы кірмаш працягнецца да 4 студзеня. З каляднай Прагі вязіце ў якасці сувеніраў на доўгую памяць шкляны і парцалянавы посуд.

Калі хочацца пакаштаваць пайду са смальцам, трэба ехаць у Кракаў. Там гэты гіганцкі хлеб будзе чакаць вас да 26 студзеня. Акрамя яго на Галоўным рынку ў старой сталіцы прадаюцца самыя разнастайныя мясныя і малочныя стравы, без якіх Новы год у Польшчы ўвогуле ніякі не Новы год.

Нарвежская традыцыя прымушае гаспадынь выкласці на святочны стол ажно сем гатункаў пячэння. Абавязкова дамашняга. Пеперкаке, кажуць, самае смачнае з іх. Не хочаце пакаштаваць нешта незвычайна-неверагоднае? Безумоўна, усё незвычайнае і неверагоднае прадаецца там цяпер у кожнай цукерні.

Да 15 студзеня — Калядны кірмаш у Мінску. Дакладны адрас — Кастрычніцкая плошча і пляцоўка каля Палаца спорту. Нашы калядныя кірмашы не маюць такой славы, якую маюць іншыя еўрапейскія, але гэта, трэба думаць, пакуль. Радасных вам тут пакупак!

БПС-СБЕРБАНК

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2017 года

Открытое акционерное общество «БПС-Сбербанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	01.10.2017	01.01.2017
1	2	3	4	5	6
1	**АКТИВЫ**				
2	Денежные средства	1101		149 488	110 314
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		7 176	8 969
4	Средства в Национальном банке	1103		109 160	287 679
5	Средства в банках	1104		211 546	95 135
6	Ценные бумаги	1105		904 718	1 061 666
7	Кредиты клиентам	1106		2 840 151	3 184 782
8	Производные финансовые активы	1107		539	589
9	Инвестиции в зависимые юридические лица			5 472	9 045
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица			–	–
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108		2 908	2 536
12	Основные средства и нематериальные активы	1109		241 910	232 699
13	Имущество, предназначенное для продажи	1110		11 832	13 234
14	Отложенные налоговые активы	1111		–	–
15	Деловая репутация			–	–
16	Прочие активы	1112		41 757	52 194
17	**ИТОГО активы**	**11**		**4 526 657**	**5 058 842**
18	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**				
19	Средства Национального банка	1201		349	604
20	Средства банков	1202		1 647 183	1 966 070
21	Средства клиентов	1203		2 181 754	2 482 292
22	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204		124 112	121 844
23	Производные финансовые обязательства	1205		18 836	1 610
24	Отложенные налоговые обязательства	1206		–	–
25	Прочие обязательства	1207		26 957	26 015
26	**ВСЕГО обязательства**	**120**		**3 999 191**	**4 598 435**
27	**СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ**				
28	Уставный фонд	1211		73 585	73 585
29	Эмиссионный доход	1212		–	–
30	Резервный фонд	1213		25 470	24 904
31	Фонд переоценки статей баланса	1214		33 909	34 711
32	Накопленная прибыль	1215		394 502	327 207
33	Всего собственный капитал, принадлежащий головной организации			527 466	460 407
34	Доля неконтролирующих акционеров			–	–
35	Всего собственный капитал	121		527 466	460 407
36	**ИТОГО обязательства и собственный капитал**	**12**		**4 526 657**	**5 058 842**

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2017 года

Открытое акционерное общество «БПС-Сбербанк»

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	01.10.2017	01.10.2016
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		221 463	332 465
2	Процентные расходы	2012		69 749	170 034
3	Чистые процентные доходы	201		151 714	162 431
4	Комиссионные доходы	2021		104 481	119 217
5	Комиссионные расходы	2022		28 358	31 025
6	Чистые комиссионные доходы	202		76 123	88 192
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		1 797	(1041)
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204		(108)	(343)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205		53 807	23 783
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206		(29259)	(1703)
11	Чистые отчисления в резервы	207		50 129	127 603
12	Прочие доходы	208		20 822	23 938
13	Операционные расходы	209		134 104	138 140
14	Прочие расходы	210		10 124	11 171
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		80 539	18 343
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		10 686	1 302
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		69 853	17 041
18	Доля в прибыли (убытке) зависимых юридических лиц			602	893
19	Доля в прибыли (убытке) совместно контролируемых юридических лиц			–	–
20	ИТОГО ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)			70 455	17 934
21	Доля в прибыли (убытке), принадлежащая головной организации-банку			70 455	17 934
22	Доля неконтролирующих акционеров в прибыли (убытке)			–	–
23	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
24	Базовая прибыль на простую акцию			–	–
25	Разводненная прибыль на простую акцию			–	–

Заместитель Председателя Правления А.В. Борисевич

Главный бухгалтер-директор департамента Н.Н. Ильюкевич

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 4 от 28.11.2014 года на осуществление банковской деятельности. УНП 100219673 ОАО «БПС-Сбербанк»

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	Мядельское райпо, Минская область, г. Мядель, ул. 1 Мая, д. 2
Адрес предмета аукциона	Минская обл., Мядельский р-н, Княгининский с/с, в районе аг. Княгинин (12,12/1,12/2,12/3,12/4,13)

Предмет аукциона (одним лотом) – здания и сооружения оптовой торговой базы в составе:

1. Ангар, инв. номер 633/С-13931, общ. пл. 348,8 кв. м.

2. Здание промышленного склада №6, инв. номер 633/С-13908, общ. пл. 348,9 кв. м.

3. Здание промышленного склада №5, инв. номер 633/С-13912, общ. пл. 483,1 кв. м.

4. Здание продовольственного склада (составные части и принадлежности: кирпичная пристройка), инв. номер 633/С-13910, общ. пл. 763,4 кв. м.

5. Здание продовольственного склада (составные части и принадлежности: дощато-шиферная пристройка), инв. номер 633/С-13907, общ. пл. 426 кв. м.

6. Здание конторы (составные части и принадлежности: две блочные пристройки), инв. номер 633/С-13909, общ. пл. 1032,7 кв. м

Сведения о земельных участках: предоставлены Продавцу по объекту №1 пл. **0,2396 га** на праве аренды (срок действия по 07.07.2116) для обслуживания здания ангара (ограничения (обременения) – охранные зоны электрич. сетей напряжением свыше 1000 В пл. 0,0021 га); по объектам №№2–6 – пл. **2,4471 га** на праве постоянного пользования для обслуживания зданий и сооружений оптовой торговой базы (ограничения (обременения) – охранные зоны железных дорог пл. 2,4472 га, линий электропередачи напряжением до 1000 В пл. 0,0214 га)

Начальная цена с НДС 20% – 148 864,00 бел. руб. (снижена на 55%)

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи — **15** рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **15 (пятнадцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете **«Звязда» от 14.11.2017**

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Аукцион по продаже базы состоится 16.01.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, офис 1703. Заявления на участие и необходимые **документы принимаются по 12.01.2018 до 17.00** по указанному адресу

Контактные телефоны **+375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by**

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «83 УНР», Брестская обл., г. Барановичи, ул. 50 лет ВЛКСМ, д. 3 Тел. +375 163 64 48 02

Предмет аукциона

Оборудование, распложенное по адресу: Барановичи, ул. Чурилина, 17

№ п/п лота	Инв. №	Наименование предмета аукциона, год выпуска/ дата ввода в эксплуатацию	Начальная стоимость, бел. руб. с учетом НДС	Шаг аукциона, бел. руб. с учетом НДС
1	868	Станок деревообрабатывающий комбинированный, 1995 г. в.	156,00	7,80
2	592	Станок обдирочно-шлифовальный 3К634, 1987 г. в.	420,00	21,00
3	413	Станок токарно-винторезный 1К62, 1976 г. в.	1 716,00	85,80
4	1146	Станок фрезерный, 1995 г. в.	516,00	25,80
5	б/н	Станок вертикально-сверлильный	1 236,00	61,80
6	1246	Трансформатор сварочный, 1996 г. в.	90,00	4,50
7	1191	Бетоносмеситель, 1994 г. в.	468,00	23,40
8	1186	Бытовое помещение передвижное (на колесах)	895,20	44,76
9	1204	Бытовое помещение передвижное (на салазках)	957,60	47,88
10	876	Домик передвижной на колесах	879,60	43,98
11	910	Контора прораба. Домик вагонного типа передвижной (на колесах)	978,00	48,90
12	875	Домик передвижной на колесах	844,80	42,24
13	471	Домик ЛВ-56 передвижной (на колесах)	1 267,20	63,36
14	145	Контейнерная для хранения кислородных баллонов	476,40	23,82
15	1369	Беседка	515,62	25,78
16	944	Прицеп кунг-кузов 0,5 т	342,00	17,10
17	1321	Штукатурная станция УШОС	1 356,00	67,80
18	1408	Инвертор сварочный TELWIN FORSE 195, 2014 г. в.	318,00	15,90
19	1396	Бункер БП-1,6 (бадья), 2011 г. в.	386,40	19,32
20	1388	Захват ГУИЛ 484135-009-001, 2011 г. в.	114,00	5,70
21	1389	Захват ГУИЛ 484135-009-001, 2011 г. в.	114,00	5,70
22	1366	Осушитель воздуха DH 62, 2009 г. в.	699,60	34,98
23	1348	Электронный измеритель влажности МГ-4, 2008 г. в.	294,00	14,70
24	1329	Вышка Тура «Арис», 2005 г. в.	177,60	8,88
25	1276	Штукатурная станция СО-152, 2000 г. в.	687,60	34,38
26	1277	Растворомешалка СБ-133, 2000 г. в.	223,20	11,16
27	1260	Агрегат гидроизоляционный СМБ-039, 1997 г. в.	374,40	18,72

Порядок ознакомления	Ознакомление заинтересованных лиц с предметом торгов осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00. Ответственные лица: Гребенко Михаил Антонович, кладовщик, контактный телефон +375 44 559-90-24; Калиновская Татьяна Константиновна, гл. бухгалтер, контактный телефон +375 29 225-39-56

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 5 (пять) календарных дней после проведения аукциона

Срок оплаты: 5 (пять) календарных дней с момента заключения договора купли-продажи на условиях 100% предоплаты

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 8 января 2013 г. №16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидируемого юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне представляемых документов, образцами заявления на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона **www.cpo.by**

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику, по начальной цене, увеличенной на 5%

Затраты на организацию и проведение торгов возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата, место и время проведения аукциона	**17.01.2018** в 12.30 по адресу**: Брестская обл., г. Барановичи, ул. 50 лет ВЛКСМ, д. 3, актовый зал, ОАО «83 УНР»**
Дата, место и время окончания приема документов	**15.01.2018** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ОАО «83 УНР»**
Контактные телефоны	+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by

---

Центр Промышленной Оценки
• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ООО «БЕЛИНВЕСТ-инжиниринг», пр-т Победителей, 119-506

Предмет аукциона

Имущество, находящееся по адресу: г. Минск, ул. Селицкого, 37

Лот №1

Подстанция трансформаторная блочная комплектная в бетонной оболочке серии «ПЭС-Б» типа БКТПБ-1000/10/0,4-У1 (тип трансформатора ТМГ 21-100/10-У1, счетчик электрической энергии «ГРАН-ЭЛЕКТРО СС-301»), инв. номер 4070101, 2011 г. в.

Начальная цена с НДС 20% — **32 640,00 бел. руб.**

Лот №2

Бытовка строительная (блок-контейнер), инв. номер 1000901, 2012 г. в.

Начальная цена с НДС 20% — **2 040,00 бел. руб.**

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи — **10** рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 26.10.2017

Дата и время проведения аукциона	**04.01.2018** в 14.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**28.12.2017** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by

---

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ОТКРЫТОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА «БРЕСТСКИЙ ЭЛЕКТРОМЕХАНИЧЕСКИЙ ЗАВОД»

№ лота	Предмет торгов	Начальная цена	Размер задатка
Лот №1	Капитальное строение (инв. №100/С-47113) – здание административно-хозяйственное, пл. 656,1 м², расположенное на земельном участке с кадастровым номером 121200000001000050 пл. 0,9576 га (назначение – для обслуживания административно-хозяйственного и производственного зданий завода) по адресу: г. Брест, ул. Городская, 60А, в составе: хозяйственно-бытовой корпус (литер А3/к), покрытие из ж/б плит (литер Б), пл. 520 м², гравийно-песчаное покрытие (литер В), пл. 850 м²	95 440,00 руб. без учета НДС	1 872,00 руб.
Лот №2	Капитальное строение (инв. №100/С-28350) – здание специализированное для обработки древесины и производства изделий из дерева, включая мебель, пл. 1908,0 м², расположенное на земельном участке с кадастровым номером 121200000001000050 пл. 0,9576 га (назначение – для обслуживания административно-хозяйственного и производственного зданий завода) по адресу: г. Брест, ул. Городская, 60А/1, в составе: здание участка древообработки (литер А 1/к), металлический навес (литер В), пл. 730 м², асфальтовое покрытие (литер Б), пл. 2550 м²	241 040,00 руб. без учета НДС	1 872,00 руб.

Условия продажи	Без условий
Организатор торгов	Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
Срок заключения договора купли-продажи	В течение 20 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона
Условия оплаты	В соответствии с заключенным договором купли-продажи
Номер р/с для перечисления задатка	BY76BPSB30121789380179330000 в ОАО «БПС-Сбербанк» Региональная дирекция №100 по Брестской области, BIC Банка BPSBBY2X, г. Брест, ул. Мицкевича, 10, УНП 201028245

Аукцион состоится 26 декабря 2017 г. в 16.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционных торгах, можно узнать у организатора аукционных торгов по телефонам: 8 (0162) 20-92-13, 21-88-81, 8 (029) 626-72-52

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10, 329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00. Последний день приема заявлений – 26 декабря 2017 г. до 14.00

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»
220089, г. Минск, пр-т Дзержинского, 18

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2017 г.

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2017 год	2016 год
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	283 833	300 456
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	609	643
4	Средства в Национальном банке	1103	865 340	818 964
5	Средства в банках	1104	1 354 097	3 030 172
6	Ценные бумаги	1105	6 442 497	7 274 077
7	Кредиты клиентам	1106	16 500 283	15 818 439
8	Производные финансовые активы	1107	–	–
9	Инвестиции в зависимые юридические лица		–	–
10	Инвестиции в совместно контролируемые юридические лица		–	–
11	Долгосрочные финансовые вложения	1108	79 347	113 984
12	Основные средства и нематериальные активы	1109	487 723	488 489
13	Имущество, предназначенное для продажи	1110	1 097	902
14	Отложенные налоговые активы	1111	835	835
15	Деловая репутация		–	–
16	Прочие активы	1112	83 970	77 429
17	ИТОГО активы	11	26 099 631	27 924 390
18	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
1	2	3	4	5
19	Средства Национального банка	1201	157 050	365 171
20	Средства банков	1202	3 276 131	4 693 806
21	Средства клиентов	1203	16 504 930	17 088 387
22	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	2 245 195	1 923 404
23	Производные финансовые обязательства	1205	–	-
24	Отложенные налоговые обязательства	1206	929	929
25	Прочие обязательства	1207	184 347	206 333
26	ВСЕГО обязательства	120	22 368 582	24 278 030
27	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
28	Уставный фонд	1211	2 669 093	2 669 093
29	Эмиссионный доход	1212	–	–
30	Резервный фонд	1213	280 074	249 115
31	Фонды переоценки статей баланса	1214	194 075	193 700
32	Накопленная прибыль	1215	587 807	534 452
33	Всего собственный капитал, принадлежащий головной организации		3 731 049	3 646 360
34	Доля неконтролирующих акционеров		–	–
35	ВСЕГО собственный капитал	121	3 731 049	3 646 360
36	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	26 099 631	27 924 390

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2017 года

ОАО «Акционерный Сберегательный банк «Беларусбанк»
(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2017 год	2016 год
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	1 672 272	2 217 263
2	Процентные расходы	2012	774 187	1 346 525
3	Чистые процентные доходы	201	898 085	870 738
4	Комиссионные доходы	2021	271 406	196 340
5	Комиссионные расходы	2022	131 957	83 824
6	Чистые комиссионные доходы	202	139 449	112 516
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	238	341
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	1 955	76
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	107 683	68 949
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	441	7 792
11	Чистые отчисления в резервы	207	464 732	532 354
12	Прочие доходы	208	38 603	49 992
13	Операционные расходы	209	505 464	428 118
14	Прочие расходы	210	41 589	42 236
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	174 669	107 696
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	13 308	10 459
1	2	3	4	5
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	161 361	97 237
18	Доля в прибыли (убытке) зависимых юридических лиц		–	–
19	Доля в прибыли (убытке) совместно контролируемых юридических лиц		–	–
20	ИТОГО ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)		161 361	97 237
21	Доля в прибыли (убытке), принадлежащая головной организации		161 361	97 237
22	Доля неконтролирующих акционеров в прибыли (убытке)		–	–

Председатель Правления В. М. Ананич

Главный бухгалтер И. П. Лысоковская

Подробности по телефону 147, на корпоративном сайте www.belarusbank.by и в отделениях «Беларусбанка»

Лицензия на осуществление банковской деятельности №1 от 24.05.2013, выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
ЛОТ 1	
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес расположения	Капитальное строение, инв. №401/С-24907 (назначение – здание специализированное культурно-просветительского и зрелищного назначения, наименование – дом культуры), площадью 447,8 кв. м, расположенное по адресу: Гродненский р-н, Скидельский с/с, д. Глиняны, ул. Первомайская, 14. Составные части и принадлежности: навес теневой, сарай, уборная, дымовая труба
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 422088504101000196, (назначение – земельный участок для обслуживания здания клуба), площадью 0,1605 га, расположенном по адресу: Гродненский р-н, Скидельский с/с, д. Глиняны, ул. Первомайская, 14. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земли, находящиеся в охранной зоне линий электропередачи, код – 13,2 (0,0038 га); земли, находящиеся в водоохраной зоне водных объектов, код – 4,1 (0,1605 га)
Обременения со стороны третьих лиц	В виде аренды части здания, площадью 18,1 кв. м сроком по 21.12.2020 г.
Начальная цена продажи	48 675 руб. (сорок восемь тысяч шестьсот семьдесят пять рублей) с учетом НДС
Сумма задатка	4 867 руб. (четыре тысячи восемьсот шестьдесят семь рублей)
Условия аукциона	Аукцион без условий
Продавец	ОАО «Агрокомбинат «Скидельский», Филиал «Скидельский» 231761, г. Скидель, ул. Кизевича, 36, тел./факс 8 0152 97-78-92
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 45-05-38
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBBY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 27 декабря 2017 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в назначенный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами: заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении; *юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь* – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;

индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона; *юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь* – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя; физическим лицом – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя. Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 20.06.2017 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 22 декабря 2017 г. до 15.00

Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» http://grodnoino.by

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ
«Многоквартирный жилой дом с подземной гараж-стоянкой (№1 по генплану в квартале пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожная – ул. Хмелевского) со встроенно-пристроенными объектами обслуживания населения» I очередь строительства, 6–11-я секции, II очередь строительства, секции 1–3)» (I очередь строительства 7-й пусковой комплекс, 8-й пусковой комплекс).

Застройщик: Общество с ограниченной ответственностью «ДАТЧ СТАР» зарегистрировано Минским горисполкомом 09.09.2008 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за №191061436.

Местонахождение: Республика Беларусь, 220089, г. Минск, ул. 3-я Щорса, 9, офис 505.

Тел.: 8017-336-73-88, +375 (44) 5343000, +375 (29) 1533324.

Режим работы по вопросам долевого строительства: понедельник–пятница с 9.00 до 18.00, обед с 13.00 до 14.00, выходные дни – суббота, воскресенье.

Информация о проекте строительства.

Цель строительства – строительство «Многоквартирный жилой дом с подземной гараж-стоянкой (№1 по генплану в квартале пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожная – ул. Хмелевского) со встроенно-пристроенными объектами обслуживания населения» I очередь строительства, 6–11-я секции, II очередь строительства, секции 1–3)» (I очередь строительства 7-й пусковой комплекс, 8-й пусковой комплекс).

7-й пусковой – жилые помещения.

8-й пусковой – встроенные помещения.

Строительство осуществляется с выделением следующих этапов:

первая очередь строительства: 10–11-я секции;

начало строительства – 16.08.2017 года, предполагаемый срок ввода в эксплуатацию – 15.02.2020.

Застройщиком получены:

– решение Минского городского исполнительного комитета №594 от 23.02.2017 г.;

– свидетельство о государственной регистрации земельного участка №500/1714-2347 от 27.03.2017;

– экспертное заключение № 478-15/14И от 27.06.2014, №834-15/И от 01.09.2015, №618-15/17 от 20.10.17;

– разрешение на производство строительно-монтажных работ №2-203Ж-016/17 от 11.05.2017;

– договор строительного подряда №22.06.2013 г. от 22.06.2013, заключенный с СООО «СтройМонолит».

Информация об объекте:

Жилой дом расположен в квартале пр. Дзержинского – ул. Щорса – ул. Железнодорожная – ул. Хмелевского г. Минска. Проектом предусматривается строительство 136-квартирного 20-этажного жилого дома со встроенными объектами обслуживания населения, с подземной гараж-стоянкой на 346 м/мест, техэтажом, остекленными лоджиями. Все квартиры запроектированы по принципу «свободной планировки». Принятая конструктивная схема с монолитным каркасом и заполнением ненесущих наружных и внутренних стен блоками. Наружная отделка – атмосферостойкие штукатурки с последующей окраской фасадными красками, 1-2-й этажи – частичная облицовка вентилируемого фасад с отделкой из керамогранита. Окна ПВХ, застекленные лоджии. В помещениях квартир чистовая отделка и покрытие пола проектом не предусматривается. Жилой дом оборудован 2 лифтами в каждой секции.

В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое будет находиться в общей долевой собственности, после ввода в эксплуатацию жилого дома и передаче дольщикам объектов долевого строительства, входят:

помещения инженерного назначения; межквартирные лестничные клетки, лифтовые холлы, вестибюли, лифты, конструкции дома, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, элементы внутридомовой инженерной инфраструктуры, элементы озеленения и благоустройства.

В элементы благоустройства и озеленения проектом предусматривается устройство тротуаров, пешеходных дорожек, размещение площадок: детской игровой, для отдыха взрослых, сбора мусора, устройство газонов, посадка деревьев и кустарников.

Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, предлагаются:

5 (пять) однокомнатных квартир по принципу «свободной планировки» площадью от 39,72 до 39,94 кв. м: стоимость 1 кв. метра от 1100 до 1210 долларов США;

6 (шесть) двухкомнатных квартир по принципу «свободной планировки» площадью от 63,88 до 66,28 кв. м: стоимость 1 кв. метра от 999 до 1200 долларов США;

3 (три) трехкомнатных квартир по принципу «свободной планировки» площадью от 85,14 до 88,36 кв. м: стоимость 1 кв. метра от 999 до 1090 долларов США.

На предприятии действует система регулирования стоимости, зависимая от площади и условий оплаты строящегося жилого дома.

Оплата производится в белорусских рублях по курсу НБ РБ на день оплаты. Данные цены действуют до момента опубликования новой проектной декларации и при условии наличия данных квартир, предложенных для заключения по договорам создания объектов долевого строительства.

Условия оплаты – первоначальный взнос в течение 5 календарных дней с момента регистрации договора долевого строительства в Мингорисполкоме, рассрочка до ввода объекта в эксплуатацию.

Ознакомление дольщиков с планировками квартир, предлагаемых для заключения договоров создания объектов долевого строительства, осуществляется по предварительной договоренности в рабочее время ООО «ДАТЧ СТАР» по адресу: г. Минск, ул. 3-я Щорса, 9, офис 505. Тел.: 8017-336-73-88, +375 (44) 5343000, +375 (29) 1533324.

Информацию об объекте, планы квартир и нежилых помещений смотрите также на сайте организации ООО «ДАТЧ СТАР» www.grandhouse.by

ОАО «Гомельоблреклама», филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению Гомельского филиала РУП «Белпочта» (продавец) извещает о проведении 29 декабря 2017 года открытого повторного аукциона со снижением начальной цены на 80% по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи, бел. руб., с учетом НДС (20%)	Сумма задатка, бел. руб., с учетом НДС (20%)
1	**Автомобиль УАЗ-39099-4**, инв. №504010023, 2007 года выпуска, **рег. №АВ 3103-3**, тип ТС – грузопассажирский фургон, цвет – голубой, состояние – неудовлетворительное. Местонахождение: **г. Чечерск, ул. Советская, 17**	**238,81**	**23,88**

Продавец: РУП «Белпочта» Гомельский филиал, г. Гомель, ул. Советская, 8. Конт. тел.: 8 (0232) 79-68-24 – Старовойтов С. В. (ведущий инженер ГМТО). **Шаг аукционных торгов – 5%. Для участия в аукционе необходимо: 1)** Оплатить задаток на расчетный счет **Продавца (РУП «Белпочта» Гомельский филиал):** Р/с BY 35AKBB30120210200543100000 в ЦБУ №305 филиала 302 ОАО «АСБ Беларусбанк», BIC AKBBBY21302, УНП 400395996, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления);

2) Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно **с 14 декабря 2017 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00. **Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 27 декабря 2017 г. в 16.00.**

Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**.Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором** торгов в течение **5 (пяти)** рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество в течение **5 (пяти) календарных дней** с момента подписания договора купли-продажи и возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). **Подробное извещение опубликовано в газете «Белорусская нива» («Сельская газета») №64 (20896) от 08.06.2017 г. Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029)126-66-62. Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы»**

■ Беларусікі

Маленькая бунтарка

«Нам вельмі спадабалася гісторыя пра маленькую падарожніцу Ксенію Бём *(«Звязда» ад 05.10.2017)*. Захацелася таксама падзяліцца фотаздымкам сваёй дачушкі. Нас, бацькоў гэтай прыгажуні-беларусачкі, звязала любоў да нямецкай мовы. Мы пазнаёміліся ў Германіі, там жа нарадзілася і дачка Аліна. А пасля вучобы, нягледзячы на магчымасць застацца, вярнуліся на радзіму.

Дачка, каб паказаць сваю адметнасць перад аднакласнікамі, часта сцвярждае, што яна «немка», бо нарадзілася ў Германіі. Але ёй далёка да нямецкай акуратнасці і педантычнасці! Затое бунтарства і ўпартасці ў яе — цераз край! Больш за ўсё яна не любіць фатаграфавацца.

Толькі яе настаўніцы са студыі малявання ўдаўся вельмі прыгожы кадр, які арганічна ўпісаўся ў гарадскі пейзаж. Ён адлюстроўвае непаўторны дух дзяцінства, які мы, дарослыя, на жаль, ужо згубілі. Таму, бацькі, гледзячы на гэты здымак, не забывайце, адкуль мы родам. Будзьце смелымі, як у дзяцінстве, і верце ў свае мары!»

Шаноўныя мамы і таты, бабулі і дзядулі! Шчыра запрашаем вас прыняць удзел у конкурсе «Беларусікі». Дасылайце здымкі вашых дзетак, унукаў, а можа, нават і праўнукаў (з невялічкім аповедам) на адрас «Звязды». Але адна ўмова — каб, зірнуўшы на фота, адразу ж можна было зразумець, што гэта беларусік. Арыгінальнасць і творчы падыход вітаюцца! Аднаго з герояў, якога мы ўбачым на здымках, чакае прыз!

■ Майстар-клас

ПАДАРУНКІ СВАІМІ РУКАМІ

Хочаце стыльна ўпрыгожыць дом альбо зрабіць падарункі родным да Новага года? Зазірніце ў крамы, дзе прадаюцца тавары для рукадзелля. Убачыце багата матэрыялаў, пры дапамозе якіх можна ствараць шыкоўныя рэчы. А вось як разабрацца ў розных тэхніках, вашых дзетак ды вас (праводзяцца заняткі і для дарослых) могуць навучыць у цэнтрах дадатковай адукацыі. Між іншым, у некаторыя гурткі можна запісацца і сёння.

Керамiка і салома, бісер і шаўковая стужка (вышываць ёй могуць нават дзеці, у якіх ёсць праблемы са зрокам), — далёка не ўсе матэрыялы, з якімі чаруюць у сталічным Цэнтры тэхнічнай і мастацкай творчасці дзяцей і моладзі «Зорка». Тут навучаць нават, як зрабіць букеты з палімернай гліны, ды такія, што ад сапраўдных кветак адразу не адрозніш, альбо аўтарскія лялькі, падобныя на тыя, што прадаюцца ў сувенірных лаўках. Але гэтым разам мы завіталі сюды на майстар-клас, каб даведацца, як рабіць навагоднія падарункі.

— Нічога не выкідайце. Любому кавалку тканіны знойдзецца прымяненне. З мешкавіны, напрыклад, можна пашыць цудоўныя елачкі, пасля іх пафарбаваць, штучна «састарыць» і аздобіць гузікамі розных колераў і памераў, — падказвае **кіраўнік студыі тэкстыльнага дызайну Ірына ДЖУМАЕВА.** — З пражы мы пляцём бранзалеты, цацкі — апошнія можна павесіць на ёлку або выкарыстаць у якасці бірулькі для ключоў. Калі над вырабамі карпеюць зусім маленькія дзеці, якія толькі вучацца шыць, і ў іх не зусім роўныя атрымліваюцца шыўкі, — не бяда. Краі можна пафарбаваць акрылавымі фарбамі. Шапачка з пражы таксама можа быць выдатнай цацкай на ёлку, а зрабіце яшчэ шалік — і надзеньце ўсё на бутэльку шампанскага — вось вам і дэкор да навагодняга стала.

Падчас майстар-класа мы рабілі прыгожую цацку на ёлку з фетру. Яе выраб заняў менш чым гадзіну. Спачатку трэба стварыць малюнак, а на яго аснове — выкрайкі. Каб зрабіць сабачку (сімвал 2018 года), нам спатрэбіліся дзве дэталі з белага фетру і дзве для пярэдняй і задняй частак галавы — з карычневага. Ніткі мулінэ падбірайце пад колер матэрыялу. Дэталі можна злучыць шыўком «уперад іголка». Каб зрабіць сабачку аб'ёмным, выкарыстоўвайце напаўняльнік (напрыклад, вату). А яшчэ дэталі можна склейваць (гарачым пісталетам альбо клеем). Хочаце — вышывайце роцік, альбо намалюйце акрылавымі фарбамі ці контурам па тканіне. Тая ж варыятыўнасць з вырабам носіка і вочак — іх можна купіць гатовыя, вышыць, зрабіць з кавалка фетру ці пацерак. Дадайце атласную стужку (ці скруціце, напрыклад, дзве ніткі мулінэ) — і можна вешаць на ёлку. Калі прымацуеце зашпільку — атрымаецца стылёвая брошка.

А яшчэ з фетру па такім жа прынцыпе можна зрабіць Дзеда Мароза. Нам прапанавалі замацаваць яго на драўлянай палачцы. Такі элемент дэкору для гаршка з кветкамі будзе арыгінальным падарункам маці ці бабулі.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.
dziadziula@zviazda.by

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

СВЯТОЧНЫЯ РЭЦЭПТЫ

САЛАТЫ ДА НАВАГОДНЯГА СТАЛА

«Чароўны водар»

Спатрэбіцца: *курынае філе — 200 г, морква па-карэйску — 200 г, яйка — 3 штукі, свежы агурок — 1 штука (грам на 200), сыр цвёрды — 50 г, маянэз, соль.*

Курынае філе адварыць у падсоленай вадзе, астудзіць і нарэзаць кубікамі.

Вараныя яйкі і агуркі, вычышчаныя ад скуркі, таксама нарэзаць кубікамі. Дадаць надзёрты на тарку сыр, моркву па-карэйску. Запраўляем маянэзам і, пры неабходнасці, солім.

«Прага»

Спатрэбіцца: *курынае філе — 300 г, яйкі — 4 штукі, морква — 2 невялікія, цыбуля — 2 сярэднія, 200 г кансерваванага гарошку, два салёныя агуркі, чарнасліў без костачак — 150 г, алей, маянэз.*

Курынае філе нарэзаць тонкай саломкай, цыбулю — пяюколамі. На патэльню з алеем пакласці цыбулю, абсмажыць і за пару хвілін да таго, як згатуецца дадаць нарэзанае курынае філе і патрымаць на агні, памешваючы, яшчэ некалькі хвілін. Моркву адварыць і надзерці на буйной тарцы. Вараныя яйкі нарэзаць кубікамі. З гарошку зліць вадкасць. Салёны агурок дробна парэзаць.

Чарнасліў добра прамыць у гарачай вадзе, абсушыць пры дапамозе папяровага ручніка і палову нарэзаць дробна.

У вялікі салатнік, выкласці моркву, яйкі, мяса з цыбуляй, гарошак, агурок, здробнены чарнасліў. Усё добра змяшаць. Запраўціць маянэзам, дадаць соль і чорны молаты перац на смак. Зверху на салаце зрабіць сетачку з маянэзу і выкласці цэлы чарнасліў, які застаўся.

Са свежай капусты

Спатрэбіцца: *свежая капуста — 500 г, 1 бляшанка кукурузы, вэнджаны каўбасны сыр — 200 г, 3 вараныя яйкі, маянэз, 1 балгарскі перац, зеляніна кропу.*

Сыр надзерці на тарцы. Яйкі нарэзаць невялікімі кубікамі, перац — крыху большымі кубікамі, з кукурузы зліць сок. Нашаткаваць тонка капусту і паціскаць рукамі.

Змяшаць усе інгрэдыенты і запраўціць маянэзам, пры неабходнасці пасаліць. Упрыгожваем кубікамі перцу і зелянінай.

ВАРТА ВЕДАЦЬ

• Адварваючы курыную грудку для святочнай салаты, трэба кінуць у ваду разрэзаную на чвэртачкі чырвоную цыбуліну разам з шалупінай. Мяса набудзе прыемнае ружовае адценне!

ЁСЦЬ ІДЭЯ!

МАСКАРАДНЫЯ КАСЦЮМЫ АД МАМЫ

• Дзяўчынкі, часцей за ўсё, хочуць быць прынцэсамі або феямі. Вядома ж, яны не адмовяцца ад касцюма анёла. Для яго стварэння спатрэбяцца матэрыялы, якія заўсёды пад рукой. Скотч, кардон, трохі дроту і вось ваша дачушка ператвараецца ў светлага анёла. Усё, што трэба зрабіць — гэта крылы і німб, падабраць белую сукеначку.

• Пацешнае бязважкае воблачка парадуе ўсіх сваёй мяккасцю і прыгажосцю. У гэтым касцюме дзіця можа свабодна танцаваць або гуляць. Для яго стварэння неабходны сінтэпон і крышачку цярпення — клеім або прышываем кавалачкі сінтэпону на старое адзенне. І вуаля! Касцюм воблака гатовы.

• Выдатная ідэя — домік на спіне і рожкі — атрымаўся мілы смоўжык. Зрабіць такі касцюм зусім нескладана. Скручваем з абгортачнай (крафт) паперы аб'ёмную хатку ў форме спіралі, замацуем яе як заплечнік на спіне. Пацешныя рожкі робяць таксама з паперы, скамячыўшы яе, і яркіх мячыкаў. Мацуюць іх на абруч для валасоў.

«КАБ БЫЦЬ У ПАМЯЦІ ДЗЯЦЕЙ ЗАЎТРА, ТРЭБА БЫЦЬ У ІХ ЖЫЦЦІ СЁННЯ» (Барбара Джонсан).

Адказная за выпуск Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

■ Рэгіёны

МОЙ ПАШТАЛЬЁН

Чым жыве аддзяленне сувязі ў глыбінцы

«Раённых паштальёнаў ведаюць у твар. Людзі прывыкаюць да нас. Калі хтосьці з работнікаў ідзе ў водпуск, пачынаюць пытаць: «А дзе мой паштальён? Я падпіску толькі ў яго буду афармляць», — расказвае начальнік аддзялення сувязі Дуброўна-1 Аршанскага раённага вузла паштовай сувязі Алена КУСКОВА.

Пад яе кіраўніцтвам працуе чатыры аператары сувязі, дзевяць паштальёнаў (шэсць гарадскіх і тры сельскія) і аператар мотадаўскі (аб'язджае на машыне сельскую мясцовасць). Зона абслугоўвання — горад Дуброўна і шэсць вёсак у ваколіцах.

— Разносім лісты, дапамогі, пенсіі. Самыя запатрабаваныя паслугі — страхаванне (напрыклад, транспарту), аплата «камуналкі», адпраўка і выдача пасылак. А цяпер перад Новым годам заказваюць яшчэ і віншаванні ад Дзеда Мароза, — дзеліцца Алена Кускова.

Аператар сувязі Вольга СІМАНЬКОВА ўзважвае пасылку.

Паштовая інтэрнэт-крама, дзе прадаюцца тавары беларускіх вытворцаў, у раёне пакуль толькі набывае папулярнасць. Дубровенцы прыглядаюцца да новага сэрвісу, апрабоўваюць: заказваюць дываны, мехавыя тапачкі.

У самім аддзяленні прадаюцца прадукты і тавары паўсядзённага попыту. Можна папрасіць прывезці неабходную рэч пад заказ. Сярод пенсіянераў, напрыклад, хадавы тавар — камбікорм для курэй.

Пяць гадоў таму на дубровенскай пошце з'явіўся плацежна-даведачны тэрмінал. Спачатку яго абыходзілі бокам, а цяпер актыўна карыстаюцца, асабліва тыя, хто разлічваецца па картцы. Збольшага тэрмінал запатрабаваны, вядома, у моладзі, але і людзі пажылога ўзросту цікавяцца. Нават самастойна спрабуюць асвойваць тэхналогію.

Алена Кускова, дарэчы, на пошце працуе ўжо 18 гадоў. Пачынала аператарам сувязі, а апошнія чатыры гады — за начальніка. Практычна ўсе ў калектыве працуюць у аддзяленні больш за 10—15 гадоў.

— Уладкоўваецца да нас і моладзь. Спачатку дзяўчатам было цяжка, але потым падцягнуліся. Гледзячы на вопытных работнікаў, сталі іх даганяць і цяпер на роўных. Гэта толькі здаецца, што прафесія паштальёна лёгкая. Тут жа трэба і на работу раней прыйсці, і ўмець выслухаць, і вучыцца прадаваць. Ёсць бабулі, з якімі трэба спачатку пагутарыць, а потым яны гатовы і газету выпісаць, і тавар купіць. Увогуле, пенсіянеры задаволены нашымі работнікамі, — адзначае Алена Кускова.

Начальнік аддзялення Дуброўна-1 Алена КУСКОВА.

Каб падтрымліваць цікавасць да сваіх паслуг, у аддзяленні ледзь не кожны тыдзень праводзяцца розныя акцыі — дзень посткросінгу, кірмашы паштовак. Работнікі ходзяць у дзіцячыя садкі і школы, расказваюць дзецям пра пошту — так бы мовіць, вырошчваюць кліентаў змалку.

г. Дуброўна

Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Пісьмы прымае аператар сувязі Ларыса ДРАЗДОВА.

■ Для самых-самых

ЗВЯЗДА Да чытача з любоўю!

ПАДПІШЫ НА ГАЗЕТУ — ВЫЙГРАЙ ПРЫЗ

«Звязда» праводзіць «грашовыя» конкурсы

Разыгрываць прызы сярод падпісчыкаў ужо стала добрай «звяздоўскай» традыцыяй. Але хочацца парадаваць і тых, дзякуючы каму газета штодня даходзіць да чытача. А менавіта паштальёнаў. Каб адзначыць самых актыўных і адданых з іх, «Звязда» запускае некалькі конкурсаў.

Адзін з іх — **«Прыз — рупліваму паштальёну».** Удзельнік павінен падпісаць на «Звязду» максімальную колькасць людзей (ці арганізацый) на першы квартал або першае паўгоддзе 2018 года. Пры гэтым рост колькасці падпісчыкаў мусіць складаць не менш як 10 чалавек у параўнанні з паказчыкам на 1 студзеня 2017-га. Грашовы прыз — 500 рублёў. Усяго будзе выбрана сем пераможцаў (ад кожнай вобласці і Мінска).

Да ўдзелу ў конкурсе на найлепшага арганізатара падпіскі запрашаюцца кіраўнікі вузлоў сувязі і вытворчасці «Мінская пошта». Каб пазмагацца за галоўны прыз, трэба забяспечыць на першага студзеня наступнага года аднаўленне тыражу нашай газеты ў сябе на месцы на 100 працэнтаў і больш у параўнанні з тыражом на гэтым жа вузле на 1 студзеня 2017-га. Кожны, хто выканае ўмовы, атрымае 200 рублёў. Калі тыраж па раёне аднавіўся больш чым на 100 працэнтаў (і пры гэтым вырас не менш як на 10 экзэмпляраў), пасля паказчыка 101% за кожны дадатковы працэнт сума ўзнагароды павялічваецца на пяць рублёў.

Прыз будзе разыгрывацца і сярод найлепшых грамадскіх распаўсюджвальнікаў. Для гэтага неабходна падпісаць на «Звязду» максімальную колькасць людзей на першы квартал ці першае паўгоддзе наступнага года. Пры гэтым агульная колькасць падпісчыкаў не павінна быць ніжэйшай за 10 чалавек. Ад кожнай вобласці і Мінска выберуць па адным пераможцы, якія атрымаюць па 100 рублёў.

Для правядзення розыгрышу ўсе звесткі кіраўнікі аддзяленняў сувязі і раённых вузлоў павінны накіраваць у РУП «Белпошта» (упраўленне распаўсюджвання друкаваных СМІ) да 25 студзеня 2018 года. На канверце трэба паставіць адпаведную пометку — «Конкурс «Прыз — рупліваму паштальёну / найлепшым арганізатарам падпіскі / найлепшым грамадскім распаўсюджвальнікам».

Розыгрыш прызоў адбудзецца 9 лютага ў 12 гадзін у рэдакцыі «Звязды» па адрасе **вуліца Б. Хмяльніцкага, 10А.** Даведкі, якія датычацца конкурсаў, можна атрымаць **па тэлефоне (017) 337 44 04.**

Усім удзельнікам жадаем удачы, лёгкасці ў нагах і бясконцага абаяння!

■ На свае вочы

200 ТЫСЯЧ ЛІСТОЎ У СУТКІ

Як сартуюць карэспандэнцыю для ўсёй краіны

Яшчэ пяць гадоў таму лісты на пошце сартавалі ўручную. Работнікі цэха на памяць ведалі ўсе індэксы, хутка расстаўлялі пісьмы па ячэйках і заўсёды былі ў курсе, якія вуліцы нядаўна перайменавалі. Каля 200 чалавек шчыравала ў дзве змены, каб віншаванні, дакументы і прызнанні ў каханні даходзілі да адрасатаў. Цяпер жа карэспандэнцыя сартуецца аўтаматычна. Каб паглядзець, як гэта адбываецца, мы накіраваліся на экскурсію на вытворчасць «Мінская пошта», куды дастаўляюцца лісты з усёй краіны.

РАЗУМНЫЯ МАШЫНЫ І «МОСЬКА»

Падымаемся ў цэх пісьмовай карэспандэнцыі. Сартавальнае абсталяванне з'явілася тут у 2012 годзе. Тры машыны за дзень апрацоўваюць больш за 200 тысяч лістоў. Для абслугоўвання кожнай з іх дастаткова двух чалавек (ці трох, калі вялікая нагрузка).

Канверты ў цэх «прыязджаюць» на грузавых ліфтах. Работнікі пошты складваюць лісты ў стосы і загружаюць у машыны. Сюды ж трапляюць і паштоўкі для посткросінгу. Далей — справа за тэхнікай. Яна распазнае адрасы, размяркоўвае канверты спачатку па раёнах, а потым — па аддзяленнях сувязі ажно да сумкі паштальёна (чатыры лічбы, якія ставяцца пасля індэксу, абазначаюць зону абслугоўвання канкрэтнага работніка). Машына можа таксама праставіць віншаванні да тэматычных свят — Новага года, 8 Сакавіка, Дня маці.

Далей карэспандэнцыю перакладваюць у асобныя кантэйнеры. Перавязаць стос лістоў за некалькі секундаў дапамагае «моська» — так ласкава называюць пачкавязальную машыну MOSCA. Націснуў на педальку — і гатова.

— Напрацавана добрая адрасная база — дзякуючы ёй у нас вялікі працэнт механічнай сартыроўкі, — расказвае **начальнік вытворчасці «Мінская пошта» Наталля ПІЛЕЦКАЯ.** — Усе новыя адрасы адразу заносім у даведнік, таму перайменаванне населеных пунктаў для сартавальнай машыны не складае праблемы. Нават калі чалавек пазначыць на канверце старую назву вуліцы, сістэма зробіць замену. Пытанні могуць узнікнуць, калі вуліца з пэўнай назвай, напрыклад Матусевіча, была перанесена. Але тут знайсці адрасата дапаможа паштовы індэкс.

Машына разумее амаль любы почырк і ўмее распазнаваць рускую, беларускую і англійскую мовы. Калі ўзнікаюць спрэчныя моманты, лісты адпраўляюць на відэакадзіраванне, дзе адрасы чытаюць ужо непасрэдна работнікі. І даволі хутка: за гадзіну кожны з іх апрацоўвае па 295 лістоў.

Не ўсе адпраўнікі падпісваюць канверты правільна. Напрыклад, пазначаюць «Мінск, суду Першамайскага раёна», а адрас не падаюць. Такая карэспандэнцыя з разраду «на вёску дзядулі», вядома, дойдзе, але для таго, каб яе апрацаваць, спатрэбіцца больш часу.

Бывае, у канверты кладуць асадкі, хэнд-мэйд-вырабы і іншыя рэчы, якія нельга адпраўляць у пісьмах.

ЛІСТАВАННЕ З ДУШОЙ

За мінулы год праз цэх прайшло каля 58 мільёнаў лістоў. Асноўную частку складае дзелавая карэспандэнцыя. Рассылаецца шмат часопісаў, рэкламных каталогаў. Доля лістоў з іншых краін нязначная — у асноўным пішуць з блізкага замежжа.

У пераднавагоднюю пару, бадай, галоўным адрасатам становіцца Дзед Мароз. Яму адпраўляюць па 500 лістоў у дзень! Дзеці добра ведаюць, дзе знаходзіцца рэзідэнцыя чараўніка. Але, запэўніваюць нас, нават калі ліст будзе афармлены з памылкай, яго ўсё роўна перашлюць Дзеду Марозу.

Кожная паштовая скрыня на вуліцы знаходзіцца на кантролі. Калі кур'ер забірае карэспандэнцыю, спрацоўвае чып, і на прадпрыемстве ведаюць, у колькі было зроблена выманне.

А за шляхам заказных лістоў можна прасачыць самому. Калі вы адпраўляеце такі ліст, выдаюць квітанцыю з нумарам (ён складаецца з 13 сімвалаў). Яго трэба ўвесці на сайце Белпошты ў раздзеле «Сачэнне за паштовымі адпраўленнямі», і сістэма пакажа, на якім этапе ваш ліст.

Дарэчы, пошта можа дапамагчы не толькі даставіць, але і скласці ліст. Праз інтэрнэт-сэрвіс выбіраеце паштоўку, прыдумваеце віншаванне, а прадпрыемства за вас афармляе ўсё ў паперовым выглядзе і адпраўляе адрасату.

Для бізнесу прапануецца паслуга гібрыднай пошты.

— Мы атрымліваем лісты ад арганізацый у электронным выглядзе, раздрукоўваем іх, раскладваем па канвертах і рассылаем, — тлумачыць прынцып паслугі начальнік вытворчасці. — У нас ёсць буйныя кліенты — банкі, падатковыя органы, сотавыя аператары. Многія арганізацыі спрабуюць рабіць такую рассылку самастойна, але для гэтага трэба наймаць людзей, купляць дадатковыя прынтары. А праз пошту ўсё роўна атрымліваецца больш хутка і якасна.

На думку начальніка вытворчасці, хоць аб'ём пісьмовай карэспандэнцыі і скарачаецца, ад лістоў у традыцыйным папяровым выглядзе яшчэ не хутка адмовяцца:

— Што датычыцца дзелавой перапіскі, то гэта вельмі зручна, калі ўсе неабходныя дакументы ёсць пад рукой на стале. А наконт звычайных лістоў — у іх, у адрозненне ад электронных, ёсць душа. Гэта добры спосаб праявіць увагу, паказаць, што ты памятаеш пра чалавека

Выпуск падрыхтавала Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

ОАО «Гомельоблреклама», филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению Белорусско-нидерландского совместного предприятия «АМИПАК» – ОАО (продавец) извещает о проведении 29 декабря 2017 года открытого повторного аукциона со снижением начальной цены более 80% по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

№ лота	Наименование предметов торгов
1	**Объекты недвижимости в количестве 5 (пяти) единиц,** расположенные по адресу: Гомельская область, Буда-Кошелевский р-н, Губичский с/с,1. **Информация о земельном участке:** кадастровый номер **320500000001000472 площадью 5,0427 га** – для обслуживания объектов специализированных животноводства (трех коровников, коровника-телятника), объекта розничной торговли (магазина) **(право аренды).** Местонахождение: Гомельская область, Буда-Кошелевский р-н, вблизи п. Светлый
	Объекты недвижимости в количестве 8 (восьми) единиц, расположенные по адресу: Гомельская область, Буда-Кошелевский р-н, Губичский с/с, д. Недойка, ул. Советская, 9. **Информация о земельном участке:** кадастровый номер **320582003901000071 площадью 5,4622 га** – для обслуживания зданий и сооружений зерносушильного комплекса, механической мастерской, складов и объектов иного назначения **(право аренды).** Местонахождение: Гомельская область, Буда-Кошелевский р-н, Губичский с/с, д. Недойка, ул. Советская, д. 9
	Объект недвижимости в количестве 1 (одной) единицы расположен по адресу: Гомельская область, Буда-Кошелевский р-н, Губичский с/с, д. Недойка, ул. Советская, 31/Б. **Информация о земельном участке:** кадастровый номер **320582003901000069 площадью 0,0374 га** – для обслуживания административного здания **(право аренды).** Местонахождение: Гомельская область, Буда-Кошелевский р-н, Губичский с/с, д. Недойка, ул. Советская, 31Б
	Полный перечень имущества опубликован в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета») от 29.06.2017 г. №73 (20905) и на сайте www.gomeloblreklama.by, раздел «Аукционы»
	Начальная цена продажи имущества одним лотом, с учетом НДС (20%), бел. руб. – 21 000,00
	Сумма задатка, с учетом НДС (20%), бел.руб. – 210,00

Продавец: СП «АМИПАК» – ОАО, г. Буда-Кошелево, ул. Ленина, 61/а. Конт. тел.: 8 (044) 780-72-65, 8 (02336) 7-39-92 – Кузьменко Олег Владимирович. **Шаг аукционных торгов – 5 %.**

Для участия в аукционе необходимо: 1. Оплатить задаток на расчетный счет **Продавца имущества (СП «АМИПАК» – ОАО):** р/с BY39BAPB30122412000130000000 в РКЦ №15 г. Буда-Кошелево ГОУ ОАО «Белагропромбанк», БИК BAPBBY23912, УНП 400054120, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно **с 14 декабря 2017 г**. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга» в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и 14.00 до 16.00. **Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 27 декабря 2017 г. в 16.00. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения.** В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается **Организатором** торгов в течение **5 (пяти)** рабочих дней со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; заключить договор купли-продажи в течение **20 (двадцати) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество согласно договору купли-продажи и возместить затраты на организацию и проведение аукциона в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением Открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части). **Подробное извещение опубликовано в газете «Белорусская Нива» («Сельская газета») от 29.06.2017 г. №73 (20905). Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора торгов: 8 (0232) 23-23-54, 23-23-56, 8 (029) 126-66-62. Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора торгов – www.gomeloblreklama.by в разделе «Аукционы»**

Центр Промышленной Оценки • Организация аукционов • Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «БПС-Сбербанк»; г. Минск, бульвар им. Мулявина, 6
Лизингодатель	ЗАО «БПС-лизинг»; г. Минск, ул. Цнянская, 12, оф. 101-104

Предмет аукциона

Право на заключение соглашения о перенайме по договору финансовой аренды (лизинга) №10-09/11 от 30 ноября 2011 года на Административное здание банка со следующими характеристиками

Наименование (назначение)	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес
Административное здание банка (здание административно-хозяйственное)	1668 кв. м	230/С-12792	Витебская обл., Лепельский р-н, г. Лепель, ул. Войкова, 130А

Составные части и принадлежности	Подвал
Сведения о земельном участке	Земельный участок, общ. пл. 0,3063 га, предоставлен на праве постоянного пользования для строительства и обслуживания административного здания
Начальная цена с НДС 20%	**439 487,40 бел. руб.**

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (**BYN**) перечисляется на счет **BY60BLBB30120191021390001001;** нерезидентами РБ задаток может перечисляться в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на счет: в долларах США (**USD**) – **BY76BLBB30120191021390001004** в евро (**EUR**) – **BY33BLBB30120191021390001002;** в российских рублях (**RUB**) – **BY22BLBB30120191021390001006** в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки», УНП 191021390

Срок подписания соглашения о перенайме	**10** рабочих дней после проведения аукциона
Дополнительная информация	Дата заключения договора финансовой аренды (лизинга) – 30 ноября 2011 года. Срок лизинга – 84 месяца. Соглашение о перенайме будет оформлено в виде дополнительного соглашения к договору лизинга. Остаток невыплаченной контрактной стоимости с учетом НДС по договору лизинга составляет 36 483,98 бел. руб.

Условия аукциона

Ставка по лизингу для нового лизингополучателя сохраняется не ниже действующей в настоящее время, срок договора лизинга – не короче срока уже действующего договора.

Лизингополучатель вправе досрочно выкупить предмет лизинга при условии уплаты лизингодателю в полном объеме всех оставшихся непогашенными лизинговых платежей, предусмотренных Графиком лизинговых платежей, а также начисленных штрафных санкций, уплаты невозмещенных расходов лизингодателя и иных предусмотренных договором неисполненных обязательств

Условия оплаты предмета аукциона

Оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения соглашения о перенайме

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона	**31.01.2018** в 14.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**29.01.2018** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	+375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. Email: auction@cpo.by

Центр Промышленной Оценки • Организация аукционов • Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	Минское районное потребительское общество, г. Минск, ул. Бровки, 24

Предмет аукциона
Местоположение – Минская обл., Минский р-н

Наименование	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес (населенный пункт)
Лот №1			
Здание магазина №36	150 кв. м	600/С-155271	Шершунский с/с, д. Рогово, ул. Гастелло, 4А
Составные части и принадлежности: пристройка, хоз. блок			
Сведения о земельном участке: пл. **0,0771 га** предоставлен продавцу на праве аренды для обслуживания здания магазина №36 (срок действия по 29.09.2043) с установленными ограничениями (зона отдыха «Вязынка»)			
Начальная цена лота №1 с НДС 20% – 28 900,00 бел. руб. (снижена на 42%)			
Лот №2			
Магазин №37	37,5 кв. м	600/С-139783	Роговский с/с, д. Чировичи, 17А
Составные части и принадлежности: пристройка			
Сведения о земельном участке: пл. **0,0158 га** предоставлен продавцу на праве аренды для обслуживания здания магазина №36 (срок действия по 18.09.2042) с установленными ограничениями (зона отдыха «Вязынка»)			
Начальная цена лота №2 с НДС 20% – 1 900,00 бел. руб. (снижена на 52%)			
Лот №3			
Заготовительный павильон	257,2 кв. м	600/С-153282	г. Заславль, ул. Набережная, д. 2Г
Составные части и принадлежности: пристройка			
Сведения о земельном участке: пл. **0,0158 га** предоставлен продавцу на праве аренды для обслуживания здания магазина №36 (срок действия по 18.09.2042) с установленными ограничениями (зона отдыха «Вязынка»)			
Начальная цена лота №3 с НДС 20% – 69 900,00 бел. руб. (снижена на 22%)			

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5%) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30** (тридцати) дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов **www.cpo.by**

Предыдущие извещения о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 27.10.2017 г.

Аукцион состоится 11.01.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703.

Заявления на участие и **необходимые документы принимаются по 09.01.2018** до 17.00 по указанному адресу. Тел.: +375 17 280 36-37; 8029 317-95-42. www.cpo.by**. Email: auction@cpo.by**

«Ликвидатор УП «Брестская мебельная фабрика» – ООО «Центр правовых услуг» проводит первый повторный аукцион по продаже недвижимого имущества Унитарного предприятия «Брестская мебельная фабрика»

Первый повторный аукцион

№ лота	Наименование	Ед. изм.	Кол-во	Начальная стоимость предмета торгов без НДС, бел. руб.	Ставка НДС, %	Сумма НДС, бел. руб.	Цена предмета торгов с НДС, бел. руб.	Сумма шага аукциона в размере 5%, бел. руб.	Размер задатка за участие в аукционе 10%, бел. руб.
1	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С78148 площадью 12070,2 кв. м, наименование – главный корпус, назначение – здание неустановленного назначения; находящееся на земельном участке с кадастровым номером 140100000001029350 площадью 0,8928 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 4. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,8928 га; в охранной зоне линий электропередачи, код 13,2, площадь – 0,0168 га; в охранной зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,2047 га; в охранной зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,1721 га; в охранной зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,0140 га	шт.	1	877932,96	20	175586,59	1053519,56	52675,98	105351,96
2	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78151 площадью 1671,7 кв. м, наименование – ремонтно-механический цех, назначение – здание неустановленного назначения; находящееся на земельном участке с кадастровым номером 140100000001029344 площадью 0,3886 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 6. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,3886 га; в охранной зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,1390 га; в охранной зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,1350 га; в охранной зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,0750 га	шт.	1	306695,60	20	61339,12	368034,72	18401,74	36803,47
3	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78152 площадью 5604,4 кв. м, наименование – вспомогательный корпус и тепловой пункт, назначение – здание неустановленного назначения; находящееся на земельных участках с кадастровыми номерами 140100000001029351 и 140100000001029352 общей площадью 0,676 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 4В. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,676 га; в охранной зоне линии связи и радиофикации, код 13,1, площадь – 0,0035 га; в охранной зоне линий электропередачи, код 13,2, площадь – 0,0316 га; в охранной зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,1585 га; в охранной зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,2308 га; в охранной зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,2125 га	шт.	1	413048,25	20	82609,65	495657,90	24782,90	49565,79
	Итого:		**3**	**1597676,81**		**319535,36**	**1917212,18**	**95860,61**	**191721,22**

Согласно решениям действующего проекта градостроительного развития «Генеральный план г. Бреста», утвержденного Указом Президента Республики Беларусь от 28.07.2003 №332, и информации Брестского городского исполнительного комитета исх. №11/130-10 от 31.07.2017 года, функциональное назначение данной территории предусматривается под производственную функцию, последующее использование данных капитальных строений может быть следующим:

– использование под производственно-складскую функцию – без проведения строительно-монтажных работ (кроме ремонта и модернизации) и при отсутствии санитарно-защитной зоны;

– при изменении целевого назначения (под административно-торговую функцию) – при условии сохранения существующих технико-экономических показателей объектов;

– при изменении целевого назначения и изменении технико-экономических показателей объектов обходима разработка и утверждение градостроительного проекта детального планирования (детального плана) данного района застройки

Первый повторный аукцион состоится 27 декабря 2017 года в 9.00 по адресу: г. Брест, ул. Ясеневая, 20А, офис 203. Предыдущее объявление о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» №218 за 11.11.2017 г.

Заявления на участие в аукционе с приложением копий свидетельств о государственной регистрации, доверенностей, выданных представителю (для юридических лиц и ИП), или копий паспортов (для физических лиц), заверенных банком документов, подтверждающих внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет УП «Брестская мебельная фабрика», принимаются с момента опубликования настоящего извещения по **26 декабря 2017 года** до 16.30 по адресу: г. Брест, ул. Ясеневая, 20А, офис 203.

Шаг аукциона равен пяти процентам от начальной цены имущества. Договор купли-продажи между Продавцом и Покупателем заключается в течение 10 (десяти) дней с даты проведения торгов. Победитель аукциона обязан оплатить предмет торгов в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее пятнадцати банковских дней с момента заключения договора. Победитель аукциона возмещает расходы, связанные с проведением торгов в части оплаты объявления о проведении торгов и оценки предмета торгов в течение 5 дней с даты проведения торгов.

Размер задатка для участия в аукционе составляет 10% от начальной цены имущества и перечисляется на расчетный счет УП «Брестская мебельная фабрика» BY72BLBB30120200274176001003 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Брестской области г. Брест, ул. Советская, 50 МФО BLBBBY2X, УНН 200274176 в срок до 26 декабря 2017 года.

Победителем аукциона признается лицо, предложившее наиболее высокую цену за лот.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Результаты по проведению торгов оформляются протоколами.

Сведения об организаторе торгов: ООО «Центр правовых услуг», адрес: 224022 г. Брест, ул. Ясеневая, 20А, офис 203, контактный телефон 8 0162 33-93-88.

Сведения о продавце: Унитарное производственное предприятие «Брестская мебельная фабрика», юридический адрес: *г. Брест, ул. Краснознаменная, 2,* контактный телефон 8 0162 33-93-88.

Организатор открытых торгов после опубликования извещения о проведении торгов вправе отказаться от их проведения при продаже имущества должника на аукционе – в любое время, но не позднее чем за три дней до наступления даты его проведения.

Иную информацию о порядке и условиях проведения торгов, ознакомлении с предметом торгов можно получить в рабочие дни с 9.00 до 16.30 по адресу 224022 г. Брест, ул. Ясеневая, 20А офис 203, тел./факс 80162-33-93-88

ИЗМЕНЕНИЕ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ

по объекту: «Район жилой усадебной застройки деревни Зацень». 4-й пусковой комплекс. 1-я очередь строительства. Комплексная жилая застройка участка по ул. Зацень, 6, опубликованную в газете «Звязда» от 04.11.2017 №214 (28578)

Абзацы 63 и 64 проектной декларации изложить в новой редакции:

«**Для привлечения дольщиков к строительству по договорам создания объектов долевого строительства для юридических лиц и граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, предлагаются 2 квартиры в блокированном жилом доме на две квартиры** общей площадью 137,25 кв. м, стоимостью за 1 (один) кв. м общей площади в размере, эквивалентном 890 (восемьсот девяносто) долларов США при единовременной уплате цены договора (100%).

Условия оплаты. Обязательство дольщика по уплате цены объекта долевого строительства (цены договора) исполняется в белорусских рублях в сумме, эквивалентной долларам США. Подлежащая оплате сумма определяется по официальному курсу белорусского рубля к доллару США, установленному Национальным банком на день платежа на специальный и расчетный счета застройщика единовременным платежом – 100% стоимости объекта долевого строительства – в течение 10 (десяти) календарных дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в местном исполнительном и распорядительном органе».

Документы для подачи заявления и заключения договоров будут приниматься с 20 декабря 2017 года **по адресу: г. Минск, ул. Гвардейская, 7.**

Прием заявлений осуществляется до момента набора необходимого количества заявлений, соответствующего количеству продекларированных помещений.

Ознакомиться с информацией об объекте долевого строительства и ходе работ по строительству можно по адресу: **г. Минск, ул. Гвардейская, д. 7, каб. 111, тел.: 306-07-26, 8 (029) 639-73-76.** УНП 190580566

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Молодечноторг»

№ лота	Описание	Местонахождение	Начальная цена продажи с НДС 20%, бел. руб.	Задаток, бел. руб
Лот № 1	Здание 2-й очереди торговой базы с инв. №630/С-38350, 1983 г. п. Назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ. Количество надземных этажей – 2. Площадь – 3682,1кв. м. Примечания: капитальное строение – здание 2-й очереди торговой базы	Минская обл., Молодечненский р-н, г. Молодечно, ул. Металлистов, 3Б/1	756 000,00	50 000,00
Лот №2	Здание приемного пункта стеклотары №1 с инв. № 630/С-77909, 1988 г. п. Назначение: здание специализированное для бытового обслуживания населения. Количество надземных этажей – 1-й этаж. Площадь – 202,9 кв. м. Составные части и принадлежности: навес на металлических столбах. Примечания: Капитальное строение – одноэтажное кирпичное здание приемного пункта стеклотары №1 (нормируемая площадь составляет 189,1 кв. м)	Минская обл., Молодечненский р-н, г. Молодечно, пер. Янки Купалы 1-й, 3	96 000,00	5 000,00

ОБРЕМЕНЕНИЯ

Лот №1. Аренда: части здания 2-й очереди торговой базы с инв. №630/С-38350 сдаются по договорам аренды: 300 кв. м по 14.11.2018; 68,6 кв. м по 31.10.2018; 703,0 кв. м по 31.03.2019; 7,32 кв. м по 31.03.2018; 660,6 кв. м по 12.06.2018; 29,3 кв. м по 31.10.2018; 7,1 кв. м по 30.04.2018

ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК

Лот №1 расположен на земельном участке площадью 2,1158 га с кадастровым номером 642000000003000515. Целевое назначение земельного участка: Земельный участок для содержания и обслуживания зданий и сооружений торговой базы по улице Металлистов, 3 в г. Молодечно. Право постоянного пользования.

Ограничения (обременения) прав в использовании земель, находящихся в санитарно-защитных полосах водоводов: охранная зона водоводов, площадь 0,0813 га; ограничения (обременения) прав в использовании земель, находящихся в охранных зонах линий связи и радиофикации: охранная зона линий связи и радиофикации, площадь 0,0145 га;

Ограничения (обременения) прав в использовании земель, находящихся в охранных зонах линий электропередачи; Охранная зона подземных кабельных линий электропередач, площадь 0,0132 га; Ограничения (обременения) прав в использовании земель, находящихся в охранных зонах магистральных трубопроводов, систем газоснабжения и других линейных инженерных сооружений: охранная зона канализации, площадь 0,0720 га; Ограничения (обременения) прав в использовании земель, находящихся в охранных зонах магистральных трубопроводов, систем газоснабжения и других линейных инженерных сооружений: охранная зона тепловых сетей, площадь 0,0224 га. На земельном участке расположены иные объекты, не выставляемые на аукцион. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Лот №2 расположен на земельном участке площадью 0,0478 га с кадастровым номером 642000000002000264. Целевое назначение земельного участка: земельный участок для обслуживания здания приемного пункта стеклотары №1. Право постоянного пользования. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Лот №1 и (или) Лот №2 по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов) – Претендент на покупку, должен подписать с Продавцом договор купли-продажи в течение 10 (десяти) рабочих дней с назначенной даты проведения аукциона.

Условия оплаты, приобретенного на аукционе Лота №1 и (или) Лот №2 согласовываются Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом при подписании договора купли-продажи.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 0,8% (ноль целых восемь десятых процента) от цены продажи Лота №1 и (или) Лот №2 в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона

Аукцион состоится 15.01.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Шаг аукциона – 5%

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Продавец: ОАО «Молодечноторг», 222310, Минская обл., г. Молодечно, ул. Виленская, д. 201, УНП 600128795, тел. +375 (176) 73 73 14.

Организатор аукциона: РУП «Институт недвижимости и оценки» 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, д.11 пом. 9, тел. 8 (017) 306-00-57.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», BIC банка BPSBBY2X, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества (Лот №__), принадлежащего ОАО «Молодечноторг», проводимом 15 января 2018 г. Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из лотов.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 7. **Окончание приема заявлений:** 11.01.2018 в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектами. Контактное лицо для осмотра Объектов: Павлович Вадим Викторович, тел.: +375 29 114-96-68, +375 29 755-20-92 пн-чт с 8.00 по 17.00, пт с 8.00 по 16.00.

Организатор аукциона или Продавец вправе снять Лот с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия.

Организатор аукциона: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

ЗАСО «Промтрансинвест» предлагает принять участие в процедуре закупки №2017-514968, размещенной на сайте http://www.icetrade.by, по «Полиграфическая/издательская деятельность. Бланки/книги учета». УНП 100357923

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Организатор торгов: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, (0212) 47-20-56.

Продавец: Общество с ограниченной ответственностью «Полоцкая строительная компания», 211400 Витебская обл., г. Полоцк, ул. Суворова, д. 64, тел. 8 (029) 219-07-93

Лот №1. Капитальное строение с инв. №250/С-43103 площадью 1039 кв. м, расположенное по адресу: Витебская обл., Полоцкий район, г. Полоцк, ул. Суворова, 64, наименование – стоянка автотранспортная, назначение – сооружение специализированное автомобильного транспорта и автодорожного хозяйства, на земельном участке с кадастровым номером 243500000005002005 площадью 0,1519 га. Составные части и принадлежности: стоянка автотранспортная. Начальная цена: 25 104 руб. без НДС. Задаток: 2 510,40 руб.

Лот №2. MERCEDES-BENZ SPRINTER 311, грузопассажирский вагон, рег. знак АЕ 1703-2, цвет белый, 2005 г. в. Начальная цена: 4 475 руб. без НДС. Задаток: 447,50 руб.

Лот №3. FORD TRANSIT, грузовой бортовой тентовый, рег. знак АА 4213-2, цвет синий, 1995 г. в. Начальная цена: 1 000 руб. без НДС. Задаток: 100 руб.

Лот №4. Автобус вагон PAZ 3205 JR, 2004 г. в., цвет бело-синий, рег. знак АІ 1341-2. Начальная цена: 550 руб. без НДС. Задаток: 55 руб.

Дата, время и место проведения повторного аукциона: 29.12.2017 в 12.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Заявления на участие в торгах со всеми необходимыми документами принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатков и подачи заявлений на участие в торгах с 14.12.2017 с 8.30 по 28.12.2017 до 17.30. Сумма задатков перечисляется на р/с BY55BAPB30124514600120000000 в ОАО «Белагропромбанк» Витебское областное управление г. Витебск, БИК BAPBBY22424, УНП 390455266. Получатель платежа: ООО «Полоцкая строительная компания». Движимое имущество расположено по адресу: г. Полоцк, ул. Суворова, 64. Условие аукциона: оплата НДС в размере 20% от цены продажи имущества. Ранее опубликованные извещения: газета «Звязда» 04.05.2017, 17.06.2017, 12.08.2017, 16.08.2017, 28.10.2017.

Торги проводятся в соответствии с Законом Республики Беларусь от 13 июля 2012 г. №415-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве)». Лица, желающие участвовать в торгах, обязаны подать организатору заявление на участие в торгах с приложением документов: заверенного банком документа, подтверждающего внесение суммы задатка на расчетный счет, указанный в извещении; для индивидуального предпринимателя – копии свидетельства о гос. регистрации индивидуального предпринимателя; для юр. лица – доверенности, выданной представителю юр. лица (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководитель), а также копии свидетельства о гос. регистрации юр. лица; для иностранного юр. лица, иностранной организации, не являющейся юр. лицом, созданной в соответствии с законодательством иностранных государств иностранным государством и его административно-территориальными единицами в лице уполномоченных органов, международной организации – легализованных в установленном порядке копий учредительных документов, выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение 6 месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иного эквивалентного доказательства статуса юр. лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документа о финансовой состоятельности, выданного обслуживающим банком; для представителя гражданина РБ, в том числе индивидуального предпринимателя, – доверенности, оформленной в соответствии с законодательством. При подаче документов на участие в торгах граждане РБ, иностранные граждане и лица без гражданства, а также граждане РБ, постоянно проживающие за пределами РБ, представители юр. лиц РБ, предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. Имущество считается проданным лицу, которое предложило на торгах самую высокую цену. В случае если торги признаны несостоявшимися, предмет торгов продается единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (либо явившемуся для участия в них) при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5%. Победитель торгов в день проведения торгов подписывает протокол. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан: в течение 5 дней со дня проведения торгов: возместить затраты на организацию и проведение торгов, затраты по оценке имущества, изготовлению документации, необходимой для проведения торгов; в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов подписать договор купли-продажи; оплатить предмет торгов и НДС в размере 20% от цены продажи имущества в порядке и в сроки, установленные договором купли-продажи. Организатор торгов вправе отказаться от проведения торгов не позднее, чем за 5 дней до даты их проведения. Ознакомление с объектами осуществляется в рабочие дни с 8.30 до 17.00. Контактные тел.: (0212) 47-20-56, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketvit.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНОВ ПО ПРОДАЖЕ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ОДНОКВАРТИРНОГО ЖИЛОГО ДОМА В БОБРУЙСКОМ РАЙОНЕ

Номер лота по порядку	Местоположение земельного участка	Начальная цена (руб.)	Размер задатка (руб.)	Расходы, связанные с подготовкой аукциона и документацией, необходимой для его проведения	Условие проведения аукциона	Характеристика земельного участка	Кадастровый номер	Инженерная и транспортная инфраструктура	Дата проведения аукциона	Последний день приема заявлений
1	Бобруйский район, Слободковский сельисполком, д. Слободка, ул. Затишанская, 2В	2243,92	224,39	1406,31 (+ расходы за рекламу) (расходы возмещает победитель аукциона)	Наличие не менее двух участников	Площадь 0,1713 га	№720883606101000214	Ограничения в использовании земельного участка – водоохранная зона реки Бобруйка – 0,1713 га, охранная зона линий связи и радиофикации – 0,0060 га. Имеется возможность подключения к централизованному газоснабжению и электроснабжению	15.01.2018	09.01.2018 до 17.00
2	Бобруйский район, Слободковский сельисполком, д. Каменка, ул. Октябрьская, 6А	3791,00	379,10	1431,40 (+ расходы за рекламу) (расходы возмещает победитель аукциона)	Наличие не менее двух участников	Площадь 0,2500 га	№720883601101000362	Ограничения в использовании земельного участка – охранная зона линий связи и радиофикации – 0,0082 га. Имеется возможность подключения к централизованному электроснабжению, водоснабжению, газоснабжению, асфальтированный подъезд	05.02.2018	30.01.2018 до 17.00
3	Бобруйский район, Слободковский сельисполком, д. Слободка, ул. Затишанская, 19А	2224,22	222,42	1927,09 (+ расходы за рекламу) (расходы возмещает победитель аукциона)	Наличие не менее двух участников	Площадь 0,2486 га	№720883606101000215	Ограничения в использовании земельного участка – водоохранная зона рек и водоемов р. Бобруйка – 0,2486 га	19.02.2018	13.02.2018 до 17.00

ПРИМЕЧАНИЕ: Аукцион состоится в 15.30 по адресу: г. Бобруйск, ул. Пушкина, 215-а, 2-й этаж, малый зал заседаний. Заявления принимаются по адресу: г. Бобруйск, ул. Пушкина, 215-а, каб. 60, в рабочие дни с 8.00 до 17.00 с 1 дня после публикации извещения в СМИ. **Контактные телефоны в Бобруйске: (8 0225) 71 74 30, 74 82 94, 72 05 40.**

1. Условия аукциона:

– для участия в аукционе гражданин, юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в установленный в извещении срок подают заявление об участии в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые они желают приобрести в частную собственность, представляют документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка, а также заключают с местным исполнительным комитетом или по его поручению с организацией соглашение.

Кроме того, в комиссию представляются:

а) гражданином – копия документа, содержащего идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

б) представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц – документ, удостоверяющий личность.

К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию в указанные в извещении сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие задаток (задатки) в размере, порядке и сроки, определенные в извещении, а также заключившие соглашение.

Граждане, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

Участник аукциона имеет право до начала аукциона письменно отозвать заявление об участии в нем. Неявка участника аукциона приравнивается к письменному отзыву заявления об участии в нем. При этом участнику аукциона в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона возвращается сумма внесенного им задатка (задатков).

Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.

2. Перед началом аукциона его участники обязаны зарегистрироваться в комиссии или организации и обменять билеты участников аукциона на аукционные номера, которые возвращаются в комиссию или организацию после окончания аукциона.

3. Шаг аукциона к начальной цене земельного участка – 10%.

4. Сумма задатка перечисляется на расчетный счет Слободковского сельского исполнительного комитета BY35AKBB36007121000140000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, БИК банка AKBBBY2X, УНН 700451296, код платежа в бюджет 04901.

5. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену.

6. Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектами продажи в Слободковском сельисполкоме.

7. Продажа земельных участков производится без изменения целевого назначения.

8. Слободковский сельский исполнительный комитет вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 рабочих дня до назначенной даты его проведения.

9. Земельные участки сформированы для проведения аукциона со следующими условиями для победителя либо единственного участника несостоявшегося аукциона:

– в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона победитель аукциона обязан внести плату за вычетом суммы задатка за земельный участок, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участниками документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлению победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка;

– в течение двух месяцев со дня подписания протокола о результатах аукциона либо протокола о несостоявшемся аукционе обратиться за государственной регистрацией прав на земельный участок в Бобруйский филиал РУП «Могилевское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» (г. Бобруйск, ул. Пролетарская, 35);

– приступить к занятию земельных участков в соответствии с целью и условиями их предоставления в течение одного года со дня получения свидетельства о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения прав на него;

– получить в установленном порядке архитектурно-планировочное задание и технические условия для инженерно-технического обеспечения объекта строительства, разрешение на проведение проектно-изыскательских работ, обеспечить разработку строительного проекта на строительства объекта в установленный законодательством срок;

– после получения разрешения на строительство снять на земельных участках плодородный слой почвы из-под пятен застройки и использовать его для благоустройства участка;

– завершить строительство объекта в сроки, определенные проектной документацией;

– обеспечить соблюдение ограничений хозяйственной и иной деятельности в использовании земельных участков;

– соблюдать права и обязанности землевладельцев, землепользователей и собственников земельных участков, установленные кодексом Республики Беларусь о земле;

– осуществлять всякое строительство, расширение и реконструкцию строений и сооружений в соответствии с законодательством Республики Беларусь

НА КОНКУРС АПАВЯДАННЯЎ

Калі мы перастаём верыць у казкі... Зрэшты, а мы, і праўда, перастаём верыць у казкі? Хіба ў марах, якія і ў дзяцінстве, і ў сталым узросце ствараем сваім уяўленнем і недзе глыбока ў душы спадзяёмся, што яны калі-небудзь збудуцца, не бывае нічога казачнага? Калі вы лічыце, што не, то, магчыма, апавяданне Станіславы Умец не выкліча ў вас асаблівых эмоцый. Калі ж незвычайныя мары — верны спадарожнік вашага жыцця, то, хто ведае, можа, вам яшчэ не раз захочацца яго перачытаць.

Алесь БАДАК.

Станіслава УМЕЦ

ДАМОК З ЗЯЛЁНЫМІ АКАНІЦАМІ

АЛЕЛЬКА нарадзіўся ў сям'і пекара і швачкі. Жылі яны душа ў душу. Бывала, збяруцца ўвечары ў маленькай гасцёўні — і бацька пачне чытаць свае вершы. Нязграбныя, але такія пранікнёныя і чуллівыя, што нават Алелька ледзь не плача. Хацелася б і яму скласці колькі радкоў пра каханне, ды толькі не было каму іх прысвяціць. І вось аднойчы па волі лёсу ён атрымаў ліст ад дзяўчынкі па імені Эма — і з ўсёй палкасцю ўзяўся адказваць.

У лёсу было жаночае аблічча і зусім канкрэтнае імя — Вера Яфімаўна, пештарка, якая выпадкова закінула Эмін ліст не ў тую скрынку. Алелька сардэчна называў яе добрай феяй, калі сутыкаўся з ёю ля веснічак і, з ейнай ласкі, атрымліваў доўгачаканы канверт замест суседа.

Вера Яфімаўна працавала феяй тры гады, а пасля выйшла на пенсію. І цуды раптам скончыліся...

* * *

Фіялетавы аўтобус без нумара і пэўнага напрамку прадзіраўся праз гушчар. Па вокнах хваставалі галіны. Нарэшце, нарадзе заззяла сонца — і аўтобус хутка выбраўся на паплавец. Высадзіўшы бабульку з клуначкам, ён памчаў далей. А старая закульгала па высокай сакавіта-зялёнай траве да статка беласнежных авечак, кучаравых і лёгкіх, як тыя воблачкі. Эма калісьці даўно ўжо назірала гэтую карціну, толькі тады побач з бабулькай шпарка крочыў зухаваты дзядок у клятчастым пінжаку.

Ля рачулкі выйшаў хлопец з вязанкай кніг. У вузкім месцы аўтобус пераскочыў на другі бок і, падкаціўшы да высачэзнага замка з руковымі вежамі, высадзіў маленькую золатавалосую прынцэсу. Праз колькі хвілін ён зноў спыніўся. Эма дакладна ведала, што зараз яе чарга выходзіць. На ўскрайку лесу дзяўчыну чакаў дамок з зялёнымі акаціцамі, абкружаны фруктовым садам. Яна прыязджала сюды ў дзяцінстве, частавалася яблыкамі і грушамі, гуляла ў лялькі, паіла малаком ката Ваську. Не менш за пятнаццаць гадоў прайшло, а тут быццам нічога і не змянілася.

Эма ўвайшла ў дамок і аслупянела ад здзіўлення: у крэсле з катом на каленях сядзеў малады чалавек прыемнага выгляду, хіба што крыху паўнаваты. Ён адразу ж падхапіўся — і Васька з незадаволеным мяўканнем саскочыў на падлогу.

— Я чакаў цябе, — прамовіў незнаёмец. — Пяць гадоў чакаў. Я ведаў, што аднойчы ты абавязкова завітаеш сюды!

— Але адкуль ты даведаўся пра гэтае месца? — не магла ўцяміць Эма.

— Ты пісала мне пра дамок з зялёнымі акаціцамі, пра свае дзіцячыя мары...

— Алелька?

* * *

— Эма! Прачынайся, праз паўгадзіны выязджаем!

Дзяўчына расплюшчыла адно вока, пасля — другое. Над ёй навісла бялявая матчына галава. «Выязджаем? Куды? — спрасонку не зразумела Эма, але тут жа радасна ўспомніла: — Дамоў, мы едзем дамоў!» Бацька скончыў справы ў Вроцлаве — і яны вяртаюцца ў Мінск.

Увесь няблізкі шлях дадому Эма думала пра свой дзіўны сон. У дзяцінстве ёй так хораша, так утульна было ў дамку на ўскрайку лесу, які намалявала яе ўяўленне. Яна прыязджала туды штоноч. Але, аднойчы спазніўшыся на фіялетавы аўтобус, Эма, як ні намагалася, больш не магла на яго патрапіць. Пэўна, вырасла, перастала марыць. Чаму ж сёння яна зноў убачыла гэты сон?

Думала дзяўчына і пра Алельку. Чаму ён пакінуў пісаць ёй? Яна ж даслала яму новы адрас у апошнім лісце. Пяць гадоў прайшло, а Эма так і не здолела забыць Алельку.

* * *

Пяць гадоў прайшло, а Алелька так і не здолеў забыць Эму. Нават акаціцы бацькоўскай хаты пафарбаваў у зялёны колер — яе любімы.

Ён працягваў дасылаць Эме лісты, цёплыя і пяшчотныя, як духмяныя булачкі. Алелька нават не падазраваў, што нейкая пештарка, імя якой гісторыя не называе, злосна запіхвае іх у перапоўненую скрынку, дзе яны чакаюць не дачакаюцца адрасата. На шчасце, у адрозненне ад булачак, мяккія словы не чарсцвеюць.

І вось аднаго разу Алелька праз кухоннае акно заўважыў ля веснічак дзяўчыну з канвертам у руках. Прыняўшы яе за новую пештарку, ён скінуў фартух і выбег з дома. Ды раптам спыніўся. Гэта была дзяўчына з яго сноў. Гэта была Эма.

— Вырашыла не давяраць пошце свой ліст, — усміхнулася яна. — Ну што, пачастуеш мяне булачкамі?

Даты Падзеі Людзі

14 СНЕЖНЯ

1503 год — нарадзіўся Настрадамус, французскі ўрач, вучоны і прадказальнік. Многія ўчытваюцца ў яго прароцтвы, шукаючы ў іх апісанне падзей будучыні, іншыя лічаць, што гэта проста шарлатанства, лёгкі спосаб заваяваць славу прарока. Аднак жыццёвы шлях Настрадамуса наўрад ці назавеш лёгкім.

1720 год — ратуючыся ад спустошаных і раз'юшаных укладчыкаў і кінуўшы ў Парыжы жонку, дачку і брата, з французскай сталіцы таемна збег у Брусель Джон Ло, англійскі авантурыст-эканаміст, які здолеў паставіць пад свой кантроль усе фінансы Францыі. Да гэтага Ло, шатландскі эмігрант, які пакінуў радзіму пад страхам суда за забойства на дуэлі, змог узвысіцца да пастоў міністра фінансаў Францыі, дырэктара Дзяржбанка і кіраўніка гіганцкай каланіяльнай «Кампаніі абедзвюх Індый». Усяго гэтага ён дасягнуў дзякуючы сваёй ідэі, якая заключалася ў тым, што для аздараўлення фінансаў і пераадолення эканамічнага застою дзяржаве патрэбныя банкноты асаблівага, лепш за ўсё дзяржаўнага, банка. Фінансавая сістэма краіны, якую Ло ператварыў у своеасаблівую «акцыянерную піраміду», рухнула, узбагаціўшы толькі некалькі спрытных дзяльцоў і паставіўшы Парыж перад пагрозай маштабнага бунту.

1911 год — Руаль Амундсен дасягнуў Паўднёвага полюса, на месяц апярэдзіўшы англійскую экспедыцыю Роберта Скота.

1922 год — нарадзіўся Мікалай Генадзевіч Басаў, фізік, дзяржаўны і грамадскі дзеяч, замежны член НАН Беларусі, акадэмік АН СССР, Расійскай акадэміі навук, ганаровы доктар шэрагу ўніверсітэтаў, двойчы Герой Сацыялістычнай Працы. Адзін з заснавальнікаў квантавай электронікі. Лаўрэат Нобелеўскай прэміі па фізіцы (1964), Ленінскай прэміі, Дзяржаўнай прэміі СССР. Аўтар больш чым 130 навуковых прац, у тым ліку 12 манаграфій. Памёр у 2001 годзе.

1922 год — на Усебеларускім з'ездзе Саветаў рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў прынята рашэнне аб уваходжанні Беларускай ССР на аднолькавых правах з РСФСР, УССР і ЗСФСР у Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Было сказана

Пятрусь МАКАЛЬ, паэт:

«Дбаючы разам з векам
Аб электронным цудзе,
Памятай —
чалавекам
ніхто за цябе не будзе».

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	9.21	16.47	7.26
Віцебск —	9.18	16.29	7.11
Магілёў —	9.11	16.37	7.26
Гомель —	8.59	16.42	7.43
Гродна —	9.35	17.04	7.29
Брэст —	9.27	17.13	7.46

Месяц

Маладзік 18 снежня. Месяц у сузор'і Скарпіёна.

Імяніны

Пр. *Навума.*
К. *Альфрэда, Ізыдара, Яна.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

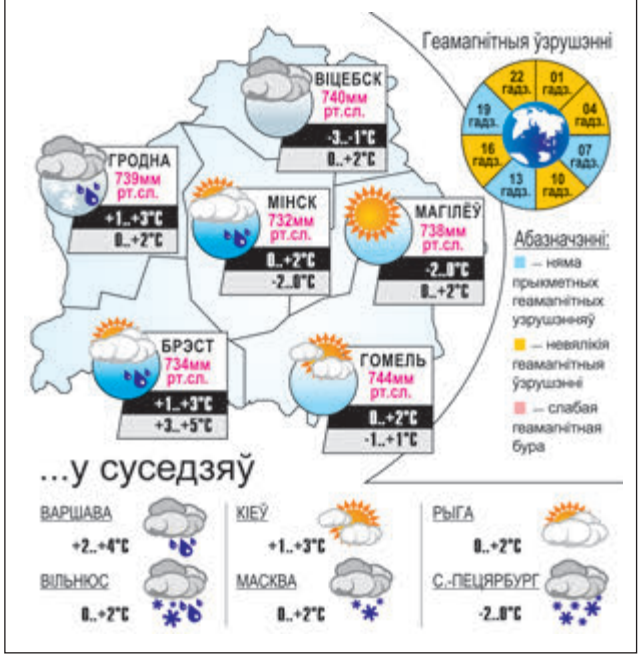

УСМІХНЕМСЯ

Навукоўцы высветлілі, што марскія свінкі, якія жывуць сярод пітушчых людзей, нядрэнна разбіраюцца ў палітыцы і футболе.

Малады чалавек прыходзіць да цешчы з цесцем. Цешча пытаецца:

— Што гэта ты, зяцёк, вырашыў да нас зазірнуць?

— Ды з жонкай пасварыўся, і яна паслала мяне да чарцей...

Не здзіўлюся, калі на алімпійдзе выйграе плывец з ЗША на маторцы з даведкай ад ВАДА, што ён не ўмее плаваць.

— Я ўсё ж паступіў у тэатральны інстытут.

— Як гэта, Фіма? У цябе ж няма ніякіх даных!

— А дзядзька Сёма?..

Родную, любую **Валянціну Іванаўну ЛЯЎШУ** — цудоўнага доктара і прыгожай душы чалавека — шчыра віншуем з днём нараджэння!

Жадаем быць заўжды багатай:
Багатай шчасцем і спакоем,
Здароўем, радасцю ў сям'і,
Сябрамі вернымі, любоўю
І ўсім прыгожым на зямлі!

З удзячнасцю твае родныя — сястра, сыны, нявесткі і ўнукі.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 4735.

Нумар падпісаны ў 19.30 13 снежня 2017 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12